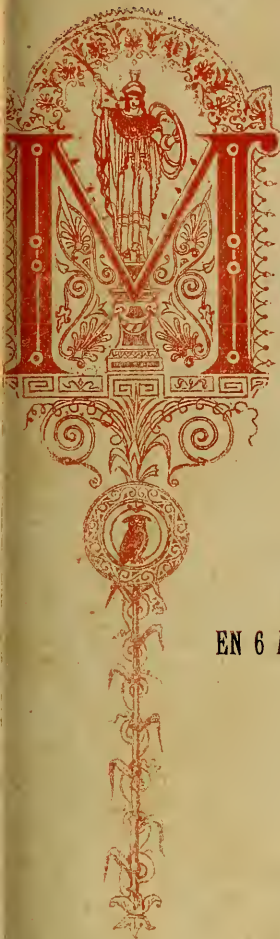

9
A. Ferrer y Codina

— 75 —

Magdalena

—

—

DRAMA SACRO

EN 6 ACTES Y UN EPÍLECH (11 QUADROS)

—

PREU: 8 RALS

9

BARCELONA

IMPRENTA D' AMAT, MARTÍNEZ Y COMPANYÍA

Passatge Banys, (Lletras K, L.

1891.

MAGDALENA

Magdalena

DRAMA SACRO

EN 6 ACTES Y UN EPÍLECH (11 QUADROS)

ORIGINAL

DE

D. ANTON FERRER GODINA

Estrenat ab imponderable éxit
en lo TEATRO CATALÁ instalat en lo coliseu de

NOVEDADES

1891

BARCELONA

IMPRENTA D' AMAT, MARTÍNEZ Y COMP.^a

Passatje Banys, Lletres K, L.

1891

AL

DISTINGUIDISSIM Y SABI

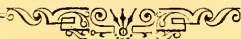
Doctor en Medicina

Senyor

D. ERNEST S. COMENDADOR

COM À PENYORA DE CARINYO

A. Ferrer y Codina

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

A MON AMICH

D. Salvador Mir

A tú que vares ser l' iniciador d' escriurer aquest drama, triant pera portarho á cap al menos important dels autors dramátichs de la nostra terra... A tú que no has reparat en fer tota classe de sacrificis pera presentar la obra ab tot lo luxo imaginable... A tú, donchs, dech dedicar una de las primeras páginas agrahit á la proba de confiansa que vares dar-me, ja que sols hi havia 47 dias de temps pera poder comensar y acabar la meva tasca.

*Si la **Magdalena** 'm proporciona algun aplauso, desd' ara te'l traspaso, pus sens tú, no l' hauria obtingut ton ver y reconegut amich:*

A. FERRER Y GODINA

Aquesta obra es propietat de son autor y no podría ningú, sens lo seu perm s, representarla ni reimprimirla en Espanya, possessions d'Ultramar, ni en los punts ab los quals s'hagin celebrat   se celebrin posteriorment   aquesta publicació, tractats internacionals de propietat literaria.

L'encarregat de la galeria d'obras l ricas y dramáticas D. Joan Molas y Casas, es l'únic autorisat pera concedir   negar lo perm s de representació y cobro de drets.

Queda fet lo diposit que marca la llei.

NOTA.—Per deferencia al Autor, s'ha encarregat del paper de **PORCIA**, la primera actriu de caracter, D.ª Concepció Pal .

REPARTIMENT

MAGDALENA.	D. ^a Carlota de Mena.
LARA.. . . .	» Carme Parreño.
PORCIA.	» Concepció Palá.
SUSAGNA.. . . .	» Elvira Morera.
BETSABÉ.	» Catarina Fontova.
SARAÍ.	» Rosa Castillo.
RUTH.. . . .	» Emilia Lladó.
JESÚS.. . . .	D. Fodorico G. Parreño.
PILAT.. . . .	» Anton Tutau.
JUDAS.	» Toodor Bonaplata.
JONATHÁS.	» Ramon Soler.
SAUL.	» Frederich Fuentes.
CORNELI.	» Joan Oliva.
DIMAS.	» N. Asparó.
ANÁS.. . . .	» Miguel Pigrau.
KAIPHÁAS.	» Ferrandis.
JOB.	» Lleó Odena.
MARCOS.	» Lluís Muns.
NICODEMUS.	» Enrich Guitart.
SAMUEL.	» Hermenegildo Goula.
DONA.	D. ^a Julia Camps.
HOME 1. ^R	D. Isidro Pi.
HOME 2. ^o	» Pere Pous.
ZOROASTRE.	» S. Alfredo Martinez.
LONGINOS.	» Juan Mathou.
CAYO-APPÍ.	» Pedro Vigué.
HERODES.	» P. Camps
HERODIAS.	» Irene Coll.
SALOMÉ.. . . .	» Paula Fradera.
DOS NENS.	

Sacerdots, Doctors, Escribas, Faritseus, Lictors, Esclaus, Esclavas, Sayòns, Trompeters, Soldats romans, Soldats del Temple, Fusters, Camellers, y Homes y Donas del poble.

La acció en Jerusalem y sos voltans.

Época: La de la Passió y mort de Jesús de Nasareth.

Punta de vista per' lo director d' escena: Foro.

María Magdalena

María Magdalena, célebre en la tradició eclesiástica, es, á jutjar per las opinións mes admesas, la filla de Cyr y Eucaria y germana de Llátser y Marta, si bé alguns autors han tractat de trobar una trilogía entre María, Magdalena, y la Pecadora; en contra, entre otras, de la respetabilíssima opinió del Señor Darboy que la considera *única*, sent la que va derramar los perfums y plors als peus de Jesús en lo convit de casa Simón lo Faritseo.

L' autor de *Los estudios sobre las donas cristianas*, M. A. A. diu que era una jove verge que en temps en que Jesús va donar comens á la seva predicació, estava possehida de set dimonis; pero aquesta possessió no deu ser considerada com á senyal de pecat, sino com una situació psicológica molt vulgar en aquella llunyana época. Havent arribat als oídos de María la fama de los miracles de Jesucrist, va acostarse a' n' ell y fou curada. Aquesta es la opinió que adoptan Sant Agustí, Sant Ambrós, Sant Fermí, tots los grechs y molts crítichs moderns com Casaubon, Ectíus, Boulanger, Baillet etc. Altres creuhen que per los set dimonis deu entendre los set vicis á que estava entregada María Magdalena abans de coneeixer á Jesús; d' aquesta opinió 'n son Gregori lo Gran, Climent d' Alexandria, Ammoni y casi tots los llatins hasta 'l sigle XVI, sent també d' aquest últim pensar, Baronio, Jansenio, Legrand, Maldonado, lo P. Alexandre, lo P. Lamy y lo P. Manduit.

En Godescard, 's llegeix á propósit de Magdalena la següent observació: Sant Ireneo, Origenes, Sant Crisóstomo y altres, no distingeixen á Magdalena, de la Penitenta. Sant Lluch, després d' haver referit la conversió de la pecadora, que va tenir lloch en Naím, anyadeix que certa dona qu' havia sigut

lliurada per Jesús dels set esperits impurs, va seguir-lo.

Parlant l' Evangelista de las donas qu' anavan en seguiment del diví Mestre, parla de María Magdalena la pecadora á qui aquest havia lliurat dels set dimonis. Autoritats suficients semblan las indicadas pera convenir en que la María Magdalena y la Pecadora eran una sola personalitat.

Lo nom de Magdalena donat á María era porque en la partió del bens del seu pare Cyr, entre ella y son germans Llátser y Marta, va tocarli lo castell de Magdalón ó Magdala, prop del llach de Tiberiades en Galiléa.

L' Evangeli, nomenantla Pecadora, ha donat lloch á suposar que s' havia abandonat enterament al escandol, quan aquesta paraula podia indicar solament una vida lleugera y suntuosa, y axis jo ho he interpretat, y aixís la presento en la primera jornada del drama fins en la escena ideal de la conversió, pus crech ab altres, que, dat lo noble cor de Magdalena tan accessible al ver amor, y ab la grandesa de sentiments que revelava, no podia ser capás d' envilirse hasta la abjecció com han indicat altres, á pesar d' aixó respectables autors.

En lo tercer acte ó jornada de la meva obra, poso en boca de Magdalena, en la sala del Gazith, la predicció de la ruina de Jerusalém feta per Jesús segons las Escripturas, lo que he fet, ja per l' efecte teatral, ja per acreditar mes lo títol que he donat á la tragedia.

Per igual concepte en lo quart acte faig anar á la protagonista al hort de Jetsemani; y de la mateixa manera al final de la obra treballa l' arrepentiment de Judas, quan en realitat no va moures del peu de la creu en companyía de Joan lo deixeble predilecte y la divina mare del Redentor.

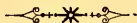
A part d' algún punt ideal com lo de presentar á Pilat conspirant contra Tiberi y á favor de Calígula pera donar alguna novetat en assumpto tan tractat de la mateixa manera, he consultat porque m' ajudessin en mon propósit, als sants Evangelistas, á D. Alfons T. de Castilla, Philen, Peyrat, Josèphe y altres,

prenent y deixant lo que en mon pobre concepte m' ha semblat mes acertat, sempre dintre lo círcul dogmátich.

Si he estat acertat en alguna cosa, al públich toca jutjarho; la trassa pot haver sigut petita, lo que es la voluntat ha sigut gran.

A. Ferrer Codina

ACTE PRIMER

QUADRO PRIMER

Menjador de casa Magdalena

Mobles orientals riquíssims.

Al mitx de l'escena una taula ab luxós servey ab lo desarreglo propi d'una acabada orgia: ánforas volcadas; flors en desordre y las estoballas estriganyadas penjant mes d'un cantó que d'un altre, etc.

Al extrem dret de la taula, Corneli assentat en una otomana hebrea (1) tè á Ruth, que ho está á terra, dormint ab lo cap apoyat sobre sas camas; al altre extrem y també dormint de brassos sobre la taula y assentada en altra otomana, Saray; Saul á la part del foro també está assentat en altre moble igual y apoya lo cap sobre abdúas mans y de colzers sobre la taula mateixa. A la dreta primer terme, Jonathás ajegut, boca terrosa sobre una altra otomana ab los brassos descansant sobre dos coxins y parlant ab Betsabé que está assentada voluptuosament á terra y apoyada en lo mateix moble; Magdalena sentada en una altra otomana petita, primer terme esquerra, s'entretén en desfullar un preciós ram de flors, y, finalment en lo foro estés sobre la última otomana, está Zoroastre dormit profundament.

Per l'escena, pebetérs, flors, tapissos etc.

ESCENA PRIMERA

MAGDALENA, BETSABÉ, SARAI, RUTH,
JONATHÁS, CORNELI, SAUL Y ZOROASTRE;

à poch Esclau negre

MAG.

(*ab marcat fastidi.*)

Veyeu?... Aixó es lo mon!.. fá poch, gatzara;
soróll de copas; fins al sostre, mirra!
Soletat ara entorn; calma y fastidi!
la mort del esperit!..

BETS. Quina gran cosa!
Si aixis no fos, qué fora l' existencia?

MAG. Fà un moment que 'ls perfums del dols
[Falermo
sibarítichs pensars sols m' inspiravan;
m' encenía la sanch lo ví d' Engadi
que com onas de foch mon crani omplían,
y ara, frét y ensopit, va donant voltas
mon cervell fatigat, que á la ventura
al blau Genesareth, (2) sens volé, m porta,
renovant mos recorts.

BETS. A qué retreure...?

No sents, Corneli?

COR. (*Indiferent y jugant ab la cabellera de
(Ruth)* Si...

SAUL. Si allí va naxer...

no trovo gens estrany que se 'n recordi.

MAG. Allá s' alsa 'l casal del nostres ávis
venut al estranger; las alas negras
sento batre del córb en las agullas
dels miradórs altíssims de Magdala,
y de ma mare Eucária encara escolto
los consells virtuosos y advertencias;
pero jo vey a sols telas d' Egipte,
de Nínive 'ls tresórs, caballs assiris!
y quan lo vell rabí las lleys llegía
escritas per Moyssés, ma boja pensa
acariciava los cent deus de Roma,
y hauría cambiat l' altar del Temple
per lo blanch pedestal de Vénus Lúbrica.

BETS. Igual jo hauría fet.

SAUL. Jo també, cási.

JON. No blasfeméu!

BETS. Ah, si... tú ets del Temple.

JON. Del Temple del amor.

SAUL. Quina conversa..!

COR. No podríam parlar d' un' altra cosa?

JON. Y si... deixéms de Deus; massa que 'n sento
parlà á cada moment.

BETS. Y Anás, ton pare,
vols dir qué creu en cap?

JON. Vés y preguntali.

(*Tots riuhen menos Magdalena qu' está abstreta.*)
(*Aixecantse resoluta*)

MAG. (Si, lluny de mon cervell pensars que logran
ennuolar lo cel de ma ventura,
manantial de plahers) Saul!.. Deslliura
de la són á Zoroastre. ¿Y qué fá aquesta?

[*(per Ruth)*

(*Saul vá á despertar á Zoroastre. Corneli alsa lo
cap á Ruth que 's desperta y va á sentarse al*

costat de Saul dormintse altre vegada ab lo cap sobre la taula.)

COR. (*Per Ruth*) També 's 'via adormit.

JON. (*Girant lo cap solament*) Qu' hem de fer, ara?

MAG. Esgotar pera fi de nostra festa,
lo dolç almibar dels parrals de Gades (3)

(*Sentantse al costat de Sarai que 's desperta*)

BETS. Ah, sí? aném. (*Aixecantse*)

SAUL. (*Tocant á Zoroastre*) Y tú!

JON. (*En broma á Betsabé*) No puch... ajudam.
M' haurás de dar la má!

BET. (*Dantli*) Vaja, tè, aixecat.

(*Magdalena toca ab una vareta a una planxa de metall qu' arrenca un só vibrant*).

SAUL. Zoroastre!... sí que l' ha ben agafada!

MAG. Donchs, déixal.

SAUL Me sab greu... tú... (*Tocantlo mes fort*).
(*Surt l' Esclau negre—Esquerra*).

MAG. Porta un' ánfora

del de Gades, esclau! (Tot me fatiga!)

(*Torna á sortir l' Esclau, Betsabé y Jonathás s' acostan á taula*).

SAUL. (*Per Zoroastres*) Morfeo 'l retè estret.

JON. Deixal que dormi.

Cóva 'l vi qu' ha begut; ja tindrà feyna.

Y donchs, sí, sí, María, aquesta vida

es una, una tan sols, y lo gosarla

es deber; lo qu' es jo, faig per la meva

lo que un fill per un pare no faria.

(*Qu' ha deixat á Zoroastre*).

SAUL Pero, pobre de tu sí al Aqueronte
tens qui 't demani comptes.

JON. Per ma hermosa

Betsabé, estich tranquil, quan del Tetrarca (4)

lo pare s' ha salvat, segons 'ns contan

los rabins.

(*Entra l' esclau ab l' ánfora*).

SAUL (*Pel vi*) Ja es aquí.

MAG. Serveix y omplena.

(*L' esclau va omplint copas*).

Qué saben los rabins!...

JON. Ells be ho afirman.

MAG. Va edificar Sabasto y la Cessárea;

de Zorobadel lo Temple fet á trossos

va reedificà també y la Torre Antonia (5)

y es Herodes lo gran... y 'l cel li obren

mentres ploran encar las pobres mares

sos infants degollats per un Messias

qu' estava... en son cervell... perque s' ho

[creya.

SAUL Com lo que está ara recorrent las tribus.

- MAG. Messias com aquest, Saul, tu hi tocas.
(*Alsant la copa*) A la salut... de qui?... De tú,
[Corneli,
Avuy; demá, ... qui sab?...
- COR. Ets cruel, María!
- MAG. (*Sens ferli cas y després de beurer*).
Salvarse del Avern l' assót que feya
assassiná á sos fills y á sas esposas!
¡Lo llamp de la Judéa! De Cleopatra
lo cortesá envilit! L' esclau d' Augusto!
- JON. (*alsant la copa*) A la teva salut!
- SAUL (*id. id.*) Y jo, María!
- COR. (*id. id.*) Jo també, pero avuy, y de-
[má, y sempre!
(*Las donas també behuen*).
- SAUL (*á Jonathás*) (Deixem veurer si poso la ci-
[sanya).
Y Lara no ha vingut?
- MAG. Está gelosa
de Corneli.
(*Tots riuhen. Magdalena 's torna á asseurer á pri-
mer terme y en lo lloch en hont estava Jonathás.
Aquest va ahont estava ella en la primera es-
cena*).
- COR. De mi?
- SAUL (*Acostantse á Jonathás*). La trovo injusta
pus aquest be va dirme que sentia
per ella ver amor...
(*Corneli fa ademan de tirar un' anfora sobre Saul;
Betsabé lo deté*).
- MAG. No t' acaloris!
La passió terrorífica dels gelos
no penetra en mon pit.
- COR. Un temps l' aymava!
- JON. (*A Saul, baix*) Qu' has fet?
- SAUL (*id. id.*) Es un romá!
- MAG. Y un' altra volta
pots tornarli l' amor... ja ho sabs, Corneli.
- COR. Si no fossis hebréu, t' esperaria
en lo pas del Mercat, pero no embruta
sas mans ab un juheu, un fill del Tíber.
(*Saul y Jonathás s' aixecan provocadòrs*).
- JON. Corneli!
- MAG. (*Alssantse*) Calléu tots! Sou en ma casa,
y responsable soch de tot quant passi.
(*Pausa, dominantlos á tots*).
Aquest romá sos mots diu que retira
y vol que 'l perdonéu.
- COR. Jamay!
- MAG. Ta destra
dona á Saul.

(*Se donan las mans ab racansa*).

COR. Per tú.

MAG. Y ara, escolta.

'T tinch que dir que val tant la Judea...

Qué dich, tant! ab virtuts molt mes encara qu' eixa vil meretriu qu' al mon lleys dona desde 'l cap d' un tirá.

COR. Respecta al Cessar.

MAG. Al Cessar! 'L qu' está en l' illa de Crápi donant lloch á que 'ls partos s' apoderin de l' Armenia, y los dários, de Mesía degollin nins y donas, sens que Roma hi envihi un sol socòr (6).

COR. Lo gran Tiberí
no deu ser discutit en...

MAG. Vaja... acaba;
en aquest lloch impur..!

COR. (*Volent dir que no volia dir aixó*) No...

MAG. Si ho endevino;
si no m' ofens;.. sé lo que valch... si fossin totas com jo las donas de Judéa, ni podrías encar enlayrá á Roma damunt las dotse tribus de ma patria; per lo tant, Centurió, deixa que 't diga, sense calumniar, d' aquell que en Roma ab Pomponi y Pisón, envolts en clámides (7) concorren als burdells, de la diadema imperial escudats, y de las sombras quant damunt la ciutat la nit las tira.

COR. Basta, María!

JON. Oh! y mes encar pots dirli per batre 'l seu urgull, d' aquest Tiberí diví; lo que tan sols pot fer quí un día perdonava los crims de Sexto Galo perque va convidarlo á casa seva fent servir lo dinar á esclavas núas (8).

SAUL Si del Cessar jo soch, també 'l perdono.

JON. Tu tens lo cor molt gran!

COR. A tú, María,
't respecto 'l qué dius. Lo qu' es á aquestos que 'n la cara 'ls hi veig l' inmensa joya que tos mots hi han pintat, permet que 'ls
[diga
que 'm venja d' ells lo jou qu' aquesta Roma al llóm los hi ha posat.

JON. Hasta que un día imitant á los partos y germanichs, nos lo treguém tirantlo fet á trossos al rostre dels tirans.

MAG. (*Ab amargura*) Falta un Eádis.

COR. Podéu espará ab calma quan arrivi.

- MAG. Es l'esperansa d' aquest poble hebréu
dés que l' Assiri ab sas legions potentas
captiu lo trasportá hasta l' Eufrates.
Las arpas de Judá van ser penjadas
en los murs babilonichs, y los vasos
del Temple de Sion escambèll foren
del dèu Belo (9). Qui sab? Pot sé algún día
torni 'l temps patriarcal; un home falta!
- SAUL Un día ha de venir:
- COR. Que vinga.
(*Surt un esclau ab una safata y un pergami rollat
en ella*).
- MAG. Lletras;
de qui serán?
(*Pren lo pergami y l' esclau s' entorna*).
- JON. D' una ánima perduda
per lo brill de tos ulls. ¿Quí vols que siga?
- SAUL Romá! no t' hi valdrán ni las murallas
de Nehemia per guardar tanta hermosura.
- MAG. (*Obrint lo rotllo*). Es de Lara.
- SAUL Ah!
- JON. Sí?
- MAG. (*Llegint*). Está furiosa!
M' insulta!... (*á Cor.*) A tu t' ho dech. (*Tor-
nant á llegir*).
Thámor indigne!
Jo 'm perteneixo á mi ab cos y ab ánima,
y tu tens un espós; ets vil y adúltera!
Sí, sí. . no faltaré. (*Deixant de llegir*). Jo
[vos convidó
á casa 'l fustèr Job. De Palestina
te los vins mes prehuats. La gent mes noble
acut á sos cellèrs.
- SAUL No sent obstacle
ni que siga qui fa las creus romanas.
- JON. Per lo de Palestina m' hi acomodo.
(*Las tres donas en tota aquesta escena parlan baix
unas ab altrás*).
- COR. Per qué no la deixéu?
- MAG. Vés, Saul, mira
si hi ha encara 'l qu' ha dut aquestas lletras.
(*Saul vase esquerra*)
- BETS. (*á Sarai y Ruth*) Comensém á passar?
- JON. Bona pensada.
- MAG. Sí, sí, aneu, y de pas podeu endursen
á aquest, ó hé 'ls esclaus que l' arrosseguin.
(*per Zoroastre á qui las donas ajudadas de Jona-
thás l' aixecan y el las se l' enduhen, dreta.*)

ESCENA SEGONA

Mateixos, menos BETSABÈ, SARAI,
RUTH Y ZOROASTRE

Desseguida SAUL y JUDAS

(*Surt Saul esquerra*)

MAG. Qui ho ha portat, Saul?

SAUL. He vist qu' espera
lo Roig d' Iscarióth. (10)

MAG. Dígali qu' entri.

(*Judas, esquerra.*)

SAUL. (*á Judas*) Qui t'ha donat permís perque 'm
[seguissis?

MAG. Tú veurás altre cop á aquesta dona?

JUD. No ho sé; lo que jo vuy es que se 'm pagui.

COR. (*á Judas*) A tú crech que 't conéch...

JUD. Tant m' ho estimo.

COR. Tú estavas fa sis días en Bethania
ab aquest Galiléo que predica.

JUD. Y bé... y si hi estava?..

JON. (*A Corneli, ab interés.*) 'L váres veurer?

COR. Apenas; pus al prompte va internarse
en un runós casal. Lo Pretor ordre
m' ha donat de seguirlo per si deya
del Imperi ó de Cèssar rès en contra.

MAG. M'estranya qu' aquest home preocupi
al Pretori. Un fuster qu' ha fet aradas
pel castell de Magdala. (11)

JUD. Porto pressa.

COR. Que 'm contestis vuy jo; que 'l temps 's passa
milló aquí que 'n los fossos del Pretori.

JUD. Preguntéu donchs aviát.

COR. Cóm te díus?

JUD. Judas.

COR. Allavors pot se ets un dels deixeples
de Jesús?

JUD. Y si ho fos, de què os estranya?

MAG. Per ell treurèu qui es aquest Messias
que fins somou los deus dels vostres temples.

COR. Énterát deus estar de la doctrina
que predica ton Mestre.

JUD. S' ou encarà

lo ressó de sa véu baix las palmeras
que vetllan lo sepulcre d' Ananías.

En las voras del mar encar s' hi trovan
las senyals de sos dits, com fetas d' ara;

y 'l barranch de Jehenòn mantè ajeguda
pel pés de mils d' oyents encara l' herva.

COR. (*Dantli unas monedas*).

Aquí tens quatre secles, y ahont es, digam,
ó en los sepulcres de la Torre Antonia
't faig enterrar viu.

MAG. (*Quina pòr ténen*).

JUD. Aneusen á Emmaús, allí predica;
mes per lo Temple de Sion vos juro
qu' encara que hi aneu ab la Centuria,
no 'l treuréu pas d' allí. Abans mil voltas
's deixarán matar los que l' encerclan.

COR. Veuréu. Hasta mes tart. (*Mitx mútis*).

MAG. Ya vinch, Corneli.

'T vuy acompanyar. (Oirlo 'm cansa). (*Per*
[*Judas*]).

(*Dantli diners*).

Y tú, té; y pots dirli á aquella dona
que al lloch no faltaré.

COR. (*Dantli la mà*). Tanta ventura!...

(*Vanse, dreta, Corneli y Magdalena. Jonathás y*
Saul quedan parlant baix. Judas 's posa á con-
tar los diners).

ESCENA TERCERA

Mateixos, menos CORNELI y MAGDALENA

JUD. (Dotse secles! Ja sols me 'n faltan trenta
pera comprar lo camp... los robaria!)

(*Dirijintse á Jonathás y Saul*).

Vosaltres, no 'm déu rés?

JON. Abans, escolta.

Corneli ara no 'ns sent. Volém que 'ns contis
qui es aquest Jesús. Si es cert que pensa
deslliurar á Israel; y si en bravura
pot igualá à David; si sa paraula
te eloqüencia com diuen.

JUD. Ne té, y molta.

SAUL Y creus tú que pot sé 'l promés Messías?

JUD. Que ho siga ó que no ho siga. Que 'ns enteri
si dona probas de no téme al Céssar.

Si es son sébre tan gran, tal com se conta
de que 'n Ponto, Galacia y á Bithinia
ha admirat als rabins. (¹²)

JUD. Ho podeu creurer;

pero es pobre!

JON. Las nostras arquimesas
prenyadas de tresórs, li abocariam
en lo faldár.

JUD. Calleu! oh! allavorans
os ne sé un de millor. Jesús fascina
ab sa veu, es vritat; detrás d' ell déixa
fanatisats los pobles de las tribus;
aquí en Jerusalem, per mils se contan
los satélits qu' ha fet, pero li manca
un bras de ferro que penyals enfonsi!
odi en son pit, quan sols amor hi nía;
os fa falta un lleó! y es ell la débil
mansa coloma de mirar tendrissim.
Donéume or, y portaré á la lluyta
lo poble d' Israel; del mar Tirreno
tallarán nostras naus la blava espatlla,
y lo vert estandart dels Macabéos
clavarè en lo cim del Capitoli
esprondant dels altars del paganisme
los déus impúdichs de metáll y mármol!

ESCENA CUARTA

Mateixos, MAGDALENA

(*Que ha sentit las últimas paraulas de Judas.*)

MAG. Tú! y qué has de fer tú, sér inservible
per rés que siga gran? si ja comensas
per trahir á ton Mestre á qui bescantas.
Tú, plantar lo penó dels Macabéos
al cim del Capitoli! vès; ton Mestre
val ben poch, mes tú vals mes poch encara.
Ell, al menos, abstrèt, al cel aixeca
sos ulls d' illuminat; tú envers la terra
los fixas cautelós. Ell creu tal volta
lo promés ser al mon per Isaías;
y encara qu' irrissori, fora un mártir
que comprarfa ab sanch un somiat regne
que per quatre denaris tu 't vendrias.
Es que jo...

JUD. Vés t' he dit, ó dono órdre
que 't treguin mos esclaus!

JUD. (Oh! per ell sempre
m' haig de veure humillat!)

MAG. Lluny de ma vista
emportéuse á aquest home que 'm repugna!

JUD. (Demá vaig al Pretori á delatarlo)
(*á Saul, baix*) Si m' heu de menester...

MAG. (*Reprensiva*) Saul!

SAUL (*Empenyentlo*) Vès, home!

JUD. Encara os diré més.

SAUL Vaja, vès, passa!
(*Surt, esquerra, ab racansa.*)

ESCENA QUINTA

Mateixos, menos JUDAS

- JON. María, has fet molt bè; no ha d' esser Judas
lo ser predestinat, pero, tal volta,
si es cert lo que 'ns ha dit d' aquest son
[Mestre...
- SAUL Jo hi tinch alguna fé.
MAG. També vosaltres?
Hasta tú, Jonathás, del Gran Pontifice
fill?
- JON. Sí, pero ja sabs que á los del Temple
los tinch poca afició.
- SAUL Jo t' ho alabo;
pero bé, que 'ns en aném?
- JON. Ara vé Porcia.
SAUL Allavorans jo prenych la devantera
pera dirli á Susagna que prepari
lo que s' ha menester.
- MAG. Si, vès y avisa
qu' estigan quatre esclaus á punt al pórtich.
(*Vase Saul dreta*).
- JON. Ja es estrany que aquí vinga aquesta dona.

ESCENA SEXTA

MAGDALENA, JONATHÁS, PORCIA

(*Surt Esquerra.*)

- POR. La pau siga aquí ab tots.
MAG. Salut, matrona. (13)
JON. (Qué deu vení á fè aquí?)
MAG. Tu en eixa casa?
POR. Estich desesperada, Magdalena;
no es aquí 'l Centurió?
MAG. Fa poca estona
que d' aquí se 'n ha anat.
POR. Lo tinch de veurer.
MAG. Qué passa?
POR. Que Pilat ha donat ordres
pera pendre á Jesús.
(*Moviment d' indiferencia en Magdalena
y d' interés en Jonathás.*) En va li he fetas
mil reflexions que ni las ha escoltadas.
Mitj cegat de furor del Nasareno
vuy la sanch, m' ha respost; sé que predica

contra 'l Cèssar divi y al poble aixeca.
Al suplicar de nou, rublert de ira
m' ha rexassat, á mí, que soch sa esposa,
y del Cèssar, com sabs, cási parenta.

MAG. Perdona, Porcia, tú encar dus de Roma
l' esperit exaltat de sos patricis;
tens verge 'l cor pus que Pilat no omplena
lo vuyt que hi tè la filla del bell Laci.
Tu vas passar dels brassos de ta mare
á la basterna ⁽¹⁴⁾ d' or, hont te conduhían,
per la Vía-Sacra los esclaus del Cèssar,
y no has vist rés del mon. Si com jo estessis
ab lo pit corsecat..! També una volta
ferit com tú 'l tinguí; era á Magdala;
la claror de la lluna reflectía
sobre mon llit de màrbre, ébano y rosa;
fresca brisa movía 'l conopéo ⁽¹⁵⁾
á damunt de mon cap, com fum de seda;
jo estava endormiscada, quan de prompte
los acórs d' una lira, que m' hi jugo
no l' ha tocada may mellor Terpandro, ⁽¹⁶⁾
van pujar fins á mi; un cant hebréu
perturbá de la nit lo grat silenci
y allà en un recó de la meva ánima
penetrá misteriòs... que hi es 'm sembla!
Van passar moltes nits... com me 'n recordo!
De mon rostre las rosas de los Alpes,
va segar, al fugirne, la ignocencia,
y en son lloch hi brotaren los grochs lliris
que creixen als borals de las Necrópolis.
Quant bella y enganyosa se 'ns presenta
la realitat quan la ilusió 'ns enganya..!
Tú créus que ton Jesús es lo Messías,
qu' era un ángel també jurat jo haguera
aquell que son menys ròssas las espigas
que dauran lo pays de las Pirámides.
Un matí que ab Eucària recorriám
los vorals del Mar Mort, varen sorprendrens
los lladres del Hebal; encara, Porcia,
se 'm congela la sanch al recordarho!
Al devant d' aquells llops, llamps de las tri-
[bus,
y terror dels soldats del Capitoli;
hi vaig veurer trencantme 'l cor á esberlas,
lo cantant misteriòs..! Aymava á Dimas!
Què dius!

ON. Tú!

MAG. Ja ha passat!.. Entre las copas
del festí y 'l remòr de jochs y festas,
he ofegat mon amor á dins del piélach
de fél hont lo recort tan sols hi sura.

'T passa lo que á mí. Jesús es jove;
mes jove encara de lo que ho era Dimas;
díuhen qu' es molt hermòs...

POR. No, Magdalena;
lo rostre de Jesús tan sols inspira
veneració y respecte... Oh!.. si tú 'l veyas,
de jenòlls á sas plantas 't veurías
sens ni compte donarten.

MAG. Calla, Porcia!
Jo als peus d' un galiléo miserable!

JON. Si no l' has vist qué hi sabs?

MAG. Sembla impossible!

JON. Son molts ja 'ls que l' admiran.

MAG. Basta 'l Temple
per destruirlo à despit del poble tonto.

JON. Pot ser s' hi mirarà; y jo qu' escriba
y fill d' Anás com soch, per defensarlo
un vot en mí tindrà.

POR. Jonathás, fesho!

MAG. Donchs á mi, que 'l lapidin ó 'l perdonin,
tot m' es hù. No sentiu?

(Se sent un toch de trompeta)

POR. Una trompeta?

JON. Lo toch del Sanhadri!

MAG. Es cert, alguna
cosa importanta hi hà.

POR. Será tal volta
relativa à Jesús?

JON. Qui ho endevina?

MAG. Aquí arriba Saul:

ESCENA SÉPTIMA

Mateixos, SAUL

SAUL. Malas noticias
de Jesús.

POR. Qué?

JON. Qué hi há?

SAUL. Pilat demana
las decurias d' Ain y altres pobles;
s' han reforsat las guardas del Pretori,
y 'l Sanhadri á reuniò convoca.

JON. Llavors va de debò.

POR. Jo la suprema
proba me 'n vaig à fer.

SAUL. Per xò, per ara
no hi ha que tenir pòr: Job sab qu' esperan
per fer presa á Jesús, quan tothom siga
en lo Temple distret ab rams y palmas
lo diumenge al matí.

JON. Llavors temps queda.
Qu' anèm à casa Job?
POR. Salut!
MAG. Matrona!
Salut ab Pons Pilat!
(Váse Porcia. Esquerra.)
(à Jonathás y Saul.) Qu' aném?
JON. La estrella
tu ets de Balaám!
MAG. De veras?
JON. Guía!
(Vánse dreta. Magdalena al devant.)

MUTACIÓ

QUADRO SEGÓN

Carrer de Jerusalém illuminat per la lluna que va à la
posta, veyentse reflectada sols en los cims dels edificis.
Al fondo esquerra es veu l' edifici del Pretori adossat à
la ciutadela Antonia.

Per la dreta, al lluny, la Torre de David.

À la dreta y primer terme, fróntis de la Taberna de
Job ab un emparrat y sota d' ell una taula.

À l' esquerra una fusteria en qual porta están dos
fadrins acabant una creu y Job dirijint lo treball.

Dimas assentat y Marcos dret contemplán la feyna.
De quan en quan 's veu transitar gent ab fanalets.

ESCENA PRIMERA

JOB, DIMAS, MARCOS, dos fusters.

MAR. Ja está?

JOB. Sí, cap y à la fi.

MAR. Poséula alta.

(Los fadrins l' aixecan.)

DIM. Hermosa es!

JOB. Ni un sol gròp hi ha en tot' ella.

MAR. Que segueixi 'l pretòr un any encara
ocupant lo govern de la Judéa
y 't farás barba d' or.

JOB. Jehová permeti
que no 'n fassi cap mes.

MAR. Minyòns, portéula

als camellèrs que surten per Samaria.
Demà te de servir.

(*Los fadrins s' emportan la creu, tercer terme dreta.*)

JOB. Es una feyna
qu' ab racansa la faig; pero m' ho mana
quí no puch desobeír.

MAR. Si aixis no ho fesses,
tal vegada la última fariás
per morirhi encreuhat.

JOB. Deu no ho permeti.

MAR. Aquí tens lo que val, ó 'l què 'n demanas,
ab monedas d' August. (*dantli monedas.*)

JOB. Bonas monedas.

DIM. Y 'l reo es conegut?

MAR. Un de la colla
de 'n Dimas, segons crech; per ell ò en Ges-
[tas

hauría de servir... ja se 'ls acosta;
la mort tenen mes prop de lo que 's pensan.
Y cóm, si 's pot saber?

DIM.

MAR.

Ab tres decurias,
acabada que siga la sentencia,
tot l' Hebál seguirè demá en persona,
y vos juro per Vénus Citeréa,
que jo 'ls treurè dels llochs en hont s' en-
[cauhen
y dos creus os valdrà la tasca meva.

JOB. Vols dir que ho lograrás..?

DIM.

Quan ell ho afirma,
sos motius deu tenir. (*Ab burla*)

MAR.

(*á Job*) Segurs esteune
com de ferne abans poch, molt poch, un,
[altra

per aquest que recorre la Judóa
embaucant als orats que se l' escoltan,
y 'l tenen, insensats, per un profeta.

JOB.

Que 'l matarán has dit?

MAR.

Y jo la fusta
aqui vindré á triar. Quí s' anomena
rey de Juheus, no deu may com un trist lla-
[dre
ser tractat. Li farém d' alsina y cedre. (17)
Mes, salut, que 's fa tart.

JOB.

Donchs, salut, Marcos.

DIM.

Que á Dimas apresséu!

MAR.

No hi ha temensa.
(*Váse tercer terme dreta.*)

ESCENA SEGONA

JOB, DIMAS luego SUSAGNA

JOB. Se t' acosta la mort. Preparat, Dimas, aquest gos del Pretori 't farà presa. (*Abburla*)

DIM. Que vinga com ha dit... vina á Samaria, romá de Lucifer, y pus de cedre y alsina vols la creu del Nasareno, d' un cedre 't penjaré ò d' una alsina; allí podrás triar, Job. (*Dantli la má.*)

JOB. Tanta pressa portas?

DIM. Si, que al Hebál, en quant aclarí, tinch ganas d' arriivar.

JOB. Molt temps 't queda.

DIM. Portadòrs passaràn avuy de Roma que 'm convè detenir. Han de dur lletras pera Ponci Pilat; sè que conspira contra Tiberi.

JOB. Ell?

DIM. Sí... contra 'l Cèssar; y á favor de son net s' aixeca en armas. Ja veus, Job, que sería bona presa.

JOB. Y com ho sabs?

DIM. Del modo que rè ignoro. Pot ser, sols jo, es qui ho sab en tot Judea. (*Passan atravessant lo foro de dreta à esquerra dos camells carregats y tres camellers ab fanals.*)

JOB. Has fet tart: allá van los que tu buscas.

DIM. Los portadors de Roma!.. paciencia! Tornarán á passar d' aquí à dos llunas; llavors no escaparán. Hasta diumenge (*despedintse.*)

JOB. No 't descuidis cap llop, que la jornada pot resoldre la sort de la Judea.

DIM. Si tocan de Jesús tan sols la roba, ja veuràs mos xacals com s' hi rebejan.

JOB. Y aquí quedèm nosaltres.

DIM. Salut, hasta lo diumenje, bon Job.

JOB. Hasta diumenje.

(*Váse Dimas foro esquerra.*)

La porta ajustarém, y un altre día será demá. (*Ho fá*) Susagna! (*criyant*) No [contesta.

(*Va cap á la Taberna.*) Susagna!

SUS. (*Surtint de la casa*) Ara sortía.

Veig qu' encara

- ningù s' es acostat.
JOB. (*Mirant según terme dreta*) Per allí venen.
Avisa á Betsabé.
SUS. Per cert que 's cansan
ja de tan esperar.
JOB. Du llum, depressa.
SUS. Qu' aném á dormi á l' hort?
JOB Per 'vuy, Susagna,
venint aquets aquí...
SUS. Ré 'm fa... quedemse.
(*Entra á la casa*).

ESCENA TERCERA

JOB, MAGDALENA, JONATHÁS, SAUL, quatre
esclaus, luego SUSAGNA, BETSABÉ, SARAI
y RUTH.

- JON. Mireuse lo vell Job... Jehová vos guardi!
JOB A tots nos guardi igual.
(*á Magdalena*) Salut, palmera
de Jethsaida! tresór de Palestina!
estrella de Magdala!
MAG. Jo 't saludo
SAUL Deixam entrá á buscarne á las hermosas
JON. Y vos comenséu, Job, á treure 'l néctar.
(*Los quatre esclaus s' assentan á terra, separats
del grupo*).
SUS. (*Sortint ab un llum y detrás d' ella Betsa-
[bè, Sarai y Ruth]*).
Aquí las teniu ja.
MAG. Salut, Susagna!
SUS. (*Deixant lo llum sobre la taula*).
Salut y bona nit Jehová nos donga.
JON. Mira que l' hora que senyala Herodes
per la via deixar, deu ser propera.
JOB Ara vaig. (*Magdalena se senta pensativa*).
BET. Be heu trigat.
SAUL Que ja os cansavau?
JON. Assentems (*ho fan*)
SAUL Lo que 'm sembla á mi María,
que Lara no vindrá.
JON. Deixeu l' adúltera,
y entreguemnos á Baco un' altra volta.
MAG. (*Sortint de cop del ensopiment*).
Sí, sí, Saul, veyeu 'n Job que cuyti.
JOB. (*Surtint ab ánforas y copas grans d' or*).
Aquí soch ja; orgull de la Judea!
Encara qu' es molt rústiga la taula,
per beurer de mon vi, sobint hi venen

los mes richs de ciutat. (*Ompla copas*).
(*Rumor de veus*).

Qu' es aixó?

(*Tots miran cap á l' esquerra*).

JOB. Una dona ve bronzenta
pel cantó de Bezetha...

BETS. Sembla Lara.

MAG. Y ho es. Qué haurá passat?
(*Magdalena deixa la copa sense beurer*).

ESCENA CUARTA

Mateixos, LARA

(*Segon terme esquerra; despenjada, descompos-
ta y ab la roba esparracada; ve presurosa y gi-
rantse ab pòr*).

LAR. A la fi arribo!
(*Agafa la ma de Magdalena, girantse encara*)

MAG. Qué es lo que t' ha passat?

JOB. Portas á trossos

los vestits.

LAR. Pero porto al cor la joya.
Deixeume respirar! Crech que la ditxa
mes que 'l cansanci, ofega mas paraulas.
No fa molt que seguint d' Efreu la vía,
á aquest lloch ab furor m' encaminava,
y no sé si tú sabs lo qu' es, María,
lo fibló de la fera gelosía
quan ab forsa cruel al pit se 'ns clava!
Las furias del avern que s' ajuntessin
dins del cor dolorit que 'l mal recela,
no crech que mes verí li encomanessin;
si 'ls torments del Infern gelos siguessin...
fins lo cap al pensarhi s' hi revela.
Pero d' aquell dolor, fer, qu' importuna
ab luxo de crueltat tan extremada,
no 'n queda dins mon pit ja ni una engruna;
son penas que s' han fòs á la mirada
d' un destèll divinal, una per una.
Donchs, com vos deya abans: d' Efreu la vía
abstreta, recorria presurosa
tan sols de mos rencòrs en companyía,
sens notar una xurma que 'm seguía,
caminant tras mos passos recelosa.
Al arriuvá al cantó del Plá de Dória,
'm sento tot plegat una pedrada
què m' ha rasat lo cap, y crits de: mória!
y en lo mateix moment me veig voltada
de la xurma cruel ab gran cridoria.

Contra un mur apoyada, de pahura,
ab las mans sobre 'l cap, restí ajupida
esperant de aquells llòps la mort segura
que s' imposa á l' adúltera envilida
com llamp que sobred' ella 'l cel fulgura! (18).
Ja miro á un faritséu com fer s' inclina
y un roch descomunal aixeca ab ánsia;
ja del grupo la gent s' arremolina,
y ab mirada de rábia que fascina,
per tirar mes segur busca distancia.
En alt mil brassos veig! also plorosa
mon prech qu' allá en Jehová l' echo resona,
quan escolto la veu mes sonora
exclamar: Aturés! juheus! qui es que gosa
á lapidar aixís á aquesta dona?
Qui de culpa y pecat lliurat se miri,
per éll no so parlat; tot sol avansi
y siga lo primer que 'l roch li tiri;
mes si ha pecat també, es foll deliri
castigar qui la pena igual li alcansi.
Dirsi aixó, y la xurma avergonyida
anarsen via avall, ha set tal cosa;
y posantme la má, bella sens mida,
damunt lo cap, m' ha dit: dona! reposa
d' aquesta que temps fás culpable vida;
y allunyantse ab lo brill de l' estelada,
ha deixat, caminant, igual que deixa
lo Sol á la celistia en la vesprada,
y m' he sentit de prompte transformada;
jo no era ni soch ja la mateixa.
Y es Jesús á qui dech tanta ventura
que deslliura del cor tota fatiga
y un pervindre de ditxas m' assegura;
la que ahir era encara ta enemiga,
un modelo es avuy d' amistat pura.
Los plahers que en lo mon donan sols guerra,
per mí ja han acabat; son pompa vana
que la mort al tocarlos, los soterra;
qui 'ls del Cel ha mirat d' eterna ufana,
sols odi pot sentir pels de la terra.

MAG. Ja rés te dich llavors si arrependida
estás del qu' has escrit.

LAR. Ab tota l' ánima!

JOB. (á Saul) Aquest Jesús, Saul, la meva pensa
ja 'm comensa á turbar).

SAUL Igual me passa.

MAG. Ara, aquí, ab lo vi de Palestina
sellariam de pau lo nostre pacte,
pero com pot voler rés de la terra
qui del cel ha mirat abans l' ufana?

(Irónica)

LAR. Crech que t' estás burlant...

MAG. Es que 'm fa riurer
y'm feu al mateix temps, compassió y rabia!
pus no sembla, sino, que ja en la vida
no haguesseu homes vist d' hermosa planta.

LAR. Es qu' es Jesús...

MAG. Si, sí, ja m' ho figuro
de sentirne á parlar tantas vegadas.
Te hermós rostre.

LAR. Que als ástres dona enveja!

MAG. Deixém donchs que l' envejin fins los ástres.

LAR. Sos ulls son dos diamants!

MAG. Aixís los tenen
los camellèrs que venen de l' Arabia.

LAR. Imposa son parlar!

MAG. Rabins y escribas
en lo Temple he sentit moltes vegadas.

LAR. Es son rostre imponent!

MAG. He vist al Céssar!

LAR. Ab ton orgull caurías á sas plantas
si 'l vejesses.

MAG. Deliras...! Soch la filla
de Cyr, y may als nobles de Magdala
podrán los cabellúts de Galiléa
en estirpe, ni un punt sols igualarse.
Y per Jehová lo alt que m'importuna
que 's donga al Nasareno fama tanta,
y arrivada per cert voldria l' hora
que á prop se 'm presentés; y si fos ara,
veuriau tots lo cas que faig del home
que á l' a'tura poséu dels patriarcas.

*(Gran rumor de veus foro esquerra; tots fixan allí
sas miradas; los esclaus se aixecan també ab cu-
riositat).*

JOB. Qu' es aixó?

JON. Allá baix s' arr emolina
molta gent.

MAG. Es vritat.

JOB. Haurá esplotada
l' indignació del poble? *(a Saul).*

SAUL Encar no es hora.

LAR. *(Marcat)* Ve Jesús!

MAG. Ah! es ell? *(Provocativa).*

*(Gran curiositat per part dels que no l' han vist.
Los esclaus s' acostan també ab interés. Mag-
dalena agafa la seva copa plena encara).*

JON. Qué fas?

MAG. Si passa,
apurar d' un sol trago aquesta copa
á la seva salut.

(Las donas y esclaus prorrumpeixen en rialladas.

Lara s' horroritsa. Jonathás, Saul y Job, s' mostren contrariats).

JOB. Qué fas, Maria? !

MAG. *(Alsant la copa)* Saludar al Profeta!

(A 'ls que s' interposan) Feume plassa!

(Surt Jesús, ab sant Pere y sant Joan al mitx de vint y cinch ó trenta homes del poble alguns dels quals portan atxas encesas. Magdalena s' adelanta ab la copa á la mà).

LAR. *(Aixecant son prech al Cel).*

Oh! gran Deu d' Abraham! pietat per ella!

MAG. Jesús de Nasareth! *(Cridantlo).*

(S' obra lo grupo devanter y apareix sola la figura de Jesús: Aquest s' atura y la mira ab dolsa reconvenció. Magdalena queda presa d' admiració y d' horror per lo que anava á fer, y tot reculant completament dominada va á ampararse als brassos de las donas; al arribarhi li cau la copa de las mans).

(A mitxa veu). Jehová me valga!

(Gran espectació.—Teló rapit).

FI DEL ACTE PRIMER

ACTE SEGON

~~~~~

PRETORI

~~~~~

Una tauleta ab una safata ab pergamins rollats sobre d'ella; al costat un setial.

Al aixecarse 'l teló entra Judas segon terme dreta com buscant á algú.

ESCENA PRIMERA

JUDAS luego MARCOS

JUD. Ningú tampoch aquí... Va, va... esperémse. Jo haig de veure 'l Pretor siga com vulga, y li diré lo que Jesús predica; qu' es un embaucador y que 's proposa derrocar los poders, fent ab astucia promesas als esclaus perque l' ajudin. No vuy sentirme ja mes insolencias per culpa d'ell, qual nom sempre m'humilla! Y á mes de tot, seguintlo, qué m'hi guanyo? Ser son deixeble? qu' es com si diguessim ser un de sos soldats!... ¡Vaya una joya! Es ell mellor que jo?.. Be prou va dirnos: «Veniu á mí qu' un regne vos prometo.» Un regne!.. prou!.. per ell! no per nosaltres; qu'un Estat se compón de rey y subdits, y ell lo ceptre voldrá... Gran tonto fora si ajuda li dongués! «Jo, com obella os enviaré, va dirnos l' altre día, al mitx de llops, y hauréu de compareixer arrastrant á las sevas sinagogas; y per mí sufriréu cruels martiris; os veuréu assotats, y mil desprecis per mí rebréu» .. Oh! no! per enlayrarlo ma sanch jo derramar? que no s' ho pensi!

Si acás que 'n mon profit haja de serne.
Jo soch valent, mes qu' ell!.. tinch osadía,
y si 'ls magnats hebréus ajuda 'm donan,
y or, sobre tot, or!.. no ab la paraula
que 'l vent s'endú, ab ferro qu' estermina
deslliuraré 'l llinatge dels Patriarcas!
Y si un nou deu tenir també pretenen,
un deu m' inventaré; fins jo puch serho!
Qu' es un deu?.. una idea; rés .. un mito;
y jo 'ls ne daré un de carn y ossos,
de ferma voluntat! que á sa paraula
boscos d' acèrs durán lo jou hebréu
desd' Orient á Occident, y reys y cèssars
y diademas y pobles y reyalmes,
á mos peus rodarán com las espigas
que 'l Simoun xafugós de sòlch arrenca!

(*Marcos esquerra*)

MAR.

Qué busquéu vos per qui?

JUD.

A Pilat busco.

Es assumpto important.

MAR.

No pot ser ara.

Has de tornar mes tart. Te aquí las lletras
de Roma, y lo primé que fá es llegirlas
en quant surt; vaja anéu, qué miréu ara?

JUD.

Es una delació.

MAR.

Ni una, ni dugas.

M' ho te manat aixís. Vols que m' assoti?

JUD.

Y quan podré tornar?

MAR.

Qué vols que 't diga?

No cal que tardis molt...d' aquí una estona.
en aquí 'l trovarás.

JUD.

Donchs á reveurer.

(Que l' agafin; llavorans sa doctrina
podré jo predicar... qui sab encara
á lo que arribaré... com l' ódio!)

MAR.

(*Impacient*)

Venen!

Anéu per Satanás!

JUD.

Ja me 'n vaig, home!

(*Vase Judas dreta — Pilat segon terme esquerra*)

MAR.

Y era lo Pretor!.. ves si 'm descuido...

(*Pilat se senta*)

PIL.

Vesten del meu devant!

MAR.

(*Anantsen*)

(Bon humor porta)

ESCENA II

PILAT luego CORNELI

PIL.

(*Obra un plech que llegeix, luego 'l tira
ab rábia*)

Tiberi malehit!.. No't basta encara

haver comprat dels cèssars la diadema
ab l' adulteri de ta esposa Livia, ⁽¹⁹⁾
y ab tants crims qu' aventatjan si 's com-
[para
als d' aquells dos tirans, Cèssar y Augusto,
que pretens al heréu de ta corona
usurparli los drets que li pertanyen!..
Jo 't puch jurar per Jupiter que si ara
t' escapas dels parcials de ton nèt Cayo ⁽²⁰⁾
creuré que del Olimpo 'ls deus t' ajudan,
y d' ells renegaré.

(*Obrint un altre plech*)

Es de Paconi ⁽²¹⁾

¶ Proconsul.

(*Sorprés*) Qué diu? (*Llegint*).

«S' ha descuberta

la insurrecció y la sanch de mils patricis
corre per los carrers... jo en presó fosca
estich encadenat y espero al Lictor
que vinga á anunciarme la sentencia;
no enviéu mes pergamins. Seján ⁽²²⁾ m'

[innova

que os inclou lo cartell que vau enviarli.»
Lo cartell! (*Mirant anhelós en la safata*)

Si anava á mans del Cèssar
jo estaria perdut!.. nó hi es... tal volta
vindrá ab lo segon torn.

(*Corneli dreta*)

COR.

Salut, gran Ponci!

PIL.

Que 'ls deus ajuda 't dongan. Sabs Corneli
que tot está perdut?

COR.

Qué diheu?

PIL.

Paconi

ja deu ser degollat á aquestas horas.

COR.

Y vos corréu perill?

PIL.

Seján m' envia

lo cartell que podia comprometem.

COR.

Y lo nèt de Tiberi?

PIL.

Rés me 'n dihuen;

mes tart ho sabréu tot; per are es cosa
de dissimulo y calma, y si Tiberi
no ha sospitat del nin, hi haurá esperansa
d' arrancarli la vida ab la corona,
y proclamá emperadó á Caligula.

COR.

Que 'ls deus ajuda os dongan en la em-
[presa.

PIL.

Y qu' es del Galiléu?

COR.

Que dech dirvos

que ¶ juheu m' ha encantat.

PIL.

Qué dius, Corneli?

COR.

L' he sentit explicar, y per Apolo

que á mí m' ha paregut un deu d' Homero;
y he vist sábis rabins qu' absorts estavan
escoltant la doctrina que predica
y que surt de sa boca com del árpa
las notas mes prenyadas de dolçesa.

PIL. No ha insultat als romans?

COR. Ni una paraula.

Mes encar vos puch dir; un faritséo
s' ha acostat á prop d' ell á preguntar-li
si era just lo pagar tribut á Roma.

PIL. Y qué ha respost Jesús?

COR. Una moneda
ha demanat; tombantla per la cara,
ha preguntat de qui era la figura;
del Cészar, l' altre ha dit, ningú ho ignora.
Pus si vos ho dihéu, per qué tentarme?
al Cészar heu de dar lo qu' es del Cészar.

PIL. Enemich allavoras no es de Roma!

COR. Aixís jo ho he cregut.

PIL. Per qué 'l Tetrarca
m' ha dit que blasfemava del Imperi?

COR. No es estrany si la nova ve d' Herodes,
pus sab que de Jesús era 'l Bautista
amich y admirador, y la conducta
li ha censurat també com l' altre feya.
Aixó es que l' adúltera Herodías
ab un cap solament no s' acónsola,
y vol lo de Jesús per dos tenirne.

PIL. Donchs errat va 'l Tetrarca si 's figura.
que tinch jo d' emplear romanas llansas
per questions d' ells ab ells; la lley del
[Temple

que Tiberi 'ls apoya, que l' apliquin
á Jesús... que 'l lapidin ó l' assotin!..

Y jo que he remogut totas las tribus
decurias demanant...

ESCENA III

MATEIXOS PORCIA

POR. (*Esquerra*) Salut!

PIL. (*Ab amor*) Amiga
del meu cor!... A qué dech l' inmensa joya
de véuret tan aviat?

POR. Pera parlarte
altre cop de Jesús... No vuy que 't mullis
ab sanch d' un innocent.

PIL. No temis, Porcia;
ja 'm trovas molt distint del que 'm vas
[veurer

- ahir. No es cert, Corneli? Jo 'm pensava al obrar d' aquell modo, que servia al Estat; pero he vist qu' instrument era (23) de la reyna d' Itruria y 'l Tetrarca; y per mos deus 't juro que comenso á aburrir lo govern de la Judéa en hont cada moment motius 'm donan de que 'm culpi de feble aquest Tiberi ton parent, que de sanch jamay s' atipa, ó 'ls tributs tots ab creus han de gastarse.
- POR. Es que temo, Pilat, qu' algú influeixi encar en ton esprit.
- PIL. T' ho juro, Porcia!
Lo Centurió al instant de dir m' acaba qu' ha sentit á Jesús.
- POR. (*Ab anhel*) Es cert, Corneli?
No es vritat qu' es lo Deu que Isaias á Israel ha promés?
- COR. No dich tant, Porcia!
Jo sols crech ab los deus dels nostres tem-
[ples;
pero sí qu' es un home extraordinari,
y si me l' escoltès, fins pòr tindria
que 'm fes perdre la fé.
- POR. Doncas, escoltal;
que sas paraulas son pels mals de l' ànima,
lenitiu celestial que 'ls aconsola
y esborra de la mort fins la temensa.
- PIL. Èts dona, y ets sensible... ja 't perdono
que pensis lo que dius... jo ab Èsculapi
tan sols crech, y aixó encara ab greu ra-
[cansa;
per costum, no ab anhel; detrás las boyras
que forman los estels desd' hont destila
la pluja d' or que cau de la llum pura
del Sol, está qui aquesta nau governa.
Qui son, ó quants son ells, qui podrà dirho?
Ès Jehová.
- POR. Sí, per tú. Venus y Apolo
son per aquest. (*Senyalant á Corneli*)
- POR. Las Santas escripturas
ja 'l varen anunciar. Quan al Egipte
fugia, sent molt nin, del fer Herodes,
la terra va tremir! d' Alexandria
y Hernópolis, los dèus van destimbarse
de sos alts pedestals, y de las rocas
del resséch Matariéh, mil fonts brotaren
per apagar sa set.
- PIL. Tot fantasía
d' aquest poble creyent qu' ab ànsia espera
un deu fa tres mil anys. Un home passa

dotat de l' eloquencia d' Aristóteles,
y, aquest es!.. diu ab fé; l' altre ho escolta,
y tal com fa 'l lleó que 'l crit salvatje
ou del camell en la deserta sorra,
si es capritxós, ab sa feblesa juga,
si es un tirá, l' abat y lo destrossa!
Jesus es la dolsura...

POR.

PIL.

Tots los Césars
abans ho han sigut.

POR.

Ay, com á l' ánima
m' arriván los teus mots...

PIL.

Per qué?

POR.

Sospito...

PIL.

Que fassi jo cap mal al Galiléo?
T' he donat ma paraula!

POR.

Oh! es que un somni
he tingut, y rublerta de pahura
encara estich; y veig entorn encara
una xurma cruel qu' ix del Pretori;
y son los teus soldats que felló 'ls guia
lo Roig d' Iscarioth; lo Portal d' Ayguas
per ordre del Pretor sas portas obra,
y apressurats, tragantse l' alenada
per pòr de fer soròll, lo Torrent creuhan
del Cedró, qu' ha cambiat sas puras ayguas
ab negra sanch que sos coturns embruta.
Tal com deus del Imperi de las sombras,
van tallant ab sos cossos las tenèbras,
y de Jethsemaní al hort, á la fi arriuan
hont Jesús está orant, y al mateix acte
de desplegar-se 'l cel en los seus llábis
pera dir: *Jo, aquest calçer d' amargura*
'm beuré, ja que ho vols, mon etern Pare,
tos soldats, aligóts que á la coloma
blanca del Nil, cobarts, sas unglas fincan,
s' han tirat sobre d' ell. La blanca lluna
que sortia llavors detrás l' Erego,
s' ha amagat altra volta en las cingleras
per no veurer lo crim! Veus pahurosas
com xiulets de huracá, per tot cridavan:
Pons Pilat!.. Pons Pilat!.. ¡vil deicida!
ton nom será execrát, y en sa voráGINE,
se l' endurá en sos plechs lo curs del segles
malehintlo, in etern, edats y rassas!..

PIL.

Y bé, ja tú ho has dit; es sols un somni,
y un somni es lo que Jesus predica,
lo que 'ls rabins esplican dins del Temple,
y l' Olimpo ab sos deus.

POR.

Pilat, jo t' aymo,
y per tú estich tement; fuig del oprobi
que sobre del teu nom un jorn cauria.

Malehintlo, in etern, edats y rassas!...

(*Recordant*)

Horror!.. oh, no ho farás, jo soch ta esposa
y 'l deshonor també m' arrivaria!...

Pilat!.. per compassió!

(*Abrassantlo y descansantli 'l cap sobre l' espatlla*)

PIL. (*Ab tendresa*) Ma pobre Porcia!

Que hé s' han infiltrat á dins de l' ànima
hermosa que tú tens, los mots del mestre!

Resta tranquila, que per ta ventura,
renunciaria al brill d' una corona!...

¿Qué menos puch ofirte que la vida
miserable del fill de Galiléa?

(*Remor dreta*)

POR. S' ou remor...

PIL. (*A Corneli*) Vés qui es, y qu' entrin digas
y qu' esperin aquí; y á aquest Tetrarca
veurás ara al moment, y de part meva
li dirás que he mirat, y rahó no trovo
pera pendre á Jesus; que si Herodias
pretèn la seva mort, ma noble esposa
la seva vida, en cambi, me demana;
que 't diga, ell, en mon lloch, lo qué faria.

(*Corneli fa una inclinació de cap y surt dreta*)

POR. Oh! gracias, Pons Pilat!

PIL. (*Dantli la má*) Vès, joya meva!
y esperam á dessota de las palmas
hont lo flayre aromós de la ridolta
ton cap serenará.

POR. Ho necessito.

(*L' acompanya agafats de las mans y desapareixen
esquerra*).

ESCENA VI.

ANÁS, CAIPHAÁS, luego PILAT.

KAI. Diu qu' esperém!

ANÁS. Que fàssi fè antesala
al Temple!

KAI. Qué hi faréu?... ells son los amos.

ANÁS. Corromputs cortesans del Capitoli
que venen á enriqueirse en la Judea
ab la suhòr dels hebréus!

KAI. Con tal que 'ns donga
l' ajuda que venim á demanarli,
tot lo demès, Annás, ja li perdono.

ANÁS. Que no 'ns lo donará?... Mes no caldria!

KAI. La nostra forsa, Anás, avuy no basta
per pretendre agafar al Galiléo;

tot lo poble está ab ell; y si acás Roma, tal com li correspon, no 'ns dona ajuda, pel Sanhadrí fins temo.

ANÁS. No me 'n parlis!
prou que ho estich veyent. Pero jo 't juro que si Pilat 'ns fa com devegadas 'ns ha fet ab son génit irascible (24) fins á Roma anirém á veure al Cèssar; que no es lo primer cop qu' abat lo Temple al Pretori orgullós!

KAI. Pilat s' acosta!

(*Pons Pilat esquerra*)

ANÁS. Salut á Pons Pilat! (*Inclinant tots dos lo [cap).*)

PIL. (*Sentantse ab orgull*) Salut al Temple!

ANÁS. Venim á demanar favor á Roma.

PIL. Molt ben vinguts!... Aquí jo represento l' autoritat de lo poder Cessáreo, y si 'l que 'm demanéu es de justicia, ajuda vos daré.

ANÁS. No 's creya menos lo Sanhadrí, 'en nom de quí, ab mon gendre, estich al teu devant.

PIL. Y de qué 's tracta?

ANÁS. Ja deu havé arribat á ta noticia, pus no es poca la fressa que ocasiona, que corre un galiléo per las tribus novas lleys predicant. Los plans y serras, camps, sinagogas, pobles, y hasta l' átri del Líceo, ha aixordat ab sa doctrina que per lo absurda, aquí, no haig d' espli-
[carla.

PIL. Si tan absurda es, prou per sí sola que en descrédit caurá, no os amohini!

KAI. És qu' ha arribat á un punt que tolerarho ja fóra en desprestiji del respecte dels doctors de la ley.

ANÁS. Ell nostres actes censura en públich, y hasta d' Herodias y 'l Tetrarca retréu féts que no 's deuen escoltar sens que 'l cástich no s' hi imposi. 'S nombra Deu, y vol ensorrá 'l Temple de Sión, y en tres días diu que pensa aixecarlo altre cop; que los leprosos cura sols ab tocarlos; y la vista retorna als cegos, y hasta ressucita als morts; y 'l poble qu' aturdit l' escolta, se'l creu, y 'm penso, si son pas no aturas, que quan hi voldrém ser, ja tart no siga.

PIL. En tot lo que m' heu dit, rahó no trovo perque tinga, per rès, jo de ficarmi.

- Ha insultat vostra llei?.. donchs, casti-
[guéulo!
ab altres ho haveu fet, sense rés dirmen.
ANÁS A aquest 'ns faltan forsa per combatrel';
qu' al posarli la mà per detenirlo,
lo poble ensibornat pel que predica,
'ns faria bocins. A tú 't pertoca
lo donarnos ajuda; per xó al Cèssar
li paguem los tributs. Si 'l seu apoyo
quan 'ns convé, no 'ns dona, galans pactes
haurém llavors firmat!..
- PIL. Vareu firmarlos
en nom del poble aquest qu' ara ab ma
[fórsa
pretenéu subjugar! No es aquí 'l poble
'l qu' está sublevat, sino vosaltres!
(*Demostració de sorpresa en Annás y Kaiphaas*).
La pública opinió á Jesús defensa;
pus son los mes, qu' acati l' Oreópago
sa voluntat qu' es llei; si s' hi revela
perque se li escapa de las unglas,
no un déu!.. un poder!.. qu' es per vosal-
[tres
d' un valor mes real, que lluyti!.. Roma
nó ha de moure un soldat perque Judéa
mudi cent cops de deu!
- KAI. Es qu' aquest home
's diu rey de Juheus, y aquí es Tiberi
qui te tal dignitat.
- PIL. Aixó á Herodes
li podrà interessar, que 'l qu' es á Roma,
de que ho siga Jesús ó be 'l Tetrarca
igual li es en tot.
- ANÁS (*ab ira*) Ja es impossible
podé escoltarte mes! Ja aixó es defensa
que fás de qui, blasfém, vol discutirne
las nostras lleys.
- PIL. Poséuli una mordassa!
- KAI. La mort ha de sufrir!
- PIL. Doncas mateulo!
pero no inmiscuhiu en vostras lluytas
religiosas, lo nom del gran Imperi!
- ANÁS Al Cèssar escriurém! (*criquant*).
PIL. (*ab furor reconcentrat*) Ara es á Crápi.
Os ho dich per si acás no ho sapiguessu.
Y pel deus, qu' agaféu mala fatlera
en produhi enemistats entre el Pretori
y 'l Sanhadrí, que tinch de sobras génit,
y en lo bosch de Bathél bastanta fusta
per tallarhi las creus que 'm fassin falta!
- ANÁS. Som sacerdots del Temple, y sacrilegi
lo que surt de ta boca!

PIL. Vils hipócritas,
que ab lo nom de Jehová sempre en los
[llábis
esquilméu als creyents!

ANÁS. Horror!

KAI. (*agafant á Anás*). Anemsen!

PIL. Escribiu á Tiberi!.. y de passada
diheuli lo que sou... que feu l' almoyna
fent tocar al donarla la trompeta,
y repartiu al poble cent denaris
dels impostos, dogals, que, miserables,
en lo coll 'ls lliguéu!

ANÁS Ja sabrá Roma
tos insults!

PIL. Faréu be; y mes encara
d' anausen ben aviat, pus que si os miro
tan sols un moment mes en ma presencia,
sent sacerdots y tot, baixéu al átri
pels brocals dels balcóns d' aquesta sala!
(*Vanse Kaipháas y Annás depressa y amenassa-*
dors per hont han vingut).

ESCENA V

PILAT luego CORNELI

Oh, rassa de Kahin!... que malestruga
rosegas los grillòns que t' empresonan,
y encara miras ab orgull idiota
la cara del que 't ferma ab la cadena!...
Mes valdría guardessis la energia
en deslliurar ton oprimit llinatge,
y lliure ser com ho es lo marí Albátros,
'quan allá hont naix lo llamp sas alas obra!
(*Corneli, dreta, afectat y ab un pergami á la mà*).

COR. Pilat!

PIL. Ets tú, Corneli?

COR. Temo dirvos

lo que os passa... y pels deus de los meus
[ávis

que no he mullat, avuy, ab sanch mon ferro,
pera pòr d' agravar la cosa encara.

PIL. Pero bè, qu' es? què hi ha? qué tens? tal
[volta

vols dir per los juheus que d' aquí surten?
No temis!

COR. No es aixó ¡oh! 'm causa pena
donarvos un disgust!

PIL. Aviat, parla!

Es que s' ha sublevada alguna tribu?

- COR. Aixó seria encar motiu de joya
pera treure 'l rovell de nostras armas.
- PIL. Y donchs?
- COR. Veyéu si un pergami á Herodes
no enclou un d' aquets plechs?
- PIL. (*Mirant*) Un sol ne queda
per obrir... (*fentho*) Si... es vritat... Seján
[lo firma
y á n' ell va dirigit... No es cosa estranya;
un punt de distracció... Oh, Deus!... qué
[penso!
Lo cartell estarà en poder d' Herodes!
(*Corneli abaixa 'l cap*).
Fatalitat!... Infern!...
- COR. Pilat... jo sento
tal nova haveus donat!...
- PIL. Y ara 'l Tetrarca
l' enviará á Tiberí! No hi ha dupte!
m' odia á mort, com jo á n' ell! Deus del
[Olimpo!
S' ha vist sino mes cruel!... Ja sabs, Cor-
[neli,
que no temo per mí! tú en cent batallas
ja m' has vist, y la mort no 'm fa pahura!
Pero ja sabs del modo que Tiberí
arregla aquets assumptos, y ni Pórcia,
ni mos fills que té á Roma aquest vil
[Céssar,
podrán lliurarse d' ell!.. Sort malehida!..
(*furiós hasta l' extrém*).
- COR. Un sol camí tenui per evitarho.
- PIL. Un camí? Digas, qué? qué vol? riquesas?
tot quant jo tinch es seu! corre, vès, dígalí.
- COR. No es aixó lo què vol.
- PIL. Doncas, qué?... acaba!
- COR. Que matéu á Jesus.
- PIL. Oh! (*sorprés*)
- COR. D' aquí á cinch días
lo vol veure encrehuat á dalt del Gólgho-
[ta (25).
- PIL. Digne fill de son pare! Cruel Antipas!
Nissaga de lleóns que 'ls de la Hircania
os guanyan en noblesa!... Vols la obella
que cap mal t' ha causat, y á mi me
[trias
per ferli ajupí 'l cap sóta la dalla!
Oh! no! no! no pot ser! Aquí jo á Pórcia
li he promés que cap dany li causaria;
fins crech que li he jurat!... Pero allavorans
ella y mos fills, y jo, y fins ma honra,
serán del compliment de ma paraula

lo preu exorbitant!... Tampoch pot esser!
Oh! no! menos encar!... Ja veus, Corneli,
que l' haig de sentenciar! Jo no ho volia;
pero ho vol son destí y 'l vil Tetrarca!

Que caigui á sobre d' ells, la sanch que
[caigui,
que per la meva part, las mans me 'n
[rento!

COR. ' Un pergami m' ha dat perque 'l firmesseu;
per ell al Sanhadri donéu apoyo
pera pendre á Jesus

PIL. Y aquellas feras
creurán que ho faig per ells!...

(Després de duptar y ab resolució)

Dònam Corneli!

*(Corneli li dona lo pergami y 's coloca de manera
que no miri ni á Pilat ni puga veure á Judas
que entra dreta primer terme. Mentras Pilat
firma, surt Porcia y li mira per sobre l' espat-
lla).*

POR. Ah!

(Girantse á Corneli) Matéu á Jesus!

(Veyent á Judas) Lo Roig!... Mon somni!

*(Cau desplomada y Pilat te temps de péndrerla en
brassos).*

PIL. Ma Porcia!

*(Corneli va á amparar també á Porcia.—Pilat veu
llavors á Judas).*

Qui es? qué vols?

JUD. Aquí venia

á delatá á Jesus!

PIL. Marcos! *(Ab crit)*

MAR. *(Surtint dreta)* Gran Ponci!

PIL. Agaféu á aquest home, y assotéulo!

(Marcus agafa á Judas que 's resisteix).

(Teló ràpit)

ACTE TERCER

QUADRO PRIMER

Tocador de Magdalena.

Porta al foro ab tapís que figura dar al dormitori, y una mes á cada costat. Unich moble: un elegant tocador.

Al aixecarse 'l teló están Saul, Betsabé y Saraí, ab palmas los dos primers y ab un ram petit de llorer l'altra.

ESCENA PRIMERA

SAUL, BETSAHBÉ, SARAÍ, luego JOB.

SARAÍ. M' he espantat.

BET. Jo també.

SAUL. Y bé, sou donas!..

BET. Al sortir de lo Plá de la Piscina jo creya que lo poble m' aixafava.

SAUL. Lo cert es que 'ls soldats del Capitoli al devant dels juheus han plegat velas.

SARAÍ. Y alguns d' ells han rebut.

SAUL. Ara de sobras poden sebre que pendre al Galiléo es un xich escabròs.

(Job ab una palma.—Dreta)

JOB. Salut!

SAUL. Ola, ávi.

Qué hi ha de nou?

JOB. La palma benhaurada á dur com faig cad' any á Magdalena.

BET. Al mateix hem vingut.

SARAÍ. Jo un ram li porto.

BET. No sè si la veurém.

JOB. Donchs qué li passa?

BET. D' abans d' ahí á la nit que á casa vostra

va toparse ab Jesús, que l' amargura
de damunt no 's pot treurer.

JOB. No m' estranya!

Equivocat concepte ne tenia
la perla de Magdala, del Profeta.
Qui hagi vist un cop sol son diví rostre,
ja no 'l pot oblidar.

SAUL. A mi 'm resulta.

JOB. Ja heveu vist l' intenció d' aquells sicaris
del Pretori...

SAUL. Prou!.. Ben clara; pero 'l poble
sembla que 'ls ha imposat.

(*Betsabé y Sarai 's passejan enrahonant*)

JOB. Hont me pensava

que hi havia d' haver la gran revolta,
ha sigut al entrar lo Galiléo
pel portal d' Efraim. Dugas decurias
s' hi anavan á acostar; jo que m' estava
ab los mes desalmats, entre ells y 'l Mestre
'ns hem interposat; y una barrera
fent de palmas y rams, y apretant colçers,
y ensenyant unas caras decididas
á jugá 'l tot pel tot, los fills del Tiber
terror de tot lo mon, 'ns han fet plassa;
y á fè que han pensat bé.

BET. Y crech que á Dimas
l' han agafat... (*Sens deixar de passejar*)

SAUL. Ah, si?

JOB. Qui 'n tè la culpa?

á Marcos va agafar allá á Samaria
quan lo romá á n' ell lo perseguia,
y en comptes de penjarlo dalt d' un cedre,
li va dar llibertat. Y ara resulta
que l' ha reconegut entrant al átri,
y los han agafat á n' ell y 'n Gestas.

SARAI. En Gestas ray...

SAUL. De 'n Gestas me 'n alegro.

JOB. Creyéu que ho sento á fé.

SAUL. Ja tindrán feyna!..

BET. Y tanta si 'n tindrán...

JOB. Veig que Maria

tarda molt.

SAUL. Teniu pressa?

JOB. No, sino que

com ja sabeu, tinch una part llogada
del hort dels olivers fa quatre llunas.

Allí m' hi vareig fer una barraca,
y molts días hi vaig ab la familia
y hasta hi dormim á voltas; es tan dolsa
aquella soletat, que m' afalaga;
veniuhi un día.

SARAI. Sí qu' haurém d' anarhi.
BET. Es un lloch deliciós!
JOB. Fins hi va á voltas
á resarhi, de nit, lo Galiléo;
pero un poch separat d' hont som nosaltres.
SAUL. És veu que ja sou rich.

ESCENA II

Mateixos, MAGDALENA, luego dos esclaus.

(Alsa 'l tapis Magdalena y apareix ab un rich trajó de casa adornat ab profussió de joyas).

MAG. Salut
JOB. Maria!
MAG. Amichs meus!.. Oh! qu' hermosa qu' es la
[joya!..

'M portèu vostre ofrena?.. os remercio!
(Alsant la veu)

Ahont son mos esclaus?
(Surten esquerra)
Aquestas palmas

als miradòrs d' Orient!

(Los esclaus las agafan y desapareixen per hont han sortit).

Com me recorda
los bells jorns qu'han fugit ab ma infantesa,
tambè Orient de ma vida!

JOB. No estás bona?

MAG. No sé, Job, tinch lo cor desfét á trossos.

JOB. Ja altra cop reviurá.

SAUL. Lo temps aminva
tots los pesars.

MAG. Saul, pels que sufreixen,
los pesars qu' hi ha en lo mon tots plegats
[cabem
en un surpir; y 'l curs de tots los segles
s' enclou en un moment.

JOB. Pobre Maria!

MAG. Haveu vist á Jesus?

JOB. Ara del Temple
acaba de sortit.

MAG. Jo he vist las puntas
de las palmas tocar en las llosanas
de mos deserts balcòns. Jo prou desitjos
tenia de mirar!.. m' ha fet pahura!
Los crits y victors qu' hasta mí venían
m' han enrojít lo rostres... mes, tal volta,
que 'l ruxát de clavells que li abocavan

de terrats y balcóns. Quants n' hi havia que sens may haver l' vist, en ell ja creyan; jo 'l tingui de mirar!.. Quina vergonya!...

JOB.

No hi pensis; ja está fet.

BET.

Bastant te pesa!

Maria, 't deixarém; resta tranquila.

MAG.

Jo os en anéu?

JOB.

Salud!

MAG.

Salut vosaltres.

SARAI.

Maria, á un altre jorn!

MAG.

Sarai!

SAUL.

Y pensa

que tens aquí uns amichs que á fé que 't [volen.

(*Vanse dreta. Maria queda pensativa ab los braços deixats, mirant á terra.*)

ESCENA III

MAGDALENA luego LARA

Per mí no hi ha remey!.. No trovo calma! 'M rosega 'l neguit, y á dins del cráni en comptes de cervell, hi tinch un Etna en constanta erupció!.. Ja que la joya y 'ls plahers mundanals per sempre deixo y á Jesus vuy seguir, ¿per qué no goso á acostarme á prop seu, que 'm fa temensa?

(*Girantse esquerra*)

Qui es que vé cap aquí?

(*Lara ab manto juheu y túnich de pörpra*)

LARA.

Salut Maria!

MAG.

Lara!.. Amiga del cor!

(*L' abraça*)

LARA.

Deixa que 't conti

lo qu' acabo de veure, que esglayada 'm trovo encar, y 'm sembla qu' es un sómni del que encara no estich del tot desperta.

MAG.

Y donchs que t' ha passat? ab ansia escolto.

LARA.

Fa poch que veuret volia

pera de Jesus parlarte

qu' es lo que 'l cor mes ansia,

y pensant allí trovarte,

á casa Marta he fet vía.

Al arriuar al portal

hont fet ab enredaderas

está lo rústich sitial

al péu de las dos palmeras

que donan sombra al casal,

he vist en la balconada,

omplintme de desconsól,

la branca seca penjada
de sauch, senyal posada
quan la casa está de dol.
¿Hont son? he dit ab deliri,
á un doncell qu' allí he trovat
mes blanch que la flor del lliri,
y m' ha respost: Han anat
ab Jesus al cementiri.
—Quí ha mort?—Llatser.

MAG.

Mon germá?!

LARA.

Oh! no tingas desconsol!
pus rés del mon finirá
ni principi rés tindrà,
si Jesús, qu' es Deu, no ho vol.
Tornant llavors al doncell
pera darli lo grat-sia,
ja no he vist son rostre bell,
y un roser d' Alexandria
he mirat hont estava ell.
De sorpresa encar mitx morta,
lo Cedró he atravesat
allá hont la corrent fa torta,
y al poch rato m' he trovat
del cementiri en la porta.
Blanca tomba sens rellèus
he vist, y en front d' ella estava
Jesus ab los parens teus,
y als plors que tothóm llensava,
he barrejat los plors meus.
Mes de prompte 'l desconsol
de tots los cors ha fugit;
han parat las áus son vol,
y fins semblava que 'l Sol
brillés mes en lo infinit.
Los palmárs que 'l vent gronxava,
sos moviments han parat;
ni un insecte s' escoltava;
com si tot hagués callat
perque un Deu á parlá anava!
May espectacle tan bell
donará 'l crit d' atenció
tan poderòs com aquell;
semblava que la Creació
s' enmirallès tota ab' ell!
—Ahont es Llatse?—ab veu ha dit
feta de mel y armonías;
y senyalant ab lo dit,
—Sota aquesta pedra occit,—
Marta ha dit,—fa quatre días.
Ab divina magestat,
deixant á tothóm confús,

dos passos ha adelantat,
y tot d' un cop ha exclamat:
—¡Alsat que 't crida Jesús!
Jo estich encar aterrada!
Se sentía en la encontrada
l' écho dels dolsos accents
d' aquella veu avesada
á dominá 'ls elements,
quan omplinnos de pahura
y ab un poder misteriós,
s' ha esberlat la sepultura,
y com marmórea esculptura
ha sortit de Llatse 'l cos!
La gent ha quedat parada!
Jesús, dret, los ulls en alt!
Las aus han pres la volada!
Y ha seguit altra vegada
l' armonía universal!

MAG. Y por qué, Jesús meu! no ressucitas
també en mon cor aymant la dolsa calma?
Jo, que sols penso en tú!.. Jo, que 't venero!
Jo, que crech!

LARA. Y no esperas?

MAG. Oh, no, amiga!

Tinch temensa!

LARA. Y de qué?

MAG. Grans son mas culpas!

LARA. Mes gran es sa bondat!

MAG. Per qué no calma
mos pesars?

LARA. De qué 'ls tens?

MAG. Qué puch respondrert?

M' aterra mon passat!.. Allá en Bitsinia,
dos doncells van renyir de mí gelosos,
y un dels dos va morir baix las llosanas
de los meus miradors!

LARA. Y arrepentida

avuy n' estás?

MAG. Com mes no puch estarho!

En los monts de Galbóe, un' altra volta,
á un jove hebréu vaig dir que l' estimava,
y perjura sigui, y al altre día,
lo Jordan, sas despullas de llòt plenas,
escupía als joncárs.

LARA. Y 't dol?

MAG. M' asfixía

lo cruel remordiment y sempre hi penso!
Jo, de mon pare Cyr, als concells dolsos
vaig posposar lo luxo y las orgías,
y vaig ser mala filla.

LARA. Y 't tortura

haverlo descregut?

MAG. Oh, sí! 'm tortura
y abát mon esperit!

LARA. Oh, digas... digas!

MAG. Escarni feya del sagrat del Temple
y ré á sacrificar jamay hi duya.

LARA. Y 't dol haverho fet?

MAG. Que fins daría
la vida per' borrarho. La calumnia
ha sortit mil vegadas de mós llábis
y en mon cor imperava 'l fret cinisme;
arca plena d' orgull!.. Y tantas culpas
podrán tenir perdó?.. Oh!.. Lara!.. Lara!..
Tú que en Jesús estás, ma pena dígalí,
(*Agenollántseli als peus*)
qu' estich contrita y tinch set que m'
[abrusa

del perdó de sa boca.

LARA. (*Ab la má estesa*) Magdalena!

Inspirada per éll... jo de sa gracia

't faig dó en eix moment... Si es que n' ets
[digne,

pregúntali á ton cor... Jesús!.. perdónala!

(*Pausa curta; l' orquesta romp una melopéa, piano, hasta 'l final del següent parlament.*)

MAG. Qu' es lo que passa en mí?

(*Aixecantse*)

Quina dolcesa

recorre mon esprit!.. Quina alegría

'm fa bátrer lo cor!.. Ja no me 'l núan

los recorts de mos crims!.. Oh! aquestas
[galas

(*Arrencantselas y tirantlas sobre 'l tocador*)

padró de mon passat!.. pedras preciosas

qu' ornavan lo pudrit cos d' un cadávre

fet d' escórias de culpas!.. jo os arrenco,

y en lloch vostre 'l sayal de lí puríssim

lloguin mas carns; y nú mon peu trepitji

lo camí pedregòs que á Jehová porta!

LARA. Oh, María del cor!.. estás salvada!

MAG. Aném, Lara, sedolla estich de veurer

la cara de Jesús... Ja de sa vora

no m' haig de mourer més!.. Oh! quina
[dítxa!

Y tantas han de ser las meas llágrimas,

com del cel regalims donan las plujas;

com caudals tots los rius á la mar portan;

pus tants serán mos plors, qu' en compa-
[ransa

dirán los veniders á qui molt plori,

ploras tant com plorava Magdalena,

encara que ningú podrà igualarme.
Anem!

ESCENA IV

MATEIXOS CORNELI

COR. Oh! no!.. no os ananéu!.. Oume, Maria!

MAG. Corneli!

COR. Es qu' es vritat lo que de dirme
acaba Jonathás?.. Tú al Galiléu
t' has proposat seguir, cás omís fentne
dels quins, com jo, jamay podrán passarse
sense 'l brill de tos ulls!.. No sabs, Maria,
que jo, sens ton amor, no 'm es possible
viurer un sols instant? que tas petxadas
tinch de seguir del modo que las sombras
segueixen eternalment la llum del día?

MAG. Y qui t' ho priva?.. ho vols? vina! m'agrada!
Carregat ab la creu, y 'l pas del Mestre
seguim aparellats. En sa doctrina
hi cab tothóm qui vol y en ell espera.

COR. Tú deliras!.. oh! no!

MAG. (*á Lara*) Anemsen, cuyta!

COR. No t' annirás!

MAG. Oh! sí!.. que dins mon ánima
la veu de Deu ha ressonat potenta,
y arrapada hi está com molsa alpina
qu' impotent l' huracá no la pot mourer.

COR. Molts plors derramarás!

MAG. Oh! sí!.. no suan
tantas gomias los arbres de l' Arabia!
Si tots los mars de prompte s' axuguessin,
ab ells altra vegada s' omplirian.

COR. Es que ja de Jesús ha arriuat l' hora;
lo Concell reunit sos fets condemna
y está en aquest moment donant lo fallo
que l' ha de conduhir dalt del Calvari.

LARA Ah!

MAG. Á Jesus!?

Oh! sí!.. aném!.. anemi, Lara!
Ajudam á cambiar las vestiduras;
y jo, á los faritséus, rabins y escribas,
son crím tan horrorós tiraré en rostres!

(*Corneli vol interposarse y s' atura dominat per
Magdalena*).

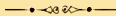
COR. Maria! (*Amenassador*).

MAG. Ja mon pas cap forsa atura!
Qui s' escuda ab fé, los monts aplanan!

(*Entra majestuosa al dormitori seguida de Lara*).

COR. Oh! ràbia!.. la he perduda!.. morta miro
ma esperansa en sos ulls!.. Lo temple 'm
[venja!
(*vase dreta*).

MUTACIÓ

QUADRO SEGÓN

SANHADRÍ ⁽²⁶⁾

ESCENA PRIMERA

ANNÁS, KAIPHÁAS, JONATHÁS,
NICODEMUS, SAMUEL, SACERDOTS, ESCRIBAS,
FARITSEUS, CRIATS, Guardas y POBLE.

(*Dels jutjes poden haverni hasta 'l nombre de 72,
de poble altres tants ó més*).

ANÁS. Lo concéll está obert! Jamay com ara
s' ha ajuntat per assumptos tan precisos
ni de tal gravetat. Un galiléo
que falsas lleys 'ns porta, víl y estúpit,
s' ha posat front á front del Sagrát Temple;
del César nostre aliat; de las antigas
costums del poble hebréu; é intermediari
fentse de Jehová, fill seu se nombra,
y 'l poble que se 'l creu, li dona ajuda.
Ja haveu vist en la festa de los *Acims*
qu' avuy ha tingut lloch; mes pareixia
uu rey ó emperador que de tornada
cenyit lo front ab la mural corona
imperis remolquès ab lo seu carro,
que 'l miserable obrer de Galiléa.
Per damunt de jardins llensats pel poble
á sos peus, ha passat; los rams y palmas
ornament fins avuy del nostre Temple,
arcadas de trionf vellugadissas
s' han tornat hont lo Sol no hi penetrava. ⁽²⁷⁾
Y havém de comportar semblant baixessa
ab los brassos creuhats?.. No!.. y ja que
[Roma

- á la fi, convensuda, apoyo 'ns brinda,
l' havém de destruir sense tardansa;
sens procés solsament, perque serveixi
d' escarment rigurós qu' aterroritsi.
Lo Sanhadrí ha enviat ja las decurias
que 'l Pretori ha posat á las suas ordres
pera pendre á Jesús, y prompte espero
veurel entrar lligat, que á fé ja 'm tarda.
Si algú hi ha que á lo fet posi reparo,
per xó 'ns havém juntat, ara que ho diga.
- CAI. Annás, molt bè heu parlat!..y qui s' hi oposi
aquí ningú hi haurá, pus qui conspira
contra la magestat que representa
la nostra institució, de mort es reo!
Aquest home no parla que no ofenga
á Escribas y Doctors; á fuetadas
va treure ahir los venedors del Temple
sabent, com sab tothom, que redituan
al Sanhadrí. 'Ns tracta d' orgullosos
y vils!.. que trafiquém á dins del átri
de la casa de Deu!.. y que fins comptes
diu que 'ns vol demanar de las desgracias
del poble d' Israel, y las morts totas,
comensant desde Abél, á Zacarías!
Per unanimitat, donchs, se 'l condemna!
- NIC. *(Aixecantse).*
Per unanimitat, nó!
(Murmulls).
- ANÁS. Com no?.. L' amparas?
- NIC. Yo no amparo ni acuso: sols demano
que siga judicat, no per nosaltres
que 'ns falta bona fé; un concell recte,
imparcial, de sos actes jutje siga!
(Sentantse).
- KAI. Es dir, que també 'l creus com los im-
[bécils?
- ANÁS. Y pot ser, fins qu' es Deu.
- NIC. *(Tornantse á aixecar)* Acás vosaltres
podéu dir que no ho es?... Jo de sos llábis
he sentit rahonaments tan assombrosos,
que clar m' han demostrat, quan no altra
[cosa,
qu' es lo sábi mes gran que hi ha en la terra,
- ANÁS. Será perque tú ho creus; pero 'l Pretori
ab nosaltres está.
- NIC. A fè m' estranya!
No os va rebre tan bè pas l' altre dia...
- ANÁS. No cregas que lo Temple may oblidi
las ofensas de Roma
- JON. *(alsantse)* D' aixó, pare,
es del que, lo Concell, aquí deuria

ocuparse, mellor que d' aquest home que, qui sab la missió que li ha confiada lo Jehová d' Abraham.

ANÁS. Aixís t' espresas?

KAI. 'M sorpréns, Jonathás!

ANÁS. (á Jonathás) Llavors veurías á aquest embaucador que fa temps juga ab la juheuva fé, trencar á micas los sacrossants inginys de l' Ara Santa! Del Sanhadri 'ls sitials!... y una foguera alimentant ab tot, sobre sas runas son trono alsar, fent còrt d' aquesta escória que 'l segueix estripada y miserable! y en práctica posant lo que predica, absurd y criminal, nostras riquesas compartirlas ab ells! dar lo que 'ns sobra al qu' es menesteròs!.. perdoná injurias!. compadí als ignorants!.. quinas doctrinas!

JON. Sí, Sí!.. y á mes de aixó, veurer á trossos la púrpura imperial; y no mes veurer rodar caps al antox d' aquest Tiberi! Y del cim del Temple, un' altra volta fer rodolá aquella áliga romana, padró sacrilech que sofreix lo poble, indigne decendent de Matatias! (28)

(Murmulls)

KAI. No 't conech Jonathás!

JON. D' independencia es lo meu crit, Kaiphaás!.. crit que deuria llensar lo Sanhadri, y de passada mirar si aquest Jesus que vilipendi ne feu als ulls de tots, si no es, tal volta, un nou David que vé á lliurar la terra y venjá á sos germáns! ¿Qué val la Santa Ara del Temple, ni tresors, ni titols, al devant del grillets que 'l coll nos lligan? Lo poble d' Israel, ja no es un poble! es un remat d' esclaus que los peus llepa de la vil meretriu que s' engarlanda ab l' oprobi d' un mon!. que las lleys dona tan punt sota 'ls dossers del Capitoli, com del burdell en las llogadas cambras. Y si avuy ja han junyit esclavas núas per tirar de sos carros en la Via-Appia, pot ser demá, las verges de Judéa, mudin lo tiro de las negras d' Africa! (29)

(Gran conmoció! lo poble 's cambia las impressions fent lo mateix los membres del concell).

ANÁS. Just es ton entussiasme; y 'l gran dia com tú lo desitjém.

KAI. Sols l' home falta.

- ANÁS. (*Sense aixecarse*)
Y qui os diu que no ho siga 'l Galiléo?
- KAI. Los dos estéu follats!
- ANÁS. Ja m' impaciente!
- JON. (*Sense aixecarse*)
Tambè ho deya Maria de Magdala,
y l' aspecte tan sols de sa grandesa,
la va abatre com bat lo llamp l' alsina
del soberch Ararát.
- ANÁS. Vaya una dona!
- KAI. No sabéu qu' ha de sé 'l promés Messias,
un princep poderós?
- ANÁS. No se 'n recordan!..
- KAI. Qu' ha de dur victoriós la nostra rassa
á conquistar los regnes y 'ls imperis
desd' Orient á Occident?.. Hont son sas
- JON. (*alsantse*) [hostes?
Jo tan sols vos diré qu' es prou que siga
juheu lo nasareno, y vulgui Roma
la seva perdició, perque nosaltres
defensém á aquest home encar que siga
tan sols pel sentiment del amor patri!
Peró, si á mes d' aixó, hi ha lo que diuhen
alguns, qu' es lo Messias, y aquest regne,
esclau fa tres mil anys, la independencia
pretén reconquistar!.. oh! allavorans
hasta las pedras pera defensarlo
deixarian son lloch; no 'n surten sempre
d' homes privilegiats!.. Fa poch d' un altre,
los vorals del Jordán la véu sentiren; ⁽³⁰⁾
va combatre l' orgull dels poderosos;
y fins á la muller del fer Antípas,
li vá tirar en cara l' adulteri.
Y brau com lo lleó, sens crin, del Atlas,
qu' al domadó abrahona en las arenas,
sa véu, atravesant las tribus nostras,
va fer girá als magnats en sos bicliniums ⁽³¹⁾
dels carrers de Luperco y Saburana ⁽³²⁾
y en comptes d' aclamarlo la Judea
desde lo alt Galaát hasta las voras
de la mar d' Occident, va mirar, llorda!
com lo capritxo d' una reyna impura
servia en lo festí del vil Tétrarca
la testa de aquell brau encar sagnosa!
Ya aixó no pot durá. Estém tots ara
cansats del opressòr que 'ns agobia;
y ay! dels tirans quan los caiguts s' aixecan!
Roma encara 's recorda d' Espartaco!
- ANÁS. Jesus no es Espartaco (*ab despreci*)
- JON. No ho sé, pare;
Jo, ja dupto de tot! Mes tinch temensa

que voléu destruir á qui, tal volta,
la ventura 'ns pot dur; y jo os ho demano
en nom del poble hebréu, que deixéu lliure
á Jesus.

*(Grans murmulles d' indignació en la major part
dels jutjes y d' aprobació en lo poble)*

ANÁS. *(Rabiós)* Basta ja de mes blasfemias!

NIC. *(alsantse)* Igual demano jo!
(vuyt ó nou Escribas) Y jo!
(Rumor en lo poble)

KAI. *(al poble)* Calléuse!

ANÁS. *(Fora de sí)* Traydors! que del sagrat del
[nostre Temple
escarni feu! Diheume, ¿quant vos dona
aquest juheu miserable?

JON. *(ofés)* Pare!
(Nicodemus s' aixeca furiós)

ANÁS. Calla!

NIC. No estás autorisat per insultarnos!

ANÁS. Vosaltres ho heu fet!

KAI. Volém justicia!

JON. Voléu assessinar!
(Confusió gran)

ANÁS. No ha de valervos
lo vostre atreviment. Tinch majoria,
y Jesús pujará á dalt del Gòlgota!

(Remors)

*(Cada actor deu demostrar la passió de qu' está
possehit)*

(Dirigintse al poble) Hi ha algú en aquí
[qu' acusi al Galiléo?

JON. A que 'n trovéu un sol, vos desafio.
(Samuel adelantantse)

SAM. Donchs t' erras, Jonathás!

KAI. Ja véus, quant prompte?

JON. y NIC. Samuel! (33)

NIC. Aixó no es home!.. es una fera.
qu' hem castigat cent cops!

ANÁS. Samuel, parla!
(Lo poble indignat 's mou y murmura alt)

Aquí calla tothom!.. No temis. Digas.

SAM. Jo li he sentit á dir que las almoynas
robéu, fentne mercat del ara santa.

NIC. Per xò l' heu de matar encar que ho diga?

SAM. Que no obriu las prenyadas arquimesas
al qu' es menesterós.

JON. Mots d' un Deu dignes!

NIC. Si aixó es vritat, ho sento per vosaltres.

SAM. Qu' encar que no vulguéu, ell farà 'l temple
destruintlo primer.

ANÁS. *(A Nicodemus)* No sents?

KAI. Ja basta!
NIC. Y aixó mereix la mort? Que per ventura
Zorobadel tornant del cautiveri
no va ferho també? L' escalonita
Herodes, temps després, no va derruirlo
aixecantlo altre cop?.. Rabins, creyeume!
Som pel códich mosáich molt mes culpables
nosaltres que Jesús.

KAI. Per tú deus dirho!

NIC. Y per tú!

SAM. Fill de Dèu, qu' es, assegura.

NIC. No ho ets també tú acás, ser miserable!

SAM. Y diu que no han de correr mes monedas
que las que en son gravat la palma hi
[dugan
de Judá!

KAI. No es negar lo dret á Roma?

NIC. Y per Roma 'l matéu? Ja ho sents, tú,
[Poble!

(*Gran confusió. — Samuel se 'n torna y lo poble lo
treu á empentas á fora*)

ANÁS. Veig que buscas recursos que no 't valen.

JON. Y 'l que no he vist jo may es aquesta ira
de juheus contra juheus!... Deume un
[exemple.

NIC. Que digan y ho creurém, que 'ls ía pahura
son saber y virtuts; que sens que brilli
en son front la judaica diadema,
ja lo veuhen son rey!

(*Gran escandol. — Los doctors amenassan á Nico-
demus ab los punys*)

ANÁS. Blasfém!

KAI. Qu' escolto!

NIC. Lo brí de vostres pits no 'm fa temensa.

ESCENA V

Mateixos, MARCOS luego MAGDALENA

MAR. Pontífice! (*Entrant ab las sandalias á la
ma y deixantlas á terra.*)

ANÁS. Ah! ets tú?.. Y 'l Galiléu?

KAI. Que no lo portéu prés?

MAR. Es impossible
ni poderhi arrivar. Tantós lo poble
ns' ha vist l' intenció, á la defensa
s' ha posat y son molts; pero hi ha un home
que prompte aqui vindrá, que os dará un
[médi

- segons m' ha dit, sègur; pero jo ho dupto.
ANÁS. Y ahont es?
MAR. Ha entrat fa poca estona
à casa 'l fusté Job.
(Remor entre'l poble que deixa pasar à Magdalena)
(Al entrar tira las sandarias à terra)
ANÁS. Qué hi ha?
KAI. Qué passa?
MAG. Sabis doctors!
ANÁS. María Magdalena!
KAI. Tú!
NIC. La pecadora!
MAG. Redimida
per la gracia aquí vinch. Ja no es la filla
de Cyr, la que ve avuy devant l' oreópago.
ANÁS. Y qué vens á buscar?
MAG. Aquí venia
à defensá á Jesús.
(Murmulls d' opinions diverses)
No!.. Ja contemplo
la rabia d' Essaú en los vostres rostres
y en vostres ulls lo llamp! No cau encara,
pero prompte caurá... falta la víctima.
Com voléu que li diga á la pantera
que deixi de sas úrpas al antilop?
KAI. No 's déu aixó escoltar!
NIC. És lley! que pacli!
(Murmulls).
MAG. Si encara que no vulgan han d' oirme!
Si so 'l remordiment! Annás, escolta!
Los días son contats de qui en son trono
pujará dintre poch petxánt estrelles;
y será de llavors la créu romana,
signe avuy infamant, lo sagrat lábaro
que portará al combat la nova hoste
cridada per la véu dels futurs mártirs.
ANÁS. Está fòlla!
KAI. Qué diu aquesta dona?
MAG. De la mort de Jesus durant vint segles
'ns creurán los butxins, quan sou vosaltres!
tots vosaltres tan sols! lo vil Tetrarca!
tú (*Senyalant à Annás*) y los fills sibaritichs
[de la *Llopa!* (34)]
jamay los meus germans de la Judéa!
(*Mostras d' aprobació en lo poble*).
ANÁS. La sanch del Galiléu cayga tota
sobre mon cap.
MAG. Lo crim es tan horrendo
que caurá sobre tots! (*Girantse al poble*)
[Israel plora!]
y escolta lo que 't dich: Lo vel dels segles

esqueixa 'l pensament! xurma romana
miro en los murs de la ciutat deïcida!
Ja no veurás may mes la bella Nícaulis
ab sos tres elefants cargats d' aromas,
ni de Safir, mes or, las naus hebréas
portarân per daurar los murs del Tem-
[ple! (35)

Los ferèstechs soldats del Capitoli
per damunt de Naim, com llops famélichs
saltarán; y tas mes sobercas torres
s' esfondrarán en pòls. Los corbs ronyo-
[sos (36)

del altiu Ararát, durán entranyas
á sos pòlls enfitats de carn hebrèa!
Las fillas d' Israel, parirán, mortas,
la peste ab sos horrors! y errants las tribus,
vessarán per lo mon sens dèu ni patria!
aburridas per tot! per tot malmesas!
ab l' estigma en lo front; lo dol á l' ànima!
la ràbia al cor! recorsecats d' enveja!
y com fòlls anirán de rassa en rassa,
y no tindrán repòs ni en cel, ni en terra! (37)
(Grans remors).
(Gran sensació).

ANÁS Que treguin desseguida á aquesta dona!
KAI. Que siga lapidada!
NIC. No!... la guarda

lo sagrat d' aquest lloch!
MAG. (Girantsi) No, Nicodemus!
No ho creguis! no ho farán! Qué major
[gloria!..

Doctors y faritséus! rabins y escribas!
jo os deixo en aquest ántro... ja l' obella
espera lo coltèll... mes, tras los astres
está Jehová en vosaltres los ulls fixos!
Y tú, Annás! que en aras de la fama
á ton Deu sacrificas, jo 't prometo
que 'n tindrás com ningú en lo mon t' iguali!
Oblidats han de ser los crims d' Hircano
en los tupits embulls del curs del segles!
Los d' Aman y Adonais! lo fratricidi
de Kahin! los horrors de Quinto Curcio!
y fins d' Obdibenech la boja fúria,
pero lo nom d' Annás lo deïcida,
durará lo que 'l mon á finir tardi.

ANÁS (Furiós) Criats del Sanhadrí, al punt, pre-
[neula!

(Los criats s' adelantan y Jonathás salta del sitial
interposantsi).

KAI. Aixó ja es inaudit!

JON. Atrás vosaltres!

ANÁS y ay d' aquell que la toqui ni en la roba!
Jonathás! tú! mon fill!

JON. A fora l' átri!
aqui tan solsament hi ha l' escriba!
Qui defensi lo dret, qu' aquest lloch deixi!
(*Alguns escribas deixan los seus sitials y 's dirigeixen' á fora; del poble també ho fan alguns*).
y 's quedin aquí dins d' aquesta cova
los xacals famolénchs de carn humana!
Y si los venidèrs un jorn li tiran
en la cara á aquest poble l' anatema
de la mort de Jesus, desde ara sápigán
que varen ser los sacerdots del Temple!
los magnats absoluts! lo vil Tetrarca!
los llops servils del áliga de Roma!
y que 'l sol ignocent, l' esperit noble
que no hi va pendre part, va sè aquest
[poble!
(*Vanse tots los del poble y alguns jutjes quedant solament los contraris á Jesus*)

ESCENA III

ANNÁS, KAIPHAÁS, MARCOS, DOCTORS,
CRIATS y luego JUDAS

ANÁS Ja veyéu lo trastòrn qu' en la assamblea
ha portat aquest home que 'ns bescanta.
(*Baixan en escena Annás y Kaiphaás*)

KAI. Si mil vidas tinguès, perdentlas totas
no pagava lo dany que ha fet al Temple.

ANÁÈ S' ha d' anar al Pretori á darne compte
á Pilat, y mes forsas demanarli,
pus cada hora que tarda á pujá al Gól-
[gotha,
qu' es una eternitat creyéu que 'm sembla.
MAR. No esperéu á aquell home?

ANÁS No, no, Marcos!

KAI. No podém pérdre temps.

MAR. Ara aquí arriba.
(*Judas ab las sandarias á la má*).

JUD. Salut al Sanhadri!

ANÁS Qui ets?

JUD. Un home
qu' odia á mort á Jesus, y 'l vinch á ven-
[drer.
(*Tira á terra las sandarias*).

ANÁS Com s' entèn?

KAI. Pero com?

JUD. Ab dos decurias
y los vostres criats, 'm basta y sobra.
En quant vinga la nit, pel portal d' ay-
[guas (38)
sortirém tots plegats; ab tres deixeples
lo trobarém tan sols; lo que jo besi,
será aquell y vostre es.

ANÁS No sabs la joya
que m' has vingut á dar... Quant ne de-
[manas?

JUD. No crech que ho trovéu car! Vuy trenta
[sècles. (39).
Es lo preu d' un esclau y un déu vos dono!

ANÁS Kaiphaás, li pots pagar.
(*Annás parla baix ab Marcos que desapareix rea-
pareixent tot seguit ab una corda*).

KAI. Donchs acostéuse.
(*Va á buscar diners y 'l paga*)
Mireuse si es aixó.

JUD. Ja son ben bonas?

KAI. Las podéu fer trincar.
(*Mentras se las mira, va Marcos poch á poch y l'
lliga pel darrera; dos criats l' ajudan*).

JUD. Bo! qué feu are? (*Resistintse*)

MAR. Despues los contarás

ANÁS No 't resisteixis.
Quan tinguéu á Jesus, deixeuo lliure.

JUD. No sè perque 'm lligueu!

MAR. Perque no fugis.

JUD. Després ho contaré; si cap n' hi falta...

MAR. (*Ficantli lo diner á la bossa*).

Aquí las trovarás... mira... mans netas!

ANÁS Ara á casa Pilat y que vos donga
la gent que diu que vol

MAR. (*Dantli una empenta*).

Vaja camina!

JUD. Per xó no 'm maltractéu!

MAR. Apa! depressa!
(*Vanse*).

ANÁS Que 'l dugan! y qui vulga deslliurarlo,
trevall te de tenir. Rabins, anémsen!

(*Tots abandonan lo saló*)
(*Teló ràpit*).

ACTE QUART

QUADRO PRIMÈR

Cós de guardas del Pretori

Judas primer terme dreta sentat à terra y ab los brassos lligats.

Váris soldats per l' escena, uns passejantse, altres enrahonant y alguns jugant als daus.

Al aixecarse 'l teló está uns moments muda l' escena fins que surt y la creuha una dona ab una gran ánfora al cap.

ESCENA PRIMERA

JUDAS, SOLDATS luego DONA después
SAMUEL

JUD. Dóm aygua, tú!

DONA (*Surtint esquerra*) Béu fé!

JUD. Penjada 't vegis!

DONA (*Entrant dreta*). (Gran traidorás!)

(*Samuel dreta*).

SAM. Qué tens?

JUD. No hi ha un xich d' aygua?

SAM. Prou, home, no pateixis!

(*Entra primer terme dreta y surt ab un' ánfora*).

JUD. (Ja comenso

á cansarm' d' esperar).

SAM Tè.

JUD. Com l' agafó?

SAM. Es vritat...

JUD. (*Al anarli á dar*). No 'm mulléu!

SAM. (*Veyent que beu molt*). Sí que 'n tenías...

Beus mes que cap camell!..

(*Judas li senyala que ja 'n tè prou y Samuel deixa de darni*).

- JUD. Ara aixuguéume.
SAM. Ab qué t' aixugaré?.. mira, ab la túnica.
(*L' aixuga ab la túnica*).
JUD. Que os premihi Jehová.
SAM. Millor no fora
que m' ho premiessis tú?.. Dom dos dena-
[ris.
JUD. No puch... los necessito. Com que penso
retirarme del món, prop la necrópolis
d' Hakeldama hi so vist un camp per ven-
[drer,
qu' es junt á allí hont jo visch; y vuy com-
[prarlo.
SAM. No ets tonto tú, ver cert; jo pogués ferho!..
Plegaría la tenda de sandarias
que tinch en lo carrer de la Amargura. (40)
JUD. Aijudeume á aixecar. Quinas partidas!
SAM. També ara serás propietari!
Apa donchs, vina aquí, donat empenta.
(*ajudantlo*).
Llamp del cel!.. pesas mes qu' un sach de
[culpas.
JUD. Y qué fá aquest romá?.. Encar no es hora?
SAM. Ara vindrán.
JUD. Ja casi 'm repenteixo
de lo que he fet. Quin modo de pagarmo!
L' altre jorn vaig anar també al Pretori
á explicar lo que 'l mestre predicava,
y Pons Pilat en comptes d' agraphirmo,
als sayóns vá ordená que m' assoçessin.
SAM. Y ho varen fer?
JUD. Qu' encara tinch l' esquena
omplerta de bardanchs.
SAM. Perque hi anavas?
JUD. Perque per culpa d' ell la Magdalena
'm va barbatejar... quan me 'n recordo!
SAM. Bé, per xó, ja es estrany que sent deixeplo
de Jesus, li hakis fét tal traydoria.
JUD. Donchs ja veyéu!.. me l' he venut y encara
'm sembla que he fet poch.
SAM. Rés!.. Si 't descuydas...
'T sembla qu' has fet poch, y 'l crucificas?
JUD. Lo que temo es que 'l Temple lo perdoni.
SAM. D' aixó no 'n tingas pòr... jo t' ho
[asseguro;
Tres n' hi ha que no 'ls salva ni Tiberí.
JUD. Qui son los altres dos?
SAM. Gestas y Dimas.
Va sé un cas molt bonich.
JUD. Ja 'l sé, no 'l digas.
SAM. Ah, ja 'l sabs?... eh, quin' una la de
[Marcos?

JUD. Y aixó vos ho alabéu?

SAM. Feste 'l just ara
y't vens á ton Senyor...

JUD. Hi ha diferencia.

Marcos de Dimas un favor rebía
y 'l favor ab ofensa li pagava.

Jo á Jesus no li déch rés mès qu' agravis;
ab qué l'haig de pagar?... ab recompensas?
un ángel m' haguès fet Jehová, allavoras.

Avuy á casa Heli, ell no sabía
que jo li vulguès mal, y en tant sopavam,
tot ha sigut parlar de que avuy fòra
venut per un traydòr; y quan ho deya
sempre los ulls en mí tenía fixos.

A la fi m' he aixecat, que tot te un terme,
y als peus li he tirat ab tota fúria
lo pa que 'm 'via dat y encar tenía,
y resolt d' aquell lloch he eixit ab ràbia
á gastarme á ca 'n Job uns quants denaris.
Y tot per culpa d' ell; aixó tinch menos!

SAM. Ha fet mal fet de di 'l que no sabía,
però ja t' has venjat; ara que hi torni.
Però no hi tornarà, jo t' ho asseguro.

JUD. Millor!... aixís ho vuy.

SAM. Ja n' hi tens d' ódi...

JUD. Com m' estimava èll tant... á prop seu
[sempre
en Simon y 'n Joan tan sols s' hi veyan;
los altres no eram rés. Y l' urch que 's
[dona!...

Mes ell no 'n tè la culpa. Tots l' ensalsan
y 's creu ja ser un Deu! Los penjaría!

SAM. Ab aixó tens rahó!

JUD. Si n' he passadas
per culpa d'ell!.. Si may un trist sestercei,
anant pel mont, á dins la bossa queya,
lo qui primer passava, ja 'l tenía;
per sos deixeples, rés! tot pera 'ls altres.
Jo que sè tant com èll, que pot sè esplico
sá doctrina millor, ningú m' escolta!
però obra la boca éll... de totas bandas
demaneune de gent! sembla mentida!
Y planyeusen! qu' es cas! si may ho probó,
tothom vá á sobre meu!

SAM. Si que fá ràbia!
Vejam, ja que sabíant, com n'ix d'aquesta.

ESCENA II

Mateixos, MARCOS, esquerra.

Després Criats del Sanhadri y soldats hasta lo nombre de vint.

MAR. Estéu á punt?

JUD. Qui?... jo?... no sè á qui espero!..

MAR. Y sabéu que pot ser tindrém mes feyna del que 'ns creyam?

JUD. Per qué?

MAR. Segons 's conta ha sortit molta gent que lliurar tracta á Jesus.

SAM. Ja m' ho han dit. Y ab dos decurias vos creyéu?

MAR. No ho sè pas. Sort qu' ara arriba lo rellèu y 'l Pretor ha donar ordre de que vagin al hort abans de treurer las guardas de sos punts.

SAM, Tots sis cent ho-
[mes? (41)]

JUD. No teméu!.. Un favor hauríau de ferme.

MAR. Sempre estás demanant... Quin?

JUD. Que voldria que 'm deixesseu contar los trenta sècles; 'm crech que no hi son tots, y tinch fri-
[sansa.]

MAR. Prou temps que t' quedarà... Mira, ja
[surten.]

(Per la esquerra criats del Sanhadri; quatre d' ells ab fanals apagats y un d' encés ab lo qual encendrán los altres. Surten també soldats hasta 'l nombre de vint. Un dels criats porta un plech de cordas. L' orquesta romp una ronda, piano).

Encenéu los fanals. Portéu las cordas?

(Lo criat que las dú las hi dona. Marcos las des-embolica mentras va dient versos.)

(Samuel ajuda á encendrer los fanals)

En quan hauréu sortir del Portal d' Ayguas, no parlar poch ni molt *(Ab misteri).*

SAM. Y per obrirlo?

MAR. Tinch ordre del Pretor. Fins l' alenada vos havéu de tragar.

SAM. No hi ha temensa.

MAR. *(A Judas)*

Y al ser apróp del lloch, tú 'ns ho avisas, y buféu tots los llums.

- JUD. Y al que jo besi,
será aquell.
- MAR. Y pels deus que no 'ns escapi.
Jo crech que lo Pretor m' assotaría;
y tú ja ho has tastát...
- JUD. (Y gosa á dirho!..)
- MAR. Estéu já?
- SAM. Sí, ja está.
- MAR. (A Judas) Vina, tú, acostat.
(*Desenrotlla y treu lo cap de la corda que lliga á
Judas y l' agafa per l' extrèm. A l' altra mà
porta la destinada a Jesus*)
Ja podém caminar.
- JUD. (Vés, quan los conto!..)

FÍ DEL QUADRO PRIMER

MUTACIÓ

QUADRO SEGON

Hort de Jetsemanhí llumenat per la lluna.

A la dreta entrada d' una barraca gran.

Al descubrirse lo quadro l' orquesta cambia la «ronda» per un unísson de violins en armonía ab la magestat misteriosa escénica.

Poch abans d' acabar l' orquesta, vé del foro dreta, Susagna, portant un nen d' uns dos anys á coll-cristofol, subjecte ab un lleng que lliga la criatura ab lo cap de la dona. Ab la má esquerra acompaña una nena de tres ó quatre anys; en la dreta du un gayato.

Al arriar á la porta de la barraca truca ab los nusos dels dits; als pochs segons s' obra la porta que 's torna á tancar darrera d' ella.

Als pochs segons mes, 's veu per entre 'ls arbres del foro dreta á Nicodemus que camina cautelós y com si espíes lo pas d' algú de la part dreta.

Ab precaució baixa hasta la barraca y truca á la porta.

ESCENA PRIMERA

NICODEMUS luego JOB

- NIC. (*Picant á la porta*) Bon Job!
- JOB. (*Dintre*) Quí hi ha? Quí es?
- NIC. Soch jo!.. obriume.

- JOB. (Sortint) Qué miro!.. Tú per 'quí, bon Ni-
(codemus?)
- NIC. Sí, jo soch, amich Job.
- JOB. Per qué no entras?
- NIC. Es temps de vigilar.
- JOB. Qué hi ha?.. Qué passa?
- NIC. Qué ha de passar!.. Molt, Job, y extraordi-
[nari.
- No heu sentit cap remor per qui á la vora?
- JOB. Fins ara, no!.. Bè, qu' es?
- NIC. Sabéu si resa
avuy Jesús al hort?
- JOB. No podrè dirtho.
Que molts nits hi es, no hi ha cap dupte.
Subint lo veig passar ab sos deixeples
pel camí del Cedró; pocas vegadas,
molt pocas, per qui hont som. Per qué ho
[preguntas?
- NIC. Perque ára vindrán per agafarlo.
- JOB. Agafarlo aquí á l' hort?.. Cobarts!
- NIC. Los guia
aquell Roig d' Iscariot...
- JOB. Un dels deixeples!
Pero com ha sigut?
- NIC. Hi ha hagut escándol
gran en lo Sanhadrí. La Magdalena
hi ha anát y 'ls hi ha dit cosas terribles!
y gracias pot donar, jo vos ho juro,
á Jonathás y á mí, si no l' han morta.
Qué dius!
- JOB. Lo que sentiú!
- NIC. Y qué 's fa ára?
- JOB. Ja s' están reunint baix l' acueducte
un cent homes ó més y ab ells hi venen
en Zoroastre y Saul; quan tots hi sigan,
anirán á apostarse sota 'l márge
á esperar als butxins, mentras uns proban
d' advertir del perill al Galiléo.
Per xó he vingut aquí; per enterarvos,
y veure al mateix temps, pus es la vía,
si es qu' havían passat ja aquestos lladres
pus temps fá qu' han surtit ja del Pretori.
- JOB. Desde que he arriat, no he vist un ánima.
Já sabeu que d' aquí hont Jesús resa
hi ha un xiquét encar?
- NIC. Sí, es á la roca.
Aquí arriba Saul.

ESCENA II

Mateixos SAUL luego SUSAGNA

- SAUL (*Misteriós*) Heu vist ré encara?
JOB No. Y per 'quí han de passar; no hi ha mes [via
pel cantó de ciutat... Sinó qu' haguessin
passat sense adonarmen...
SAUL Los hauríam vist nosaltres, llavors.
JOB Rahó no os manca.
NIC. Y Jesús?
(*L' orquesta toca la ronda pero mes piano qu' abans, fins que desapareix la comitiva, que va en busca de Jesús*).
SAUL La roca ara está deserta pero que hi anirá, no hi ha pas dupte si Jonathás á casa Heli no 'l trova.
(*Susagna sortint de la barraca*).
SUS. Job!.. Qué fás?.. Oh! vos! gran Nicodemus! Y vos salut, Saul!
NIC. Salut, Matrona; y os guardi Jehová!
SUS. De la part d' Acra 's veuhen pujá llums.
NIC. Son élls, llavorans. (*Vá á mirar si'ls veu*).
JOB Segur!
SUS. Qué voléu dir?
JOB Vesten á dintre. y no obris per rés.
SUS. Pero qué passa?
JOB Després ho sabrás tot... no hi ha temensa de rés.
SUS- Qué no entraréu?
JOB Si, vesten, cuyta, y prepara tres llits;
(*Susagna entra á la barraca*)
(*A Saul*) per si fos cosa que tinguès d' hostatjarse 'l galiléo.
SAUL. Féu bè, y no será estrany qu' aixó resulti segóns y com la forma qu' aixó prengui. Jo me 'n vaig ab la gent.
NIC. Vinch.
SAUL No precisa, que pel que s' ha de fer, casi som massa.
JOB Que 'l puguéu llibertar!
SAUL No hi poséu dupte. Lo qu' es del hort avuy no se l' emportan.
(*Vase foro esquerra cautelós*).

ESCENA III

JOB, NICODEMUS luego la comitiva que vá
á pendrer á Jesús

JOB Que Jehová d' Abraham os dongui ajuda!
Nicodemus, veus rés?..

NIC. No encara... ara!

JOB Que no 't vegin.

NIC. No, Job, no hi ha que temer.
Ja miro al traïdor Judas, li va al rostre
la llum d' un dels fanals y qu' es 'm sembla
un àngel del avern.

JOB (*Á la porta de la barraca*). Fiquemnos dintre!

NIC. *Com los déus del imperi de las sombras,
van tallant ab sos cossos las tenèbras.*

(*Van baixant la veu paulatinament*).

JOB Si 'ns veyessin aquí, tot se perdria.

NIC. Lo juhéu del carrer de l' Amargura
també hi vá... son molt poch; no hi ha
[temensa.

Jesús será lliurat!

JOB. No t' entretingas;
entrém que ja se senten.

NIC. Sí, Job, ara.

(*Entran á la barraca*).

L' escena queda uns segons sola fins que surt dreta la comitiva ab precaució, devant de la que va Judas, portat per Marcos; atravessan l' escena y entran tots esquerra. Quan han desaparegut, tornan á sortir Job y Nicodemus de la barraca.

ESCENA IV

JOB, NICODEMUS luego MAGDALENA

(*Nicodemus s' adelanta á mirarlos*)

JOB. Que no't vegin, per Deu!

NIC. No hi ha pòr!.. Mirals!

Anéu, anéu, malvats! lo qu' es la presa
no os quedarà entre'ls dits, y Jehová vulga
que penséu resistir, perque allavoras
veuréu que no es tot mort en nostra rassa.

JOB. Ara jo estich frisòs. Fins á no veurer
lo fi de tot aixó, passaré angunia.

NIC. No teméu, n' eixirém; jo os ho asseguro.

JOB. Calla!

NIC. Qué?

JOB. Que 'm sembla sentir fressa
per sòta 'ls olivers.

(*Escoltan*)

NIC. Lo vent seria.

JOB. No, no; no es pas lo vent; veig una sombra
que 's dirigeix aquí.

(*Mirant dreta*)

NIC. Qu' es dona 'm sembla.

JOB. Una dona aquí á l' hort y en aquesta hora?
Estrany ho trovo á fé.

NIC. No es Magdalena?

JOB. Ella es, sí.

(*Magdalena dreta*)

Salut, Sol de Palestina!

NIC. Tú sola en aquest lloch?

MAG. Jesús 'm guarda;
y un dels tres llits qu' has fet, permet qu'
[ocupi
pus tornar á ciutat ja es impossible.

JOB. Com sabs?... (*Sorprés*)

MAG. M' ho ha dit Jesús.

NIC. Es maravella!

JOB. Llavors Jesús es Deu!

MAG. Encar ho ignoras!...

Ell es 'l que m' ha dit que os trovaria
á tots dos aquí á l' hort y enfront la casa.
Jo estich sorprés á fé.

JOB. Oh! sí, sens dupte

NIC. es lo Deu d' Abraham.

MAG. Jo vaig saberho
massa tart, amichs meus, y sempre ara
arréu ho veig en tots los llochs hont miro.
Portéume ab ell!.. están cridant los órfens
de la llum celestial; los toca, y hi véuhen!
Déume salut!.. li diuhen rodejantlo
los malalts ab las mans á n' ell alsadas;
y basta sols tocarlos ab la túnica
perque 'l color de foch de la magrana
rellevi de sos rostres lo blanch lliri.
A Llatser, mon germá, donava vida
al quatre jorns d' estar sota la llosa;
y tants miracles veig, que no sé encara
com flectant los genolls, fins reys y prin-
[ceps,
no cauhen á sos peus!.. no ho puch enten-
[drer!

JOB. Y sabs si resa al hort?

MAG. Ara hi anava;
y m' ha dit que os diguès de la part seva,
que cap violencia feu per deslliurar-lo;

- qu' es escrit y ha de ser.
- JOB. No!
- NIC. De cap modo!
- MAG. No ho sentiu mes que jo. Oh, no!.. Creyéu-
[me!
- Es lo cális, m' ha dit, que vol mon pare
qu' apuri fins al fóns. Las profecias
en la vall d' Esdredòn ja están complertas.
També la de Balaám qu' als reys portava
sota 'l raig d' un estél baix de las voltas
del portal de Betlém; y ja sols resta
lo conflicte final allá al Calvari!
Oh, Jehová d' Abraham! (*Ab súplica al cel*)
- JOB. Vos, Magdalena,
faréu lo que voldréu; pero nosaltres
no hem de permetrer pas qu' aquets vils
[pósin
las mans sobre Jesús. Pot ser voldriau
que poguent sense esforços llibertarlo,
en poder d' aquets lladres lo deixessim?
Preteniú que perque la mansa obella
ajup lo coll al ferro resignada,
ho haguém de comportar, tenint los médis
d' evitar aquest crim?
- MAG. Y podéu ferho?
- NIC. Sí, Magdalena, sí... tú ets una dona
y es Jesús l' humiltat, y tèm sens dupte
la sanch que pot ser creu que costaria.
- JOB. Que no veus que sería lo complaurel,
cómplices fernos d' aquets vils que 'l volen?
- MAG. Sí, sí... ja ho veig... y ho vuy... pero 'm re-
[corda
lo que 'm deya Jesus y... no sé... temo...
- NIC. Femho, donchs, y 'l veurás dalt del Calvari
enclavat en la creu!... Sas carns y nérvis
mirarás esqueixats!.. trencats los ossos!
lo seu rostre escupit!
- MAG. (*Horroritzada*) Qué dihéu!
- JOB. Com passa
cada cop qu' en lo Golgotha' algú puja.
- MAG. Ah, no! no!.. fora horrorós!.. La cara aquella
pastada ab llessamins y flors d' Alepo,
veurerla jo sagnosa y escupida!..
y son cós, urna d' or plena d' aromas,
mirarlo trossejat!.. oh! no! sí, sí, aneuhi!
- JOB. No temis que ja hi son... ja la parada
está posada al punt... lo jorn es nostre.
- MAG. Oh! gracias Jehová!
- NIC. Ja sabs que Judas
es qui 'ls guia?
- MAG. Ja ho sé. Jesús plorava

lo crim del vil traydor. Ella, la víctima,
planyia al assessi.

JOB. Sols Deu pot ferho!
MAG. Si es coloma sens fel!.. oreig del auba!
Quan á casa Simón lo faritséo
vareig anar per veurel l' altre día,
tots quants hi havia allí, fins sos deixeples,
'm van rebre ab miradas de despreci.
Lo vaig ungi ab unguent de l' áurea copa
ab l' abundó aclarit de las muas llágrimas;
y abocantli després ma cabellera
sobre 'ls peus com cascada del Letéo,
los hi vaig aixugar, mentres los altres
ab mal cor varen dirli: Com comportas
que 't toqui aquesta dona tan impura?
Perque ha estimat molt! va contestalshi.
Y envoltanme llavors ab sa mirada
divinal, com sartell de raigs d' estrelles,
va anyadir: Neta estás de tota culpa!
Ets mes pura ja qu' ells!.. deixa que digan!
NIC. Sí, Magdalena sí... Jo ja ho confesso,
Jesus es Deu!.. D' aquí no hi ha qui 'm
[tregui.

Pero ara qué vols fer?

JOB. Lo que podrías
fer entre tant sería entra en la casa
y allí podrás estar junt ab ma esposa;
que al ser Jesús aquí, si vé com penso,
entrarém tots plegats

MAG. Donchs á reveure,
Y vulga Jehová darvos ajuda.

NIC. No 'ns la te de donar...

JOB. Mes no caldría...

ESCENA V.

JOB, NICODEMUS, luego SAÚL

NIC. Qué os ne sembla, bon Job del Galiléo?

JOB. Lo que 'm sembla 't diré tal com ho miro:
que si no es Deu, al menos de Profeta
dona senyals; d' aixó no 'n tinch cap dupte
(*Saul foro esquerra*)

SAUL. Altre cop soch aquí.

NIC. Si?... donchs qué passa?

JOB. Ja heu salvat á Jesus?

SAUL. Qu' anéu depressa!
He vingut solsament per innoyavros
que cap aquí vé Annás, pus m' ho acaba

de noticià un hebrèu, y no fos cosa qu' os sorprenguès aquí.

JOB Fas be de dirho.

NIC. Pero y la vostra gent?

SAUL Ha eixit del marge pus hi daba de plè la blanca lluna, y los hagueran vist. Un' altra volta han baixat al torrent y s' encaminan á posarse detrás las oliveras d' allí hont resa Jesus.

NIC. Es que si tardan...

SAUL Quan tornin los infames ab la presa se 'ls hi treu de las mans; igual resulta!

JOB Y ab ell os hi haveu vist?

SAUL Podéu duptarho?

Es un brau!... Ha respost á sos deixeples:

—¡Estich resant!... escrit está!... Que [vingan!

JOB Lo que Maria ha dit...

SAUL Donchs á reveurer.

NIC. (*Mirant dreta*) Ells!

JOB Ja son aquí!

SAUL Jehová nos valga!

(*S' amagan precipitadament entre 'ls arbres, esquerra*).

ESCENA VI

ANNÁS, KAIPHAÁS.—Tres criats ab fanals.

KAI. Aquí es á casa Job. Voléu que truqui?

ANNÁS No!... Pero aturéus. La rampa es forta y setanta cinch anys pesan com ferro.

KAI. Havéu volgut venir...

ANNÁS Tinch impaciencia per sebre 'l resultat; si aquets infames hi arrivessin abans que las centurias, tot seria perdut.

KAI. Teniu certesa

de que son tants?

ANNÁS De cent m' han dit que passen.

Ja vèus que no es estrany tinga pahura de que ho pujan lograr.

KAI. Veyám, llavoraus,

si 'ns escapa Jesus, y 'ls trente sècles qu' á Judas havem dat... Quina 'n sería!...

ANNÁS D' aixó no 'n tingas pòr, pus he donadas las ordres terminans que fins que estiga Jesus, no ja en poder d' aquest vint

[homes

qu' al hort havém enviat, sino entre 'ls
[altres
sis cents de Cayo Appi, no 'l deslliguin
y al Sanhadrí lligat de nou lo portin.

KAI.
ANNÁS

Doncas qué 't creyas?
D' aixó ja te 'n responch! Jesus ó Judas
entrarán al Gazith avuy sens falta! (42)
Seguim, seguim pujant, que sols pensanti,
renaixer dintre mí sento las forsas.

ESCENA VII

JON, NICODEMUS, SAUL (D' entre 'ls arbres)

JOB Ja havéu sentit?... Que hi van las sis
[centurias,
y Judas ó Jesus... tindrán.

SAUL Que digan!
NIC. Jesus será lliurat, no hi ha temensa!
Y tocant al traydor, que no l' esperin!;
pus lligat com está, lo plan es durlo
á Bethél y tancat allí tenirlo.

JOB Vés Saul;

SAUL Si, ja hi vaig, encar que 'm penso
que tot ja estará fet al jo arribarhi.
(Vase foro esquerra).

ESCENA VIII

NICODEMUS, JOB, després JONATHÁS.

JOB No estich del tot tranquil.

NIC. Está la cosa
en perill, es vritat!.. y es que 'ls espias
haurán sabut lo fèt, y las romanas
llansas haurán sortit á darlsi ajuda.

JOB. Deu d' Abraham!.. Tan bè qu' es prepa-
[rava..!

NIC. Pot sé 's puga lograr... Ells [molt bè temen
que no hi sigan á temps.

(Jonathás depressa esquerra)

JON. Ah!... sou vosaltres?

NIN. Tú?

JOB. Jonathás..

JON. Está en perill la cosa.

JOB. Si... ja ho sabém.

JON. Pilat ha donat ordres

de sortir lo relléu. Fa poch passavan pel torrent del Cedró, y si hi arriuan y encar no está Jesús en poder nostre, estará tot perdut.

NIC. Y sis centurias haurán enviat al hort?

JON. Jo las he vistas.

JOB. Donchs, qué fém, que hi aném?

JON. Ja fora inútil.

NIC. Aquí han de venir, si lliurarli logran. A casa Heli has anat?

JON. No ha set possible lo donarli entenent; en tant li deya, sobre 'l mur estranys signes escribía, y després de mirarme ab la ternura d' un pare amorosit, ab tota calma y ab tres de sos deixeples ha fet vía dreta cap aquí á l' hort.

JOB. Que Jehová fassi que logrém nostre intent.

JON. La gent al márge ja déu está esperant?

NIC. Diu que la lluna hi dava de plé á plé, y qu' altra volta han baixat al torrent, pera posarse...

JON. *(Interrumpintlo)*
Al torrent!.. Oh!.. qu' han fet?.. tirarho á [perdrer!

pus los soldats de Roma que hi passavan, los haurán apressát!.. Jehová 'ns ajudi!

JOB. Pot ser no los han vist...

JON. Si no es possible!

JOB. Vols dir?

JON. Oh!

NIC. No tindrém tanta ventura!..

JON. Anem!. anemho á veurer, que temps teneu d' haverho consumat.

JOB. Pus jo esperansa encara tinch. Passém per las cingleras que hí serém mes aliat...

NIC. Es cert.

JON. Donchs guia.

(Vanse según terme esquerra. Als poch moments d' estar la escena sola surt Judas últim terme esquerra contant diners y tirantlos á la bossa que te á las mans. Casi á punt de fer mutis per la dreta, surten de la barraca, Magdalena y Susanna que miran á Judas ab dolorosa sorpresa. Teló rapit.

ACTE QUINT

QUADRO PRIMER

Taberna de Job.-Quarto interior

Entrada al foro, y un' altra á primer terme esquerra. En escena dos taulas; una á cada part d' escenari.

En la de la dreta hi están assentats Marcos, Home segón y quatre ó cinch hebréus més.

ESCENA PRIMERA

MARCOS, Home segón, Homes, luego
SUSAGNA

HOME Van quedar ben burlats.

MAR. Ells no contavan ab lo rellèu, y es clar, tots van ser presos, encar que Pons Pilat vá deslliurarlos l' altre día.

HOME Ja hos dich que va ser raro.

Per molt menos he vist cástichs terribles!

MAR. Voléu qu' os siga franch?.. al Pretor ara no 'l conéich pas; lo veig tot un altre home. Si alló que vá passá á l' hort l' altre día hagués succehit abans!.. qui sab hon foren los que van intentá combatre ab armas una ordre del Pretor.

HOME Y vols dir, Marcos, que no t' entretéhs massa?

MAR. Temps 'm queda; al devant del Pretori, mes d'una hora s' aturarán llegintli la sentencia y fent preparatius, abans no 's posi en camí cap al regne del seu pare.

HOME A tú rés t' afluigeix... ja tens un fetje!..
MAR. (*ab burla*) Doncas, no... créu que 'm dol!..
[quan varen durlo

d' Herodes á Pilat, vaig eternirme.

HOME No li vas dá un revès?

MAR. Va ser per broma!..

També á la má li vaig posá una canya,
y una corona d' érsos en la testa.

—No ets rey?.. li vareig dir. Deixa que sigui
lo primer que 't-saludi... mira el día
de ta coronació—;que t'en recordis!
es l' once de Nissán!

HOME Vaja, home, Marcos!..

(*Tots los demás riuhen*).

(*Susagna surt ab una ánfora que li pren Marcos*).

SUS. Lo qu' havéu demanat.

MAR. (*Llegint la marca de l' ánfora*). Ah... ja!..

[*Sorrento!*

Any sis cents trenta sis; sent Sisa Lucio
Corneli, dictador!.. D' aquestas marcas
á casa del vell Job tan sols se 'n trovan.
Mira, Susagna, tenne previngudas
dugas ánforas mes, per dintre un rato
quan passém per aquí camí del Gólgotha.
Y perque no tinguém d' entretenirnos,
cóbrato ara també... Herodes paça.

(*Susagna cobra y se 'n torna*)

ESCENA II

Mateixos, SAMUEL

SAM. Aturéus, per Abrahám! que be mereixo
que me 'n dexéu tastar.

MAR. Ja se l' emportan?

SAM. L' he deixát al moment de carregarli
la creu al coll.

MAR. Llavors tinch d' apressarme..

SAM. No... ja tens temps... tot just are hi arriuan
los criats del Sanhadrí... No cal que 't
[pressis.

Encara tardarán... acostéu l' ánfora.

(*Un li allarga*).

Pero, vaja... que vau apretá 'l cuyro
quan lo vau assotar!.. (*Beu*)

MAR. Prou que ho vas veurer ⁽⁴³⁾.

SAM. (*Després de beurer*) No hi ha tros del seu
[cos qu' intacte estiga.

MAR. Fèste ara 'l delicat, y á casa Herodes

SAM. d' un cop de puny lo vas tirar per terra.
Com que al ser preguntat, no responia,
creguí que no dormís, y 'l despertava.

(Tots riuhén)

Tornemi perque os dich que tinch la
seca de tan cridar. [gola
(Torna á beurer)

MAR. No te l' acabis!

SAM. Y pretendre Pilat quo preferissim
la mort de Barrabás!

MAR. No es ell es Porcia
que tè també á Jesús com á profeta.

Á Pilat tan li fá; prou que 'l coneixo.

HOME Y 'is lladres van serens?

SAM. Calla, home, calla!

Si he quedat admirát; encar no han vistas
las creus, quan lo color de lo seu rostre
no será pas mes groch al ser cadávres.
En Gestas sobre tot.

MAR. Quins braus que corren!..

Y Jesús?

SAM. O an' aquell l' Infern li dona
un valor gegantí!..

HOME Si?

SAM. Al presentarli
la creu, s' hi ha abressát crech hasta ab
[joia.

—Tú la clau has de ser, com fòll li deya,
per' entrar en lo regne del meu pare;
y tos brassos oberts serán l' emb ema
del amor eternal que per tots sento!»
Allavors una dona, encara hermosa,
s'ha acostat aprop d' ell;—deu ser sa mare,
cridant deya la gent... mes no calia
que ningú ho afirmés; jo he vist las bocas
de dos enamorats ab passió cega,
despres de llarga ausencia, ab foch be-
[sarse.

De dos germans los besos, quan se creyan
no veurers ja may mes, y hasta 'l que dona
al Ara lo fanátich Ecanéo;
pero 'l bès qu' ha donat aquella dona
á la boca á Jesús, tant sols s' iguala
per sa grandiositat y sa puresa
al bès de mort que á un fill dona una mare.
Que no 'l veurém passar?

HOME A casa meva
SAM. séti hi ha, si voléu.

HOME Mes no ca'dria...

SAM. Per últim cop l' hossanna hem d' entonarli.
Heu d' anar ab cuydado pus Corneli

- y l'altre centurió, en Cayo Appi,
qu' están mitx convertits, han donat ordres
per que á lo Nasaréno ningú insulti.
- MAR. Ja ho lograrán!oh! y basta qu'ells ho diguin!
- SAM. Rés, que s' han enternit... (Rient)
- MAR. A un d' ells la testa
li ha fet perdre María de Magdala.
- SAM. També l' he vista allí de dolor morta
contemplant á Jesus... No ha fet poch
[cambi!..
Ja es estrella sens brill!.. ja en sa figura
esculturál hi penjan toscas robas
qu' embolican sas formas de Medéa.
Aquella que fa poch á Cleopatra
hauria dat enveja per lo hermosa,
la estátua del dolor sembla avuy día.
- HOME Jesús de Nasaréth tot ho trasheda;
fins Judas, desde 'l jorn que se 'l va vendre,
ha sufert cambi tal, que fa pahura
lo mirarlo.
- MAR. Es vritat... també ho reparo.
- SAM. Veus aquí un galiléó que 'm simpatisa...
sembla un home de be.
- HOME Que dius?
- MAR. Un home
que 's ven al seu senyor.
- SAM. Be... devegadas...
- MAR. Es criminal pels dèus!.. Igual seria
que á Pilat jo 'm venguès!
- HOME Miréus... ara entra.
(*Judas foro, 's dirigeix á la taula d' ells*).

ESCENA III

MATEIXOS, JUDAS LUEGO SUSAGNA

- MAR. 'S dirigeix aquí... cambiém de taula.
- SAM. (*Ab disgust*) Per qué?
- HOME Aném!.. molt ben fet!... també 'm repugna.
(*Agafan l' ánfora y van al altra taula, Samuel ab
disgust*).
- JUD. Fúgen de mi.. fan bè!.. si fòs possible
fins jo, de mi mateix, ne fugiria!
'M faig horror, y 'l cap se 'm trenca á
[trossos!
Pero aquí oblidaré... ho necessito!
Ab l' ajuda del vi, novas imatjes
vindrán á mon socòr.
- HOME Qué fá?.. Mireusel!

MAR. Sembla un esperitat...

SAM. A mí 'm fá llástima.
(*Judas pica á la taula, Susagna foro*).
(*Dirigintse al grupo*).

SUS. Qué demanèu?

JUD. Soch jo.

SUS. Tú!.. No serveixo
á traydors!.. Pot se encare 'm pagariás
ab lo malehit diner que varen darte
per préu de ta traició. (*Vase*)

JUD. (*Quina vergonya!*)

HOME Ben fet!

SAM. No sè per qué!.. Tot son denaris!
Qué se n' hi ha d' endoná?..

JUD. (*Vès qui 'm defensa!*)

SAM. Cada hù fa 'l que vol... vaya uns escrúpols!
Tè, Roig!.. beune d'aquest que jo 't convoído.
(*Agafa l' anfora abans que ho pugan evitar, y s'
hi acosta*).

JUD. No!.. no vuy rés de vos!

MAR. Vèus?

HOME Me 'n alegro.
(*Samuel fa ademan de tirarli per 'l cap*)

SAM. Sino que pel sinó...

JUD. Vaja, fesho! home!.. (*Ab ira*).
(*L' home va y pren l' ánfora de Samuel*).

SAM. Lo qu' has fét, es mal fet, porque t' estimo!
Que 't créus que soch d' aquets que á Je-

[sus tener
per un deu y condemnan lo teu acte?
Jesus deu!.. si n' hagués tingut cap dupte,
m' haguera ben fugit en aquets días
que he estat á prop d' éll. Es una obella!
Jo l' he vist assotar, y cada volta
que 'l cánem entrenat sas carns obría,
ays de dolor sortían de sos llábis,
y suhòr frét de son front á fils rajava.

(*Sempre que Samuel nomena un torment Judas
mostra sentirne l' efecte*).

Per qué ángels y llamps no 'ns fan á micas,
jo li deya apretantli la corona
ab perns de ferro, y en son pit fincanti
un genòll que ab la forsa s' hi ensorrava;
y sols alsava 'ls ulls... 'm feya riurer!..
Si ets Déu, ho sabrás tot... vejám, encerta
qui t'ha donat aquesta bofetada,
li deyam jo ó en Marcos, y en son rostre
una má com de ferro hi queya ab fúria.
Y miréus quin deu era, que plorava!
no per ell, per nosaltres, segons deya.
Allavors, ab despreci l' escupiam,

saludantlo y dientli rey ab burla,
y agafantlo...

JUD. Oh! prou! prou! De ma con-
[ciencia
ets la veu infernal!.. Lo que tos llábís
están gitant com serps qu' al cor s'enros-
[can,
ho estich escoltant de nit y día
en los sospirs del vent... en la despresa
roca que va rodant de timba en timba!
Ho miro dibuixat en las tenèbras
ab signes lluminosos, y ho llegeixo
al llum del Sol radiant en murs y vías.
Y es que jo... vaig ser jo qui va assótarlo
y 'l genóll en son pit vaig flectá ab rábia;
y escupit fou per mí; y las bofetadas
no las hi vas dar tú, que va ser Judas!
Jo, Judas lo malehit! de mon llinatje
lo ser més execrát!.. que ni 'l sepulcre
repós 'm donará; que allí mil voltas
pitxor será l' horror; pus convertidas
mas despullas en verms, en cada testa
tindré lo dòll de foch qu' aquesta tanca!
en cada cor l' angunia qu' aquí sento!
y 'l cruelremordiment de mils consciencias,
será un mon descansant sobre un cadavre!
y tot!.. tot pel diner!.. penját me végi!

(Rabiós)

MAR. Sí, sí... pero 'l diner veig que te 'l guardas.
JUD. (Tirant la bossa als peus de Marcos)

Ah! no, no!.. aquí 'l teniu! jo vos lo dono!
Torneúlo al Sanhadrí... ò bé quedeusel.
O 'l torrent del Cedró que al mar lo dugui
en nit de tróns y llamps!

MAR. (Cullint la bossa) Farè l' encárrech.

SAM. Vès, vès... qu' ets un cobart!.. vergonya
[m 'dono
fins d' haverte plangut.

HOME Tú, Samuel, déixal!

JUD. Que se me 'n dona á mí que 'm despreciis,
si m' ho estimo encar més... si m' honras
[fento.

SAM. Ahí odiava á Jesús, y avuy tremola
sols sentintne parlar... vaja, 'm fas fástich!
Jo igual pensava ahir; qu' ara, y que sem-
[pre!

y si fós immortal, que ab aixó envejo
á Elías y á Henóch, á tot hora odi
tindría per aquest á qui 'l nom donan
tantós d' embaucador com de profeta.

HOME La déria de 'n Samuel, jamay morir-se.

- JUD. Jo anheló sols la mort.
 SAM. Jo viurer sempre.
 Y que Jesús fos deu creu que voldria
 per demanarli 'l dó que á aquells profetas
 va concedir.
- HOME Quí sab si ho es... demánali.
 MAR. Un deu está per tot. (*Tots riuhén*)
 HOME Si s' hi acomoda,
 potsé 't diga que sí.
- MAR. Just; ab un ángel!
 SAM. Que ab un toch de trompeta, vuldrá dirme:
 Samuel!.. ja ets immortal!
- (*S' ou lo primer toch de trompeta llunyá de la co-
 mitiva fúnebre que conté las riallas y que fá
 quedar esglayát á Samuel.*)
- MAR. Ja están en vía
 cap al Calvari... ep!.. (*Picant á la taula*)
 SAM. Juro pel Temple
 de Sión, que m' ha fet á fé pahura!
- JUD. (Lo portan á morir!.. L' Infern me trágui!)
 (*Surt Judas furiós*) (*Susagna foro*)
- MAR. Susagna!.. 'l que t'he dit, sobre la taula!
 qu' al passar, entrarém, pero depressa!
 (*Vase corrents*)
- HOME Samuel, donchs que no vens?
 SAM. Si... desseguida!
 (*Sortint del ensopiment*)
 (Casualitat tan sols!.. que 'n soch de tonto!)
 (*Vanse foro, al quedar Susagna sola, surt Pilat
 esquerra.*)

ESCENA IV

SUSAGNA, PILAT luego CORNELI

- SUS. (*Qu' está d' espatllas á l' entrada de l' es-
 querra.*)
 Quí ha? (*Girantse*) Vos! Pons Pilat!
- PIL. Ahont es Corneli?
- SUS. No l' he vist pas per qui.
- PIL. Y Job?
- SUS. Encara
 no ha vingut y per cert que 'm fa estran-
 [yesa·
- PIL. Avisam quan algun dels dos arriui.
- SUS. Está bé, gran Pretor!..
- PIL. Ara sol deixam. (*Sentantse*)
- SUS. Salut á Pons Pilat! (*Vase*)
- PIL. Que tál baxesa

tingui de soportar!.. Ser jo d' Herodes l' instrument, y á pesar de mos desitjos de salvar á Jesús, que la sentencia de mort hagi firmat!.. Si al menys encara no 'l 'gués interrogat!.. sentit no hauría aquella veu que tinch impresa al cráni, ni 'm retreuria sempre la memoria aquell rostre imponent digne d' un Cèssar. Oh! encara hi ha esperansa... Si li dona á Corneli 'l cartell que de Tiberi 'm posa en lo poder, Jesús se salva y está Herodes perdut. De son desterro á Iberia tinch aquí la demanada autorisació á Roma... Que 's descuidi!.. encar qu' ara ó després tindrà 'l seu cás-
[tich!

(*Corneli foro*)

Corneli y lo cartell?

COR. Es una hiena y de mala intenció! Quan en lo Gólgotha l' últim cop de martell l' ayre fereixi, tindréu lo pergami.

PIL. Oh! per mos ávis, qu' haig de venjar-me d'ell! Jesús mort siga, y al propretor d' Iberia haig d' enviarlo y sos crims purgará; jo t' ho asseguro!

COR. És á dir, que allavors no hi ha esperansa?

PIL. En lo poble tan sols ara confío.

Has vist á Jonathás?

COR. Quan se 'n anava á fora de ciutat á aixecá 'ls ánims. Que las llansas de Roma no han de temer li he dit que 'ls diguès; pus que nosaltres fingint ser los vensuts, lo camp ben prompte deixariam per ells, y 'l Galiléo entre sos brassos lliure quedaría. Lo vell Job te també lo vostre encárrech de fè igual á ciutat, y al brau Longinos li he dit no agafés lo camí ab pressa, á pesar de que he vist que mes d' un 'hora necessita Jesús per fer lo vía.

PIL. Que tempstinguém per tot, vulga Esculapi, y á Roma un altar d' or alsarli juro.

COR. Jo seguir á Jesús avuy prometo igual que ve de ferho Cayo Appi. (44)

PIL. Tú també?

COR. Sí, Pretor; ja remoguda l' ánima 'm va quedar la primer volta que vaig sentir sa veu, y ara s' ha omplerta la mida hasta corúll... Jo de sa mare lo rostre divinal que dona enveja

al estél del matí, he vist juntarse
al sagnós de Jesús, y la llum pura
del Sol s' ha enterbolit quan no hi havia
cap broma á sota d' ell... aquell miracle
ningú l' ha reparat... si estavan bojos!
Llavors los criats del Temple ab cega fúria
li han carregat la créu, qu' era impossible
que 'n soportés lo pés aquell cadavre;
y s' ha adressát, no obstant, com l' hermós

[cédre
que 'l *simoun* resisteix á dalt del Líban.
Al dar lo primer pas, 'n Públio Máxim
nostre trajo envilint, cobart é imbécil!
l' ha nafrát en lo pit, encara ho miro!
y alsant los ulls al Cel ab la ternura
y 'l mirar afflictiu de la coloma,
perdónals, pare, ha dit, pus que no saben
lo dany que fan; llavors raig de llum pura
ha baixat sobre mí... la inteligencia,
com cel ennuvolat, seré de prompte,
s' ha trovat deslliurada d' ombrius duptes,
y he vist qu' era Jesús aquell Messías
anunciat pels profetas d' aquest poble;
y ha vist també llavors ma fantasia
estátuas rodolar, trontollar temples,
enfonsarse nacións, caurer imperis,
y alsarse al cim de tot la créu romana
desde Orient á Occident, mentras los homes
escoltavan á uns àngels que 'ls llegían
un novèll testament qu' iguals los feya!

PIL. Jo no soch tan creyent!.. jo veig un mártir
solsament en Jesús, y 'm dol á l' ànima
l' haverlo sentènciat, fins sent per forsa,
y la vida pot ser m' amargaría
si nó 'l pogués salvar.

(*Se sent llunyana la marca fúnebre del séquit*)

COR. Sentiu?.. ja venen!

PIL. No!.. aixó no pot ser!... (Neguitós)

ESCENA V

Mateixos, JOB

JOB. Salut!

PIL. Grat sia!

COR. Qué novas portas Job?

JOB. Malas, Corneli.

PIL. Malas dius?

JOB. Si, Pilat, no es aquest poble ja lo mateix d'ahir; pus al convencers que Jesús no era aquell que somniavan guerrer intrèpit qu'entre mitx de ferro los duría al combat, quan tots á l'una 'ls ha entrat la mes' freda indiferencia y ab ulls sechs á la mort anar lo miran. (45)

PIL. Es dir que no hi ha modo de salvarlo?

JOB. Y tú ho dius; Pons Pilat! Qué á cas no 't [sobran
forsas per arrancar-lo de las úrpas
dels sacerdots del Temple?

PIL. Mes martiri
hi pot haver per mí?.. Lo dol no 'm basta
de ser jo lo butxi en apariencia...
ho tinch de ser de fet; y demá 'ls homes
y la posteritat dirán convictes
que va ser Pons Pilat qui va matarlo!

JOB. Perdona, Gran Pretór, jo no volía...

PIL. Si no ets tú, si es tothòm!.. y es impossible
la justificació, que fins la fossa
lo secret guardarà.

COR. Qui sab si encara
pot lograr Jonathás lo que impossible
al bon Job li ha sigut. Per Jesús tenen
á Emmaus y altres punts convicció ferma.
Son molts y resoluts.

JOB. Massa ja tardan
y 'l Gólgotha es apróp.

COR. Temps encar tenen.

PIL. Aném, Corneli, aném... Vuy al Tetrarca
parlar ara mateix; sè qu' es oprobi
per un romá á un juheu lo rebaxarse,
pero 'l cas ho exigeix.

(*Se sent en augment la marxa fúnebre y 'l toch de trompetas de la comitiva*)

JOB. Sentiu?.. S'acostan.

PIL. Esperemnos llavors. Deixém que pássin.

JOB. Aquí está Jonathás! Jehová 'ns ajudi!

ESCENA VI.

MATEIXOS, JONATHÁS

JOB. Jonathás!

JON. Ets tú Job?... Gran Pretor!

PIL. Digas!

(*La marxa se sent molt clara*)

Hi ha esperança encara?

JON. No!.. sos deixeples
en son nom impertérrits s' interposan
á tot acte violent. Ja no es possible
intentar cap esfórs. Vos que de Roma
exerciu lo poder, sou ara l' únich
que podéu deslliurar del anatema
á eixa pobre ciutat desventurada!

COR. (Compassió 'm fá 'l pretor!)

PIL. Si... tinch de ferho!

Un medi intentaré... veuré al Tetrarca;
jo sol no m' es possible!.. ho sab Corneli;
deixéu passar d' aquí la comitiva.

*(La marxa para de repent. Se sent un llarch toch
de trompeta; y seguidament una veu que llegeix
la següent sentència. Pilat s' apoga nerviós en
una taula)*

VEU. Nos, Pons Pilat!.. governador de Judéa per
lo sacro Imperi romá: estant en lo nostre
tribunal y sala de audiencias. Escoltadas
las acusaciós dels sacerdots, escribas y
faritséus contra Jesús de Nasaréth, autor
dè una nova lley contra Moissés y contrari
á l' autoritat del César Tiberi, judiquém
siga condemnat, com lo condemném á mor-
rir en lo Puig de las Calaveras, atravessant
la ciutat coronat de espinas, ab una cade-
na y dogal al coll, portant en persona la
creu hont ha de ser crucificat, y en la que
ha de permaneixer hasta després de la
seva mort. Dat en Jerusalem y palau del
Pretor lo 13 de Nissán, ⁽⁴⁶⁾ firmat, Pons
Pilat. ⁽⁴⁷⁾

*(Altre llarch toch de trompeta y segueix la marcha
perdentse)*

PIL. *(Volent sortir y ab crit del cor)*

Oh!.. no!..

COR. Qué feu Pretor!.. *(Detenintlo)*

PIL. *(Después de una pausa)* Gracias, Corneli!
Has salvat á mos fills! Pero depressa,
aném allá hont t' he dit... y ay del Tetrarca
si desde las finestras que á Orient donan
en mon antich palau, veig en lo Gólgotha
encrehuát á Jesús!..

COR. Ja vos segueixo!

(Vanse esquerra)

ESCENA VII

Mateixos, menos PILAT y CORNELI,
luego MARCOS y vuyt ó deu soldats ab llan-
sas, després SUSAGNA.

- JOB. Qu' es aixó, Jonathás?
JON. No sé que dirvos;
que 'l Pretor vol salvarlo, no hi ha dupte.
JOB. Per qué no ho fá llavors?
JON. Qui pot saberho?
(*Entran depressa Marcos y los soldats*)
MAR. (No veient rés á taula)
Susagna!.. per Apolo!..
(*Susagna ab dos ánforas que posa sobre la taula*)
SUS. Vinch!
MAR. Depressa!
Si 'l lictor se 'n adona, fa assotarnos.
(*Beuhen depressa*)
Ja ho teniu tot pagat... vaja, tornemhi.
(*Tornan á sortir apressurats*)
JOB. Y nosaltres... qué fém?
JON. Aném al Gólgotha!
JOB. Per qui, milló anirém. Me 'n vaig Susagna!
SUS. Tardarás á venir?
JOB. No t' ho aseguro.
(*Vanse esquerra. Susagna pel foro. Desapareixen las taulas*)

MUTACIÓ

QUADRO SEGÓN

CARRER DE L' AMARGURA

Gent pels terrats, finestras y botigas. Alguns transeunts;
de dreta á esquerra los més.

En según terme esquerra Magdalena y Lara plorant
arrimadas á la paret. A la dreta la botiga de Samuel,
éll porta un devantal de cuyro y está cusint una san-
daria dret á la porta mentras parla ab home según y 'ls
hebréus que hi havia en la taberna.

ESCENA PRIMERA

SAMUEL, MAGDALENA, LARA

HOME segon, Hebreus, Poble, y deseguida
HOME primer

HOM. 1 (*Surt dreta*)

Y donchs, qué fas, Samuel, avuy trevallas?

SAM. No sè qué tinch de fer!.. Si avuy no 'n
guanyo]
no me 'n donarán cap ni los del Temple,
ni lo pobre Galiléo qu' ara portan.

HOM. 1 Aixó també es vritat. (*Marxa lluny*)

SAM. Sentiu?.. s' atansan.

HOM. 1 Be 'ns deixarás está aquí á casa teva?

SAM. A 'n aquets ja 'ls ho he dit... Ampla es la
[porta
y encar qu' uns quans denaris 'n treuria,
teniri uns quants amichs, ho prefereixo.

HOM. 2 Ja t' ha fugit del cap alló de suara?

SAM. Si... ha sigut un moment... ¿Qui es que no
[dupla
passant lo qu' ha passat... Ah, tú no hi eras.
(*al home 1.^r*).

HOME 1 Qué ha sigut?

SAM. Cá!.. no rés... que feyam broma
ab alló que sabéu... la meva déria
de volér sé immortal; la mort m' imposa
per alló del no ser. Jo deya á Judas:
Si Jesús sigués Déu, ser com Elías
vo'dria demanarli.—Home... provaho,
'n Marcos ha respost, pus un déu sentne,
com per tot ha d' estar, pot sé 't responga.

HOME 2 Llavors jo he anyadit: Just, ab un ángel.

SAM. Qu' ab un toch de trompeta, podrá dirme:
he respot, jo, seguint aquella broma,
Samuel!.. ja ets immortal!..

(*Se sent lo toch llunyá de la trompeta, que 'ls sor-
pren à tots*).

Altra vegada!

HOME 1 Per Jehová qu' es estrany.

HOME 2 Pell de gallina
m' ha fet ara aquest toch; vos ho confesso!
SAM. (*Volent treures la impressió*).

Bé, no!.. ni m' ho creuria si mil voltas
tornés á succehir... Aixó sería
creurer Déu á Jesús... Quina blas'emia!
Entremnos fins á dintre que os convidó,

y allà ho questionarém...
HOME 2 (No me 'n convenso!)
(*Entran á la botiga*).

ESCENA II

MAGDALENA, LARA, JOB, JONATHÁS y Poble

(*Esquerra*)
JOB No son Lara y María?
JON. Sí... allí ploran.
JOB María!..
MAG. Ah! sou vosaltres?.. I' amargura
m' está 'l cor destrossant!
(*Aumenta notablement la concurrència de poble.
La marxa ha parat; de quant en quant se senten
tochs de trompetas solament*).

Lara... sostenme!
JON. Havéu vist á Jesús?
LARA Allá al Pretori
insultat pels butxins.
MAG. Com no devallan
las llegendes de Jehová que 'l cel habitan,
per lliurar á son Déu!
JON. Las escripturas
diu que s' han de cumplir: fa poch m' ho
[deya
son deixeble Simón.
MAG. També á sa mare
li deya lo mateix, pero la pobre
amarch plor en son rostre reflectía
com en viola del bosch, fresca rosada.

(*Ja comensa lo carrer á ferse intransitable de tanta gent*).

JON. Están ja molt apròp... hem d' apressarnos,
sino volém t'uedá en la gent enclosos.

JOB Y qué esperéu aquí?

MAG. Aixó 'ns preguntas?

JOB Veniu llavors ab nántros cap al Gólgotha,
ó dintre poch al mitx d' aquesta xurma
no podréu pas passar.

MAG. Anémi Lara.
(*Vanse dreta*).

ESCENA III

SAMUEL, Home 1.^r Home 2.º Hebréus
y Poble

que s' apinya al portal de l' esquerra

SAM. Vaja... ja son aquí... poséuse en fila,
y al passar per aquí, diemni alguna.
(al home 2.º) Ara sembla qu' ets tú qui la
trompeta
t' ha posát cabilòs.

HOME 2 (No estich per bromas).

SAM. Miréu lo brau Longinos... quan cabalca
sembla que hi vegi més.

HOME 1 Ja casi es cego.

(*Romp la marxa, formantse una massa compacta de gent en lo portal esquerra, á poch apareix Longinos á caball seguit de quatre genêts mes que ab las llansas separan la gent que 's posan en fila al foro. A poch segueix sortint la comitiva de la següent manera: Després dels cinch caballs, un rey de armas, y detrás d' aquest, tres trompeters; dos decurias, manadas per Cayo-Appi que du un serment en una mà. Segueixen Dimas y Gestas ab las creus al mitx de quatre sayòns. Porta estandart luxosament vestit, ab una gran àliga romana brodada al pit y portant dalt de un pal, una post de fusta ab lo següent lletrero: JESÚS DE NASARETH, REY DE JUHÉUS. (48) Seguidament lo pregoner; després Jesús ab la créu, y Marcos portant un cap de la corda que penja del coll de Jesús; quatre butxins més; un nen com de deu anys ab un cabàs d' eynas á la espatlla y dos martells á la mà, després, alguns soldats.*)

ESCENA IV

Los mateixos y Comitiva

(*Al arribar Jesús al devant de la botiga de Samuel, cau. Para la marxa y lo pregoner toca un llarch toch de corneta, llegint altra vegada la sentència: al acabar de llegir torna á tocar la corneta, seguint la comitiva al mitx de gran silenci.*)

MAR. *(Després d' una curta pausa y contemplant á Jesús abatut á terra.)*

Vaja!.. ja no pots més?.. Vés, Samuel,
deixal

que descansi un xiquet... un sitial treuli.

SAM. Que tregui jo un sitial?.. Ca!.. que
camini!

JESÚS *(Mitx adressantse y ab veu fatigosa).*

Camina tú!.. hasta 'l fi de tots los segles!

*(Samuel surt disparat cap al foro. Romp la marxa
altra vegada; los butxins ajudan á carregar la
créu, segueix la comitiva: Alguns miran sor-
presos á Samuel com desapareix).*

Cau lo teló.

FI DEL ACTE QUINT

ACTE SISE

Voltáns de la Necrópolis d' Hakeldama

Penyals y algún qu' altre arbre raquitich. A l' esquerra, según terme, una rústiga cabanya. En primer idem dos rocas que serveixen de sitials al péu d' un arbre mort.

Al fondo y per un trench en las penyas 's véu Jerusalem á vista d' aucell,
En las rocas assentats, Jonathás y Saul.

ESCENA PRIMERA

JONATHÁS, SAUL, luego Home 1.^r després Home 2.º y transeunts

SAUL Estich que no ho entench; Jonathás, creu-
[me;

Y sino que ho he vist, ho duptaria.

JON. No sé perquè.

SAUL Per qué? Rés... que m' estranya qu' un home que recorre la Judéa tal com ha fet Jesús, mesos y mesos sufrint persecucións, que sa doctrina eco ha trovat per tot, qu' ab entussiasme l' han seguit á milèrs, arrivi l' hora qu' havia de arribar, y s' amilani destruintne lo fruyt quan madur era.

JON. Quan éll ho ha fet, Saul...

SAUL Qué vols que 't diga?..

Jo 'm creya 'l cant de Johél senti altra volta animar als guerrèrs de nostra rassa.

(*Passan dos ó tres hebréus de dreta á esquerra un després de l' altre*).

Y sino, Jonathás, per qué allavoras no van fer lo mateix, Moïssés y Semma,

Jossué y los Macabéus? Quan no hi ha llan-
[sas

per ajudà á triunfar las grans ideas,
tenen sempre aquest fi; plena l' historia
está de fets que lo que 't dich afirman.

JON. Qué sabém tu ni jo?

SAUL

Lo que puch dirte
es que molt de Jesús tots esperavam;
qu' un David 'l que menos prou se 'l creya.
Y al últim de tot, qué?.. rés!.. una víctima!
tot un poble burlat!.. una esperança
desfeta com lo fum, y seguint Roma
reblantnos los grillóns que 'ns posá un día.

(*Home según de esguerra á dreta*).

HOME 2 Qué féu aquí?

JON.

Salut!

SAUL

A Job y á Lara

'ns estém esperant.

(*á Jonathás*). Jo puch jurarte

que sí Jesús al veurer agressivas
las intencions del Temple, crida al poble,
la diadema real de la Judéa
pot sé tindria en lloch d' aná al Calvari.

(*Home primer de esguerra á dreta*).

HOME 1 Salut!

JON.

Salut!

SAUL

Reparo que molt tardan.

Aquí es hont han dit que 'ns esperessim?

JON.

La barraca del Roig crech qu' es aquesta.

SAUL

Aquesta es.

JON.

Donchs aquí havém d' esperarlos.

SAUL

Y altrament, y tornant al Galiléo,
ja vas veurer per ell, quan l' altre día
'ns van agafá á l' hort; no va encreuharnos
lo pretor, jo no ho sé perque va serne.

JON.

Jo crech qu' es Deu, Saul, y quant me digas
no 'm treurá aquesta fé; no cal que 't cán-
[sis.

SAUL

Pot ser t'ngas rahó; de contradirte
cap intenció veurás; mira... ja venen.

(*Dreta Job y Lara*)

Com havéu tardát tant?

ESCENA II

Mateixos, LARA, JOB, luego CORNELI

LARA

Jo 'n tinch la culpa.

Las pedras del camí los péus m' obrían.

JON.

(*Oferintli lo seu seti*) Descansa aquí.

- LARA (*Sentantse*) Tinch sét.
JOB Vaig á buscarte aygua; esperat un xich.
- LARA Si no m' enganyo, á pochs passos estém de la necrópolis d' Hakeldama.
- JOB (*Senyalant la barraca*) Y aquí es hont hi [viu Judas.
- LARA Oh! allavòrs no hi entrém.
JOB Per qué?
LARA Déu serhi; pus Jesus li ha dit á Magdalena que 'n lo camp d' Hakeldama 'l trovaria per en son nom la culpa perdonarli si 'l trovava contrit.
- JOB Jo sols llavoras hi entraré. (*Ananti*)
- SAUL Anéuhi, Job.
JON. Qui es que tindria tal bondat sino un Deu! (*Job truca dos ó tres cops*)
- LARA Lo qui perdona com ho ha fet en la créu lo diví Mestre als sayóns y butxins, ho te de serho Ningú respón.
- JOB No hi es?
SAUL Bon Job, deixeho.
LARA Ja beuré al sé á ciutat; mes lo cansanci m' apurava que tot.
- JOB (*Baixant*) Doncas, reposa.
JON. Y Nicodemus?
JOB Ben aprop deu serne, pus venia detrás á mo'ls pochs passos.
- JON. (*Mirant esquerra*) Aquí vé 'l Centurió.
SAUL Es cert; sens dupte que deu aná al Calvari. (*Saul y Lara parlan baix.*)
- JOB Preguntemli. (*Centurió á caball, esquerra*) Salut al Centurió!
- CEN. Siga en vosaltres la pau, mos bons amichs!.. veniu del Gólgotha?
- JON. A dalt no hem pas pogut; pus no 's podia dar un pas per lo puig.
- CEN. Sabéu cap nova de Jesus?
- JOB Ara estava en l' agonía, segons nos han contat uns qu' allí eran, pregant per sos butxins al Etern Pare..
- COR. Sabs si han rebut una ordre del Pretori?

- JOB Be ho hem sentit á dir, pero era inútil.
Está 'l cos de Jesus de tal manera
que tocarlo tan sols, la mort ne fora.
No atormentanlo més, pot ser n' hi hagi
per mitx' hora á tot llarch.
- COR. Ja los del Temple
han lograt son anhel; ja 'l vil Herodes
content haurá quedat.
- JOB Qui 'n té la culpa
es lo Pretor!.. De Roma te la forsa.
- JON. Jo hi veig ab tot aixó sols un misteri.
- COR. Mes encar lo veuréu d' aquí una mica
quan per qui passarà voltat de guardas
Herodes y los seus, camí d' Iberia
cap ahont van desterrats; y molt estranyo
que no hagin passat ja. (49)
- JON. Jo y Saul, estona
ne fa que som aquí, y ré hem vist.
- JOB Molt plaume
la nova per Abrahám!
- JON. A fé m' alegra.
No sents Saul?
- SAUL Venját será 'l Bautista!
- JON. Y lo rey malhaurat que allá en Itrúria,
plora encar d' una reyna meretriuha
l' engany vilipendiós.

ESCENA III

Mateixos, NICODEMUS dreta

- NIC. A fé no 'm creya
trovarvos ja; salut á tots!
- JOB Si Lara
no s' hagués fatigat, qui sab hont fóram!
- NIC. (Senyalant foro esquerra)
Per 'lli veig que s' acostan homes d' armes
y camells carregats.
- JON. Deurá sé Herodes.
- COR. Son ells!... Salut amichs; pus 'm repugna
lo veurels altre cop. Vaig al Calvari
ab ordres del Pretor.
- (Vase foro dreta)
- TOTS. Salut!
- LARA. Corneli
es ja dels convertits.
- SAUL. Aixó jo 'm deya.
- NIC. Son ells!.. ja son aquí; ara las palmas
acaban de creuhar.

- JON. Ja veig á Herodes!
Ya abaixarás ton urch y ta soberbia!
I que siga de Joan la profeeia,
cumplerta punt per punt Jehová vulga!
- LARA. Salomé y Herodías entre 'ls guardas
caminan fatigadas.
*(Surten y atravessan 'l foro de esquerra á dreta,
dos camèlles sobre un dels quals hi va Herodes; l'
altre va carregat de fato: Salomé y Herodías á
peu voltadas de guardas)*
- NIC. Vils hipócritas!
Rassa de malfactors y meretriuas!
Homicidas de Deu!.. negada l' aygua
os sia hont ne vulguéu y os accompanyi
la ira de Jehová.
- JOB. Y qu' ell t' escoiti!
JON. No podéu, Nicodemus, esplicarnos
lo misteri que 's veu en la conducta
estranya de Pilat?
- NIC. Fa poch estona
que 'l secrèt m' ha aclarat una herodiana
traydora al fí com tots.
- JOB. Molt nos plauria
saberne l' entrellát.
- NIC. Pocas paraulas
al corrent vos durán. Contra Tiberi
y á favor de son net, Pilat volia
aixecar las legions; un plech qu' anava
dirigit al Pretori, desde Roma
aná per un descuyt á mans d' Herodes;
y amenassantlo ab éll d' enviarlo al Cèssar
si Jesús no pujava en lo Calvari,
Pilat, acobardit, lo va complaure.
- JON. Es cert?
- JOB. Está comprés!
- NIC. Mes si terrible
es lo crim del romá, fera venjansa
ja n' ha prés Pons Pilat; camí d' Iberia
Herodes, ab lo seus, ara camina,
y 'l Sanhadri may més á l' Oreópago
veurá ja reunit. D' Israël los jutjes
pronunciar no podrán cap mes sentencia;
que qui á un Deu ha jutjat, inválit queda
per jutjar ja may mes; inconcient Roma
ha comensat lo cástich dels deicidas,
trevent l' autoritat de lo seu Temple. (50)
- JON. Y 'l Pretór?
- NIC. Arraulit per sa conciencia
á dins de son palau, com fèra, brama;
pus que Jesús es Deu prou que sospita
y son crim per moments contempla creixer.

De Porcia abandonát, que ja de Roma
ha emprés lo camí avuy de dol transida,
sols pensa en castigar á aquesta innoble
llorda ciutat que mata á sos profetas;
y abocát en las xatas balconadas
del cantó del palau que mira al Gólgotha,
temorós, lo moment semb'a qu' esperi
que del cos de Jesús l' esperit surti,
y atravessant l' espay al cel arriui,
y son crim horrorós á Jehová conti.

(Se sent un ay fondo)

JON. Qu' es aixó?

NIC. Havéu sentit?

JOB. Un ay planyivol.

ha semblat com sortit dels fons d' un ántro.

LARA. Pot ser Jesús ha mort y 'l crit de pena
ha sigut ab que 'l mon son dolor mostra.

NIC. Tal volta siga 'l vent que sembla s' gira
del cantó d' Efraim hont puja negre
núvol estrany de forma pahurosa.

JOB. Lara, si has descansat, podém fer vía
abans de que l' ayguát 'ns arplegui.

LARA. Sí, aném! pus també me fá pahura
aquest lloch misteriós.

NIC. No 'l coneixiau?

JOB. Es lo camp de Hakeldama; aquell que Judas
ne volía comprar.

NIC. De ferho acaban

los sacerdots empleanti las monedas
que 'l traidor va tirar al peus de Marcos.

Lloch sagrat ha de ser hont las despullas
dels pelegrins que morin hi descansin. ⁽⁵¹⁾

(Lara mirant dreta)

LAR. S' acostan pretoriáns.

JON. Donchs aturémnos

y deixémlos passar.

JOB M' apar qu' es Marcos

aquest que vá al devant.

JON. Ell es.

ESCENA IV

Mateixos, MARCOS y set ó vuyt soldats ab
llansas

(Marcos porta la túnica de Jesus).

MAR. Per Baco!

que veig allí al vell Job.

JOB No t' equivocas.

- MAR (Als soldats).
Ja vos conseguiré.. adelantéuse.
(Los soldados entran esquerra).que ja que soch aquí, vuy veure á Judas.
- JOB
A ningú trovarás en la barraca;
jo acabo de trucar
- MAR Donchs que s' arregli.
JOB Y qué portas aquí? no es una túnica?
MAR. La de Jesus.
- TOTS La d' ell!
(Ananthis tots).
- MAR. Y que en tot ella
costura no hi veuréu! ⁽⁵²⁾
(estenantla) obra del diable
sens dupte te de ser! Ara l' acabo
de comprar als brucians per dos cester-
[cis, (53)
y 'l Centurió me n' ha donat vint cecles.
Qué hi faréu? cada hu per lli hont l' enfla;
per mi no es rés; per ell deu ser gran cosa.
- JON.
MAR. Y ha mort Jesus?
(Plegant la túnica) Jo al menos, al Calvari
viu encar l' he deixat. Ara una dona
que segons allí han dit, era sa mare,
li deya que per fill, ja qu' ell moria,
prengué a un jove hebréu de cara her-
[mosa
que ab ella estava allí. Altres ab menos
hurian finit ja; pero 'ls deus tenen
mes vida que 'ls demás.. ab tot, que cuyti,
que posantse 'l temps lleig com veig que
[s posa,
la llansa de 'n Longinos te l' encárrech
d' abreviarli 'ls dolors de l' agonía.
Pero me 'n vaig qu' es tart.. A l' hora nona
vindré á ta casa Job.. y busca 'l néctar
que tingas mes antich, que s' ha fet tasca.
Salut!
- JOB Salut!
SAUL Lo diable se t' emporti
JON. A n' ell y á tots los seus!
(Magdalena dreta).

ESCENA V

MATEIXOS, MAGDALENA.

- JOB Tú aquí, María?
MAG. A Judas havéu vist?
JOB No! De trucarne

acabo jo fa poch en la barraca
y ningú m' ha respost.

MAG. Jesus m' ordena
desde 'l cim de la creu, que en aquí vinga
en busca d' aquesta ánima perduda
que en la espona del ántre está abocada.

LAR. No ha mort encar Jesus?

MAG. No. A Jehová prega
pels qu' están á sos peus y que no veuen
qu' assessins son de un Deu. Son hermós
[rostre

resplandeix com esclát de llum divina,
y cap d' ells ho repara.. si están cegos!

JON. Nosaltres no hem pogut pas arribarhi.

LAR. Los soldat del Pretori qu' inundavan
tot lo puig, no han deixat que 'ns hi acos-
[tessim.

MAG. Quant hauriau sufert! Jo duch á trossos
mon cor aymant. D'itxosos de vosaltres!
Al arribar al cim la comitiva,
y Jesus al mitx d' ells com mansa obella
entre llòps famolénchs, la seva mare
ja l' estava esperant... Sembla que ho
[miro!

Los sayòns agafant lo diví Mestre,
la túnica li han tret;... blanca escultura
treta de un clot de sanch ne pareixia!

Estés sobre la créu llavors ab fúria,
lo sech cop de martell ha ferit l' ayre
per primer cop; un ay la Dolorosa
ha l lensat del dolor que 'ls cors esberla,
y lo Puig ha tremit tement tal vo'ta
ser cómplice del crim en no tragarse
la maldat, com un jorn la mar va ferho.

Ja desd' aquell moment, motiu de befa
ha sigut lo Gran Deu!.. fel y vinagre
pera beure han donat á qui 'ls hi aboca
en un instant un mar, y á n' ell li negan
lo que cap en la má! fa horror pensarho!
Y en comptes de fixarse en l' amargura
de tant doblats torments, que vingui 'm

[mana
á buscar lo causant de sa desditxa
y acompanyarlo á n' ell pel perdó darli.

JOB Y trahir á son Deu poguè atrevirse!..

MAG. Diheu que no l' heu vist?

JOB

No, Magdalena!
y si tens de buscarlo gayre estona,
tinch pòr que lo mal temps que 'ns ame-
[nassa,

t' arplegui en lo camp.

JON. Molt ne va á riscos.
MAG. No m' ha d' aturar rés.
NIC. Depressa puja
la fosca en l' horisò.
(*Se sent un tró fondo*)
JOB Sentiu? Ja brama
encara que llunyana la tempesta!
(*Se sent un altre ay planyivol*)
Altres cop!
MAG. Qu' es aixó?
NIC. Ays d' agonia
com sortits del Avern.
MAG. L' Infern deu serne
al veurer derruït y fet á micas
son trono vil als peus de la créu santa!
LARA Surtím!.. fugím d' aquí!
JOB Sí... seguím vía,
qu' abans de sé á ciutat, si no 'ns dem
[pressa,
l' oratge 'ns sorprendrà.
MAG. Y jo aquí 'm quedo
á resseguí 'ls penyals de la necrópolis.
(*Vanse tots esquerra primer terme.—Esquerra
Magdalena segon.*)

L' escena queda un moment sola. Se sent bronzir lo vent y pel foro creuhan d' esquerra á dreta alguns hebréus depressa com fugint del oratje. A poch surt Judas sense rés al cap; lo trajo desarreglat; vejentseli 'l pit nú, y trastornat completament de rostre. Mira ab recel desde últim terme dreta d' hont surt y baixa al prosceni.

ESCENA VI

JUDAS, luego MAGDALENA

JUD. Ningú!.. No hi ha ningú!.. Jo vuy estarne sol, sol ab mon crim!.. Oh! ab aquest sem-
[pre!
Junts tots dos buscarém la fonda cova
fins hont los pérens del mon furdant tenè-
[bras,
dins l' ántro humít, son pés etern aguantan,
mes lleuger que lo pés de las muas culpas!
Y sempre, sempre fosch, en recó fondo!
en allí, lluny del Sol, de las estrellas,
de tot quant siga llum, mon crim llavorans
pot ser menos veuré!.. Ah! no!.. deliro!
Si 'l tinch aquí!.. si 'l veig! si es de ma
[pensa

lo llum potent, brillant, lo llum de vida!
y llum qu' encén un Deu, jamay s' apaga;
que qui es etern, eternas fa sas obras!

(*Pausa*)

Ah!.. jo'm sento cremar!.. soch tot un Etna!
mes qu' un Etna... un Infern!.. ay! quant
[pateixo!

(*Tró llarch y fondo*)

Brama, brama tempesta esgarrifosa!
Ruixát de foch aboca sobre aquella
còmplice de mon crim ciutat malvada!

(*Allargant sos brassos amenassadors envers
Jerusalém*)

Llorda Jerusalém!.. si sapiguessis
l' odi que per tu sent lo cor de Judas!..
A torrents, de tos fills, jo escorreré
la sanch per los carrers!.. engrellonadas
las verges de Judá, folgadas foren
d' esclaus é incircunciscos que vindrian
com huracá de llansas á enfrondarne
ton Temple que de deus queda avuy órfen!

(*Lo vent va brunsint mes fort... los arbres se de-
cantan.*)

Pero no escaparás!.. Encara fuma
la sanch del ignocent pel via-crúcis
que va desde 'l Pretori á dalt del Gólgotha!
La ira de Jehová ja miro escrita
en los sellárs de tas mura'las brunas,
al trist aspecte de tas torres altas,
en lo silenci estrany fill de las tombas,

(*Tró fort*)

en los udóls del vent que trinxa l' áctus,
y en lo tró pahuròs que sembla dirte:
deicida ciutat!.. del qu' has fet, trembla!

(*Magdalena esquerra*)

MAG. Judas!

JUD. Qué hi há?.. Quí ets?.. no vuy!.. aparta!
(*Espantát y furios*)

Jo desitjo estar sol!.. si t' interposas
á mon pas, ab mas únglas 't destrosso!
ó 't vench com un esclau á los del Temple!
MAG. Calmat y escolta, que 'l que vinch á dirte
será bálsem pel cor, qu' ha d' arrancarte
lo torment horrorós que t' esclavitsa.
Jesus 'm fa venir...

JUD. (*Reconeixentla*) Tú ets Magdalena...

MAG. Que del péu de la fusta redentora
per tú sols he vingut. La rassa humana
llibertada está ja. De Citeréa
trencát lo pedestal rodola á trossos,
y t' espera Jesus; anemhi, vina;

- JUD. per perdonarte sols, no 's mòr encara!
(*Ab esperansa alegre.*)
Perdonarme ell á mí?.. Vol d' aquí treurem
lo foch abressadòr, y la perduda
calma da á mon cervèll?..
(*Cambiant de tó*) Ah!.. no!.. m' enganyas!
Es que vol escupi en mon fellò rostre
la mirra y fél que li han donat per beurer!
Encara tinch orgull!
- MAG. Oh! no blasfemis!
- JUD. Si!.. Del pit m' ha fugit la dolsa calma,
pero encar hi ha valor!.. encar soberbia!
Soch l' assessí d' un Deu!.. fins los crims
(*tenen*)
tambè grandiositat!.. al meu, qui 'l guanya?!
- MAG. Serenat, Judas, que la porta ebúrnea
del Cel está per tú tantós oberta;
d' arrepenirte es temps!
- JUD. Qui t' ha dit, dona,
que l' arrepeniment esborri culpas?
Jo he nascut pel que soch!.. en mas en-
(*tranyas*)
ódi sento y horròrs; ni ell me perdona,
ni jo 'l perdó li vuy!.. Que m' aniquili!
Que son llamp destructòr en mon cap
(*brunzi!*)
Aíxó anhele tan sols!.. Lo qu' abans era!
La póls d' ahont m' han tret!.. lo fret silenci!
Vuy ser la pedra que al abím rodola,
y aquest cel ab qué 'm brinda, que se 'l
(*guardi!*)
- MAG. (*Horroritsada*)
Oh! gran Deu de Jacob!..
- JUD. (*Tró terrible acompanyat de un llampéçh*)
No sents?.. Ja 'm cridan!
Aquell es lo meu lloch!.. corre... vés... cón-
(*tali...*)
Diu qu' es Deu é ignorava lo pervindre!
Pot ser sí que no ho es!.. y quina 'n fora!..
(*Rient satánicament; luego vacila*)
- MAG. Calla!.. desventurat!.. Senyor!.. planyéulo!
- JUD. Pero 'l cap se me 'n va!.. Ahont ets?..
(*aguantam!*)
- MAG. Que tens encara temps, desdixát, míram!
- JUD. Jo no sè lo qué vols. (*Ab mirada vaga*)
- MAG. Qu' una paraula
d' amor y contrició digui ta boca...
Que fléctis tos genòlls, y de ternura
per Jesús qu' has ofés, végi una llágrima,
una sols en tos ulls!.. Judas!.. Qué 't costa?
A tos péus aflagida t' ho demano.

(Agenollantse y agafantli una mà. Judas queda ab lo cap girat.)

JUD. *(Després d' una lluyta interior retxasantla)*

Oh!.. no!.. no!.. Tú 'l que vols es humillarme, y jo soch tan sobérch, com ho es lo cedre que dalt del mon Thabor l' huracá atura.

MAG. Lo temps que va passant, ja may mes torna; y es una eternitat lo que t' espera!

JUD. No!.. sino ho lograrás!.. Déixam, vé, vésten. Y si soch eternal, poch ell hi guanya, pus más malediccions ha de sentirne ell també eternalment!

MAG. *(Aixecantse y tapantse la cara ab las mans)*
M' fas pahura!

(Altre tró fort y viu llampech no cessant á intervals fins arribar al terremoto. Lo cel 's vá passant negre.)

JUD. Vas sentint lo regull de la tempesta?
Ja esqueixa 'l roch del llamp las negras boyras!

Ja lo vent per l' espay s' arremolina;
y es l' Infern que per mí 's posa de festa!
Y allí també hi ha un Deu; dos serém ara!
Y lo brí de mon pit la terra tota
reseguirá; y si ara al mon hi ha un Judas,
á mils 's contarán... Qu' hermós 's posa
lo Cel sobre mon cap!.. Sí així estès sempre!

MAG. *(No hi ha remey per ell!)*

JUD. Sents com tremola
la terra á nostres peus?.. Ja s' obra l' ántro!
Sí!.. ja vinch! . pero fondo!.. vuy ben fondo
lo sót qu' ha d' engolirme!.. no vuy veurer
l' aburrit blau del Cel!.. y malehida
la hora en que nasquí!

(Comensa á tremolar visiblement la terra. Magdalena se sorprén.)

MAG. Ah!.. *(Sorpresa)*

JUD. No t' ho deya?

MAG. La terra se somou!

JUD. L' Infern que s' obra!

Ja sé, ja, lo que vol! May mes, María,
la llum del Sol veuré!.. Luzbel!.. Espérat!

(Desapareix corrent com boig entre las rocas del foro dreta.)

(Comensa lo terremoto pero deixant escoltar encare los següents versos de Magdalena.)

MAG. Altíssim Jehová!.. mon Etern Pare!
Compassió pels humans!.. La sanch divina
de ton fill derramada á dalt del Gólgotha,
lo mon redimirá!.. No 'l destrueixis!

(*Cau agenollada al mitj de l' escena ab lo cap baix y la cara tapada ab las mans. Lo terremoto segueix ab fúria creixent. Passan corrent fugint com bojos, soldats, butxins, gent del poble, etcétera. Desapareixen las rocas de l' escena derrumbantse y apareix al fondo lo Calvari. A poch cessa lo terremoto y la lluna llumena Jerusalém enrunada.*) (55)

Teló.

FÍ DEL SISÉ ACTE

EPÍLECH

Han passat 30 anys

Interior d'una cova. Al foro una entrada casi impracticable. A primer terme y resant al peu d'un reclinatori fet de rocas, sobre 'l qual hi ha una tosca creu de fusta, está Magdalena resant.

Un traje esqueixat pel que 's veu en alguns punts la nuesa de las carns embolica sas graciosas formas. Una corda subjecta á la cintura lo traje, y sa caballera ja grisa, cau sobre sas espatllas.

En son rostre cadaverich, pero hermós, s' hi veu la mostra de sa mort propera. És de nit, y fosch completament.

A fora brama la tempestat.

ESCENA PRIMERA

MAGDALENA, luego JONATHÁS

MAG. Amat Jesús!.. Déu méu!.. Tú que ja habitas fá trent' anys ab Jehová...no deus é encara hora de deixá 'l mon, pus vida 'm donas en lo desterro aquest que ab goig sufreiro expiant la grandor de tantas culpas! No apartis ni un sol punt tos ulls de gloria de sobre aquesta dona dolorida pel pés de sos pecats!.. Qué haig de fè
[anúnciam
per probarte l' amor de que tinch l' ánima abressada per tí. Si fos possible á ta vora volar abans que l' auba vingúes á esparramar sa llum hermosa damunt d' aquesta nit de terrors plena, com aquella en que tú, ta sanch divina vas dar per red'mir l' humana rassa!..
(*Volent aixecarse inutilment*).
La forsa 'm falta ja!.. Ni soch la sombra

de lo que vaig sé ahir!.. Ah! no!.. impossi-
[ble!

Si ja m' estich morint!.. Si 'm falta l' avre!
(Torna à caurer de genòlls molt abatuda).

(Al foro Jonathás ab barba gris y Job molt vellét,
aquest ab un' átxa de vent).

JON. Aquí tindrà que ser si es que son bonas
las senyas que 'ns han dat.

JOB Fins fa pahura
lo mirar allí dins!.. Antre de féras
mes que lloch hont humans hi pugan viurer
aquesta cova es.

(Adelantan ab precaució per entre las rocas de en
terra).

JON. Llumena y passa
Ningú hi ha per assí? (Alsant la vèu).

MAG. (Sembla qu' escolto
la veu de sérs vivents, y las tenébras
fereix viu resplandor!..)

JON. Job!.. entornèmsen.
No pot ser qu' en aquí mortals hi hagi.

MAG. (Mitx girantse) Qui torba lo misteri de las
[sombras

JOB y 'l sagrat d' aquest lloch?
Rara fixura

allí hi ha, Jonathás, més no es María.

MAG. Si butxins sou acás de Claudi Cèssar
que busquéu cristians per' portá al Circo,
soch la filla de Cyr, lliguéu cadenas
sobre mas carns; ab joya os ho demano.

JOB (Sorprés) María!

JON. » Oh!

MAG. 'M coneixéu?

JON. (Cayent á sos péus y tapantse lo plor ab las
mans).

Jehová me valga!

MAG. Morir pel Salvador!.. Qué més anhelo?
Aném! (Proba d' alsarse y no pot).
més ay!.. no puch!.. ja no soch bona
ni per morir per èll!.. Oh! si!.. arrastréumi!
Encara arribaré sobre la pira
que 'l cos m' ha de cremar, ó baix las gra-
[das

del pódium imperial, hont s' impacienta
la sorra esgratinyánt lo lleó de Livia!

JOB María!... pobre rosa de Bethania!

JON. No parlis de morir!.. Los que t' encerc'an,
son amichs, Magdalena, no ho véus? mi-
[rans!

son Job y Jonathás que per tú venen,
que ja 'ns está esperant ton germá Llatser.

MAG. Job!.. Jonathás!.. es cert!.. oh! quina ditxa!
vosa tres, amichs méus!.. qué son diheume
de Simón y Joan y 'ls que seguïam
en son pas á Jesús?

JON. La palma hermosa
del martiri han guanyat... ja pochs ne
[quedan.

Bartoméu, escorxat va sé en Albania
per fer callar sa boca que á mils feya
convertir cada jorn; y en lo mar Jónich
lo nostre gran Andréu en créu moria.

Felip, apedregat, recorrent l' Assia
mort també ne sigué, é igual Tadeo
y S.món van morir a.lá en la Frigia;
y tots, casi bé tots están en gloria,
y mártirs de la fé, son premi tenen.

MAG. Y jo á la terra encar!.. Quin mar de culpas!

JON. 'N Joan, segóns m' han dit, 's trova 'n
[Pathmos

escribint son gran llibre que en herencia
als homes vol deixar. (55)

MAG. (*Parlant ab fatich*) Governa encara
la Judéa Pilat?

JON. Resta en clausura
per ordre del Senat, obscur y pobre,
al cor de la Germania; (56) pero anémsen
que 'm pesa 'l temps qu' estás en aquest
[ántro.

JOB La tempesta ha passat... aprofitèmllo.

MAG. No!.. gracias, amichs méus, que ja ma vida
per punts s' está acabant; pochs jorns me
[restan!

Deixéume seguí aquí sota eixas rocas
de mon remordiment muts testimonis,
y que siga aquest pis lo tou biclinium
de mon castell bellissim de Magdala.

JOB Aixó no ho farás pas.

MAG. Si fins volguento,
ni un pás podria dar.

JON. Dònam ta destra.

(*Li dona la mà y s' aixeca ab molta pena quedant
apoyada ab una mà en lo reclinatori*).

MAG. Un cadávre soch ja!.. La vida 'm sento
fugir!..

(*Job vol sostenirla*)

No, no, bon Job!.. l' anhél t' enganya,
Veyéu?.. Se me 'n vá 'l cap!.. si no os veig
[casi.

A Marta li diréu que mas despullas
ne vinga á recullir, y en lo Sant Temple
del bisbe mon germá; á un clot las tiri.

(Pausa).

Sento ara un ben estar!.. Estranya forsa sento renaxe en mi!

(S' estira convulsament).

JOB Es sols feblesa

lo que tens,

JON. Oume, Job!.. prop, una casa hem vist, anemi donchs y aquí ben prompte tornarem ab quelc 'm per poguer durla.

JOB Jo, encara que molt vell, forsa 'm restan. (Magdalena está com encantada—Jonathás la vol fer descansar).

JON. Descansa.

MAG. No 'm toquéu!.. Si sapiguésseu lo hé que 'm trovo aixis...

JON. (à Job) Lo llum agafa perquè 'ns mostri 'l cami; prompte Maria 'ns veurás de retòrn; bon Job, llumena!

(Vanse, torna à quedar fosca l' escena. Magdalena está encara en la mateixa posició).

ESCENA II

Magdalena

(com extassuada).

Ventura celestial!.. La dolsa brisa dels palmars d' Efraim llensánt aromas, s' arrosega en ma seca cabellera refrescant tot mon ser!.. quina delicia recorre mon esprit!

(Un llum Drumont cada cop mes potent comensa à batre sobre d' ella).

Quin llum de gloria m' envolta ab tébis raigs!.. Quina hermo-
[sura
de jardins van passant!.. Per hont camino?

(Després d' una pausa se sent un chor d' àngels ab acompanyament d' árpas).

Las árpas del cantor de los bells Salmes ressona per lo espay!.. Suprema ditxa!

(Pausa llarga mentras segueix lo cant, Magdalena está com extassuada escoltant los arrobadors accents).

Senyor omnipotent!.. Divina verge!..

(Pausa petita).

Estél del bon matí!.. Fidelis arca! (57)

(Altra pausa durant la qual 's descompon son semblant, á poch roda. son cos per terra tapantlo las rocas. Desapareix la cova y surt una decoració, (apoteósis de gloria) Magdalena rodejada d' àngels se 'n puja al cel als acòrs de la orquesta).

TELÓ

FÍ DEL EPILECH

NOTAS DEL AUTOR

¹ Los assientos que s' usavan á las taulas eran verdaders llits, com en llits estavan Jesús y sos deixeples en lo cenàcul y com en llit estava també lo diví mestre al ser ungit per Magdalena en casa Simó lo faritséu. Aquesta costum va ser presa dels persas per los habitants de la Judea.

² Alguns juheus creuhen que del fondo d' aquest llach ha de sortir son esperat Messias.

³ Cádiz.

⁴ Herodes lo Gran, pare del qu' exercia lo poder á la mort de Jesús. Aquell tirá á mes d' haver ordenat la degollac'ò dels ignocents y haver fet assassinar á gran nombre de personas entre ellas á varis de sos fills y esposas, va manar matar (segons Macrobi) al últim d' aquets quatre dias abans de morir ell. Antipatro, qu' aixís s' anomenava, peresqué envenenat.

⁵ Encara que tenia lo nom de Torre Antonia era una ciudadela reedificada per Herodes lo Gran, la qual estaba adossada al Pretori.

Las torres de Jerusalém eran 13: Angula, Anamiel, Forns, Meath, Torre gran, Siloe, David y Pstina; las otras cinch ne deyan Torres de las donas.

⁶ La isla de Crapi forma en lo golf de Nápoli una roca escarpada accesible, en aquella época, solsament per un camí molt estrét y perillós. Diu á proposit lo Sr. Torres de Castilla: *Allí se retiró Tiberio dejando que los Partos se apoderasen de la Armenia, y de la Galia los germanos, sin preocuparse de la vergüenza, ni del peligro de Roma.*

⁷ Capa romana.

⁸ Sexto Galo, viejo pródigo, cínico y corrompido á quién Augusto marcó de infame; fué amonestado públicamente por Tiberio en el Senado, mas después le dijo que todo se olvidaría si le convidaba á cenar servido por jóvenes desnudas (*Torres de Castilla*).

⁹ L' any 588 abans de J. C. lo rey de Judá, Sedesias va aliarse al Egipte contra l' Imperi babilonich, cayent presoner de Nabucodonosor qui li va fer treurer los ulls enduensen esclau al poble hebréu á sos estats. Aquest cautiveri va durar 56 anys segons uns. y 70 segons altres autors.

Durant aquest temps conegut per *La Cautivitat*, fou intendent del palau y principal dels sacerdots magos, lo profeta Daniel.

¹⁰ *Iscariote*, de la paraula hebréa que significa *penjat*, lo que demostra qu' aquest nom se li debia dar ab posterioritat, tal vegada pera distingir al mal apostol de San Judas Tadeo.

¹¹ San Justinià refereix que Jesús havia ajudat á Sant Joseph en la fabricació d' aradas y carros.

¹² No volent concedir los juheus una subidúria própia y espontánea á Jesús, van dir que havia sigut ensenyat per Josué, fill de Perechia, quan aquest va viurer en lo regnat d' Adriá, ó siga uns cent auys després de la mort de Cristo.

¹³ Pórcia havia sigut esclava de la familia Claud'ia, de la qual n' era originari Tiberi; al ser llibertada, va casarse ab lo jove Pouci qui va anyadir á son nom, l' altre de Pilat, de la paraula llatina *Pila* (fletxa) per lo destre qu' era en d' spararla.

¹⁴ Llitera, en temps del Imperi.

¹⁵ Especie de mosquitera.

¹⁶ Diu la fábula que era tan destre Terpandro en aquest instrument, que una vegada va apaciguar una sublevació en Macedonia, tocant la lira al mitx de la plassa.

¹⁷ Son varias las opinións respecte á la fusta que va emplearse en la confecció de la creu del Salvador.

Bada diu que va ser fetá de boix, pi, xipré y cedre. Sant Bonaventura y San Bernat opinan que las quatre fustas varen ser, cedre, palma, olivera y xipré, y finalment Sant Gregori diu que fou d' alsina.

¹⁸ Lo gran legislador dels hebreus havia escrit en lo Mont Sinar: ¡Mataréu á la adúltera!

¹⁹ Y quién era Tiberio? Augusto lo adoptó por hijo porque le cedió su esposa Livia embarazada. (T. de C.)

²⁰ Cayo, César, Caligula, nevót de Tiberi y fill de Germánich envenenat per ordre de Tiberi segons afirman Plinio y Suetonio.

²¹ Mori en una sublevació contra Tiberi.

²² Senador, enemich del César.

²³ Herod as, reyna d' Itruria, seduhida per Herodes, va abandonar la seva pátria junt ab sa filla Salomé per anar á viurer ab sou ayman lo Tetrarca de Gal'lea.

²⁴ Pilate était d' un naturel violent et opiniatre, sens croyenses, qui ne pouvait se resoudre á faire plaisir aux juifs. (Philon. *Legatio ad cujam*. M. II, p. 590).

²⁵ Nom d' un puig prop de Jerusalém en hont hi tenian lloch las execucions. Segons alguns autors lo nom de Gólgotha provenia de la paraula caldéa Gulgoleth, que significa *cap* aplicada per las molts calaveras que en aquell punt hi havia.

²⁶ Lo Sanhadri: terrible tribunal dels hebréus, nomenat també Gazith y Sisch-atha-gazith *Cónclave de pedra*. Una part perteneixia al átri dels sacerdots, l' altra al de los israelitas. Lo president Hanasci (principal) se colocava al mitx de un semi-círcol format ab una barana de brónzo pera poder dominar á tot l' oreópago.

Lo poble podia acudir á aprobar ó desaprobar las sentencias dels Paletols (Executans).

Aquest tribunal, compost de 72 jutjes, estava instal·lat á dins del mateix Temple y era 'l que jutjava á las dotse tribus.

Dels membres del Concell que mes contraris varen ser á Jesús, l' historia 'ns n' ha reservat nou noms, que son los següents: Summus, Datham, Amer, Gamabel, Levi, Nefthali, Robhoham, Alexandre y Siro.

Anás: gran sacerdot; fill de Teth, vá ser nombrat en substitució de Joazar fill de Simón. Quan Jesús fou detingut al hort de Jetsemaní, varen portarlo á la presencia de Anás, qui va enviarlo al devant de son gendre Kaipháas qu' en aquell any era sumo sacerdot en exercissi. A pesar de que alguns autors diuen que Anás va ser despossehit de son elevat càrrech á poch de la mort de Jesús per lo Cèssar Tiberi, trovo que va ser éll qui va presidir lo concell en lo Sanhedri devant del qual van compareixer posteriorment acusats S. Pere y S. Joan.

Perteneixia Anás á la secta dels Seducéos y de sos fills, cinch (Eleazar, Jonathás, Teófil, Malias y Anás) van exercir la mateixa dignitat que son pare.

Kaipháas: també gran sacerdot, célebre per la part que va pendrer en la mort de Jesús, va ser lo primer que va interrogar al acusat, 'l qual, devant lo concell dels juheus de Jerusalém fou condemnat á mort, sancionant, com era de lley, lo fallo, lo prefecte romá Pons Pilat. L' evangelista Sant Mateu desarrollant aquesta tradició indica á Kaipháas com principal dels sacerdots.

Lo tercer' evangeli, 'l de Sant Lluch, escrit ab posterioritat, dona lo detall de que 'l any '15 del regnat de Tiberi, en los moments de que Sant Joan comensava á predicar lo bautisme, Anás y Kaipháas eran grans sacerdots y Herodes Antipas, Tetrarca de Galilea, y que Jesús fou presentat al gran sacerdot, sens indicar quin.

Lo quart evangelista acusa als dos, dient que Jesús prè, gracias al traydor Judas, va ser conduhit á casa Anás sogre de Kaipháas, pero que va ser aquest últim qui va aconsellar lo sacrifici de Jesús, al perill que corria la religió ab la invassió de las santas doctrinas.

També s' atribueix á Kaipháas la fustigació de Sant Pere y la mort del diácono Sant Esteve, lo qual demostra que aquest últim sacerdot del Sanhadri encara exercia las funcions de son càrrech á l' any 37 de la Era Cristiana.

²⁷ Et le peuple juif, tout entier, se portait á sa rencontre, aux cris de mille fois répétés de: Vive le roi de Juifs! (Le trois filles de la Bible).

²⁸ Al cim del Temple hi havian colocat los opresors una áliga romana que ja una vegada havia sigut arrancada y arrossegada per lo poble sublevat, dant ocasió á Roma de reproduhir las sagnosas escenas á que va donar lloch la circulació forcosa de las monedas ab la següent inscripció: *Judea capta* (Judéa Cautiva).

²⁹ La llicència dels romans havia arribat á tal extrém que ja feyan tirar sos carros de recreo per joves negres completament nús.

³⁰ Fins los musulmans tenian gran concepte de Sant Joan Bautista, nomenanlo «JGhia-ven-Zacaria» (Joan fill de Zacarias).

Lo cadábre de Magdalena va ser enterrar en un lloch en hont la pietat de Carlos II de Sicilia va fer aixecar un temple magnífich dedicat á la Santa, ab un convent de religiosas dominicas, guardadoras del preciós cos de la Santa.

Los seus restos mortals 's veneran avuy en l' altar major del Convent de Vecelay en Borgonya, tancats en una urna de pórfit present del Papa Urbá VIII, en hont foren colocats ab inusitada pompa l' any 1660, sent present lo rey Lluís lo gran y l' arquebisbe de Avignón Juan Bautista Maring.

Klopstoch en lo cant IV de *La Mesjada* cita á Magdalena com una de las que va anar en busca de Jesús abans de la Pascua (*) y en lo cant XIX la coloca ab un arpa á las mans per celebrar ab altres escullits, lo triómf de la Resurreció.

Lesueur, en son quadro «Lo devallament de la créu» en lo *Noli me tangeret*, es qui ha sapigut expressar millor lo caracter filosófic religió de la Santa.

(*) Festa de los Acims; en commemoració d' haverse llibertat la Judea del jou dels Faraòns, com la de Pentacostes era en celebració de la lley de Moissés; y la dels Tabernacles en recordansa de las tendas qu' havia usát lo poble d' Israél durant la seva estada 40 anys (en lo desert).

